

Varaždinska županija

**KONAČNO IZVJEŠĆE O VREDNOVANJU TIJEKOM PROVEDBE
(SREDNJOROČNO VREDNOVANJE)
PLANA RAZVOJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE
ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE**

Izvršitelj usluge vrednovanja prema Ugovoru od 16. prosinca 2025.:

Euro ekspertiza j.d.o.o. i Meliora d.o.o.

Zagreb-Varaždin, 24.3.2026.

„Stavovi izneseni u ovom izvješću predstavljaju stavove nezavisnih stručnjaka i ne nužno službeno mišljenje Varaždinske županije“

SADRŽAJ

1.	SAŽETAK	4
	1.1 Svrha i obuhvat vrednovanja	4
	1.2 Najvažniji nalazi vrednovanja.....	4
	1.3 Zaključci.....	6
	1.4 Preporuke.....	6
	1.5 Pouke postupka vrednovanja (Lessons learned).....	6
2.	UVOD.....	8
3.	KONTEKST VREDNOVANJA.....	8
4.	OPIS AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA	9
5.	METODOLOŠKI PRISTUP.....	12
	5.1 Popis ključnih pojmova	12
	5.2 Kriteriji srednjoročnog vrednovanja	13
	5.3 Pitanja za vrednovanje	14
	5.4 Metode vrednovanja.....	14
6.	NALAZI KVANTITATIVNE I KVALITATIVNE ANALIZE	15
	6.1 Nalazi analize dokumentacije prema području prioriteta javne politike.....	15
	6.1.1 Prioritet: Pametna i kreativna županija	15
	6.1.2 Prioritet: Zelena i održiva županija	22
	6.1.3 Prioritet: Zdrava (aktivna) i uključiva županija	28
	6.1.4 Statusi strateških projekata iz Plana razvoja	32
	Zaključci o statusu strateških projekata su sljedeći:.....	32
	6.2 Nalazi anketnog ispitivanja dionika.....	32
	6.2.1 Sažetak nalaza anketnog ispitivanja dionika	32
	6.2.2 Zaključci anketnog ispitivanja.....	33
	6.3 Nalazi intervjua s ključnim dionicima i predstavnicima upravljačkih tijela.....	33
	6.3.1 Sažetak nalaza intervjua	33
	6.3.2 Zaključci intervjua	34
	6.4 Nalazi rasprave fokusne skupine.....	35
	6.4.1 Sažetak nalaza fokusne skupine	35
	6.4.2 Zaključci fokusne skupine	36
7.	OBJEDINJENI ZAKLJUČCI.....	37
8.	POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA (<i>engl. lessons learned</i>)	37

9. PREPORUKE	38
PRILOZI	41
Prilog 1. Odbor za vrednovanje, članovi Tima za vrednovanje i dionici.....	41
Prilog 2. Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja	43
Prilog 3. Opis korištene metodologije vrednovanja	46
Prilog 4. Popis izvora	50
Prilog 5. Pregled statusa provedbe strateških projekata	51
Prilog 6. Anketni upitnik.....	53
Prilog 7. Rezultati anketnog ispitivanja.....	56
Prilog 8. Rezultati intervjuja s dionicima i predstavnicima upravljačkih struktura	66
Prilog 9. Sažetak Socijalno-demografske studije Varaždinske županije (2025.)	88
Prilog 10. Matrica srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. godine.....	89

POPIS SLIKA I TABLICA

Slika 1. Prioriteti i posebni ciljevi razvoja Varaždinske županije

Tablica 1. Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021.-2027.

Tablica 2. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC1

Tablica 3. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC2

Tablica 4. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC3

Tablica 5. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC4

Tablica 6. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC5

Tablica 7. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC6

Tablica 8. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC7

Tablica 9. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC8

Tablica 10. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC9

Tablica 11. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC10

Tablica 12. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC11

Tablica 13. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC12

1. SAŽETAK

1.1 Svrha i obuhvat vrednovanja

Srednjoročno vrednovanje provedbe *Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021.–2027. godine* (u daljnjem tekstu: *Plan razvoja*) provedeno je s ciljem procjene napretka u ostvarivanju razvojnih ciljeva i planiranih ishoda u razdoblju 2023.–2025. godine, identifikacije ključnih izazova u provedbi te formuliranja preporuka za unaprjeđenje provedbe u preostalom razdoblju planskog ciklusa do 2027. godine.

Vrednovanje je provedeno u skladu s načelima sustava strateškog planiranja Republike Hrvatske te kriterijima relevantnosti, usklađenosti, učinkovitosti, djelotvornosti, učinka i održivosti. Analiza obuhvaća provedbu svih 12 posebnih ciljeva definiranih Planom razvoja koji su grupirani u okviru tri razvojna prioriteta:

- Pametna i kreativna županija
- Zelena i održiva županija
- Zdrava, aktivna i uključiva županija

U postupku vrednovanja korišten je *kombinirani metodološki pristup*, koji uključuje analizu dokumentacije, analizu pokazatelja ishoda, anketno ispitivanje dionika, polustrukturirane intervju s ključnim dionicima te rasprave fokusne skupine. Takav pristup omogućio je triangulaciju podataka i pouzdanu procjenu napretka u provedbi Plana razvoja.

1.2 Najvažniji nalazi vrednovanja

Napredak u provedbi Plana razvoja - Analiza pokazuje da je provedba Plana razvoja u razdoblju 2023.–2025. godine ostvarila *značajan napredak u većini razvojnih područja*. U više slučajeva ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda već su dosegnule ili premašile ciljne vrijednosti predviđene za 2027. godinu, što upućuje na dinamičnu provedbu razvojnih aktivnosti i učinkovito korištenje dostupnih financijskih instrumenata. *Prema nalazima godišnjeg izvješća za 2025. godinu od ukupno 27 pokazatelja ishoda za 17 pokazatelja ishoda ostvarena vrijednost u 2025. godini premašila ciljanu vrijednost za 2027. kada završava provedba Plana razvoja*. Kod 4 pokazatelja se primjećuje napredak u odnosu na početnu vrijednost pokazatelja, a kod 4 pokazatelja ishoda utvrđeno je nazadovanje. Dok kod jednog pokazatelja vrijednost stagnira i jedan pokazatelj u 2025. godini nije bilo moguće pratiti reprezentativnim podacima. Sveukupno, napredak je osobito vidljiv u područjima:

- razvoja obrazovne infrastrukture i modernizacije obrazovnog sustava,
- razvoja turizma i valorizacije kulturne i prirodne baštine,
- ulaganja u zdravstveni sustav i dostupnost zdravstvenih usluga,
- jačanja institucionalnih kapaciteta za upravljanje razvojem.

Istodobno, u pojedinim sektorima identificirani su izazovi koji zahtijevaju dodatnu pažnju u nastavku provedbe Plana razvoja.

Gospodarski razvoj i poduzetništvo - U području gospodarskog razvoja zabilježen je *rast broja aktivnih pravnih osoba* te kontinuirani rast prihoda prerađivačke industrije. Povećava se i broj otvaranja novih obrta. Udio zaposlenih u malim i srednjim poduzećima također pokazuje stabilan trend rasta, što potvrđuje važnost ovog sektora za gospodarsku strukturu županije. Provedba mjera usmjerenih na

razvoj poduzetničke infrastrukture, poticanje poduzetništva i ulaganja u inovacije doprinosi povećanju konkurentnosti gospodarstva i stvaranju novih radnih mjesta.

Turizam kao razvojni pokretač - Turistički sektor bilježi *značajan rast dolazaka i noćenja*, pri čemu su ostvarene vrijednosti već premašile ciljne vrijednosti predviđene za 2027. godinu. Ovakav razvoj potvrđuje uspješnost ulaganja u turističku infrastrukturu, razvoj novih turističkih proizvoda te valorizaciju kulturne i prirodne baštine. Posebno se ističe razvoj ruralnog turizma, zdravstvenog turizma, te kulturnog turizma i interpretacije baštine. Ulaganja u projekte financirane iz *Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026.(NPOO)* i *EU fondova* značajno doprinose daljnjem razvoju turističke ponude.

Razvoj obrazovanja i ljudskih potencijala - Jedno od područja s najizraženijim napretkom je *obrazovni sustav*, gdje su zabilježena značajna ulaganja u infrastrukturu, opremu i razvoj obrazovnih programa.

Rashodi za odgojno-obrazovni sustav po stanovniku višestruko su premašili planirane ciljne vrijednosti.

Takav trend prvenstveno je rezultat intenzivnih ulaganja u:

- školsku infrastrukturu,
- projekte jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole,
- regionalne centre kompetentnosti,
- centre izvrsnosti,
- osnivanje javne ustanove „Europski talent centar Hrvatska – Centri izvrsnosti Varaždinske županije“,
- digitalizaciju obrazovnih ustanova,
- programe za darovite učenike i inkluzivno obrazovanje.

Također je ostvarena ciljana vrijednost pokazatelja ishoda OI.02.4.15 Ostvarenje tercijarnog obrazovanja (postotak ukupnog stanovništva).

Razvoj zdravstvenog sustava i kvalitete života - U području zdravstva evidentiran je napredak u dostupnosti i kvaliteti zdravstvenih usluga. Pokazatelji ishoda OI.02.5.18 *broja bolničkih kreveta na 1000 stanovnika* i OI.02.5.04 *gustoće liječnika (na 10000 stanovnika)* ukazuju na jačanje zdravstvenog sustava. Značajan doprinos tome imaju infrastrukturna ulaganja u zdravstvene ustanove, nabava medicinske opreme te projekti stručnog usavršavanja zdravstvenih djelatnika. Istodobno se provode i aktivnosti usmjerene na promociju zdravlja i aktivnog načina života te razvoj sustava sporta.

Izazovi u razvoju poljoprivrede - Za razliku od većine analiziranih područja, pokazatelji vezani uz poljoprivredu pokazuju *trend stagnacije ili pada*, osobito u pogledu: OI.02.12.10 Područje pod ekološkom poljoprivredom, te OI.02.12.77 Subjeki upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača. Takvi trendovi povezani su s demografskim promjenama u ruralnim područjima, strukturnim izazovima u poljoprivredi te nedovoljnom atraktivnošću poljoprivredne djelatnosti za mlađe generacije.

Upravljanje razvojem i institucionalni kapaciteti - Sustav upravljanja provedbom Plana razvoja ocijenjen je *funkcionalnim i stabilnim*, uz dobru suradnju između Varaždinske županije, Javne ustanove za regionalni razvoj te drugih dionika. Ipak, identificirana je potreba za daljnjim jačanjem kapaciteta za strateško planiranje, pripremu i provedbu projekata, te sustavno praćenje pokazatelja ishoda.

1.3 Zaključci

- Provedba Plana razvoja pokazuje da je riječ o relevantnom i strateški utemeljenom dokumentu usklađenom s nacionalnim i europskim razvojnim prioritetima, čiji su ciljevi i mjere dovoljno fleksibilni za prilagodbu promjenjivim okolnostima i različitim izvorima financiranja.
- Plan razvoja je doprinio napretku u ključnim razvojnim područjima, posebno u razvoju gospodarske infrastrukture, jačanju poduzetništva, rastu turističke ponude te modernizaciji zdravstvene i obrazovne infrastrukture. Posebno se ističu prerađivačka industrija kao važan pokretač gospodarstva i razvoj kontinentalnog turizma temeljenog na kulturnoj i prirodnoj baštini.
- Istodobno, provedbu opterećuju strukturni izazovi poput negativnih demografskih trendova, nedostatka kvalificirane radne snage, administrativnih i imovinsko-pravnih prepreka te ovisnosti o nacionalnim i europskim izvorima financiranja.
- Institucionalni kapaciteti za provedbu razvojnih politika ocijenjeni su relativno snažnima zahvaljujući suradnji županijskih institucija, razvojne agencije, javnih ustanova i organizacija civilnog društva. Međutim, uočena je potreba za daljnjim unaprjeđenjem sustava praćenja i vrednovanja, posebno u pogledu kvalitete pokazatelja i dostupnosti podataka.
- Ukupno gledano, srednjoročno vrednovanje potvrđuje da Plan razvoja ostvaruje pozitivne razvojne učinke i predstavlja stabilan okvir za daljnji razvoj Varaždinske županije, uz potrebu kontinuiranog prilagođavanja razvojnih politika novim gospodarskim, demografskim i društvenim okolnostima.

1.4 Preporuke

Područje	Preporuka
Upravljanje Planom razvoja	Unaprijediti sustav praćenja i izvještavanja o pokazateljima ishoda te osigurati pravovremenu dostupnost podataka
Gospodarski razvoj	Nastaviti jačati poduzetničku infrastrukturu i poticaje za inovacije, digitalizaciju i razvoj industrija više dodane vrijednosti
Turizam	Nastaviti ulaganja u razvoj cjelogodišnje turističke ponude, osobito u zdravstveni, ruralni i kulturni turizam
Poljoprivreda	Razviti dodatne mjere za poticanje ekološke proizvodnje, udruživanja proizvođača i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava
Obrazovanje	Nastaviti ulaganja u infrastrukturu i razvoj kompetencija, uz jačanje povezanosti obrazovanja i tržišta rada
Upravljanje projektima	Jačati institucionalne kapacitete za pripremu i provedbu EU projekata
Suradnja dionika	Poticati aktivnije uključivanje lokalnih jedinica, gospodarstva i civilnog društva u provedbu razvojnih projekata

1.5 Pouke postupka vrednovanja (Lessons learned)

- **Snažna institucionalna koordinacija** ključna je za uspješnu provedbu regionalnih razvojnih politika.
- **EU fondovi i NPOO** predstavljaju ključan izvor financiranja razvojnih projekata i značajno ubrzavaju provedbu investicija.

- **Dostupnost pouzdanih statističkih podataka** presudna je za kvalitetno praćenje provedbe strateških dokumenata.
- **Uključivanje dionika u proces vrednovanja** omogućuje bolju identifikaciju izazova i povećava kvalitetu preporuka.
- **Fleksibilnost u provedbi razvojnih politika** važna je zbog promjena u gospodarskom i društvenom okruženju.

2. UVOD

Varaždinska županija je sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 123/17 i 151/22, dalje u tekstu: Zakon) izradila Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. godine (dalje u tekstu: Plan razvoja), te je usvojen na sjednici Županijske skupštine 28. veljače 2023. godine. Postupak vrednovanja tijekom provedbe pokrenut je krajem 2025. godine sukladno Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine br. 44/2023., dalje u tekstu: Pravilnik).

Postupak vrednovanja se provodi u skladu s načelima pravovremenosti, razmjernosti, neovisnosti, vjerodostojnosti, partnerstva, korisnosti i transparentnosti. Navedena načela ugrađena su u pristup vrednovanju, metodologiju vrednovanja, obvezan sadržaj izvješća, te detaljan opis plana rada s aktivnostima vrednovanja.

Izvješće o srednjoročnom vrednovanju Plana razvoja strukturirano je u nekoliko tematskih cjelina. Nakon sažetka i uvodnog dijela, u izvješću se prikazuje kontekst vrednovanja i opis akta strateškog planiranja. Slijedi poglavlje metodološkog pristupa u kojem su definirani kriteriji, pitanja i metode vrednovanja. Središnji dio izvješća čine nalazi kvantitativne i kvalitativne analize provedbe Plana razvoja, uključujući analizu pokazatelja ishoda, rezultate anketnog istraživanja, intervju s ključnim dionicima te rasprave fokusnih skupina. Završni dio izvješća obuhvaća objedinjene zaključke, pouke postupka vrednovanja te preporuke za unaprjeđenje daljnje provedbe Plana razvoja.

Postupak vrednovanja proveo je mješoviti Tim za vrednovanje, a vanjski članovi su neovisni stručnjaci angažirani temeljem ugovora sklopljenog 16. prosinca 2025. godine između Varaždinske županije i izvršitelja usluge vrednovanja, zajednice ponuditelja *Euro ekspertiza j.d.o.o. i Meliora d.o.o.* Tim za vrednovanje bio je odgovoran za planiranje i provedbu postupka vrednovanja, prikupljanje i analizu podataka te izradu izvješća o nalazima i preporukama. U postupak vrednovanja bili su uključeni i predstavnici Varaždinske županije, Javne ustanove za regionalni razvoj Varaždinske županije te drugi relevantni dionici, uključujući predstavnike jedinica lokalne samouprave, javnih ustanova, gospodarskog i civilnog sektora. Suradnja s dionicima provedena je kroz anketno ispitivanje, intervju i rasprave fokusnih skupina.

Obuhvat vrednovanja odnosi se na *razdoblje provedbe Plana razvoja od 2023. do 2025. godine*, s naglaskom na analizu ostvarenja pokazatelja ishoda, provedbu mjera i strateških projekata te učinkovitost upravljačkih i provedbenih mehanizama. Vrednovanjem su obuhvaćeni svi prioriteti i posebni ciljevi Plana razvoja, uzimajući u obzir dostupne statističke i administrativne podatke te percepciju ključnih dionika. Svrha postupka vrednovanja je pružiti *objektivnu i neovisnu procjenu napretka u provedbi Plana razvoja*, utvrditi u kojoj mjeri provedene aktivnosti doprinose ostvarivanju definiranih ciljeva te identificirati preporuke koje mogu doprinijeti učinkovitijoj provedbi i postizanju planiranih razvojnih učinaka do kraja programskog razdoblja.

3. KONTEKST VREDNOVANJA

Srednjoročno vrednovanje Plana razvoja provodi se u trenutku kada je približno polovica planskog razdoblja provedbe završena. Takvo vrednovanje ima za cilj procijeniti dosadašnji napredak u ostvarivanju posebnih ciljeva i mjera definiranih Planom razvoja, identificirati ključne izazove i prilike u provedbi te pružiti preporuke za daljnje unaprjeđenje provedbe u preostalom razdoblju.

Plan razvoja predstavlja temeljni srednjoročni strateški dokument regionalnog razvoja kojim se definiraju razvojni prioriteti i strateški projekti županije u skladu s nacionalnim sustavom strateškog planiranja i politikama Europske unije. Provedba Plana razvoja odvija se u razdoblju obilježenom nizom promjena u gospodarskom, društvenom i institucionalnom okruženju, uključujući posljedice pandemije COVID-19, inflatorne pritiske i rast troškova infrastrukturnih projekata, promjene na tržištu rada te ubrzanu zelenu i digitalnu tranziciju.

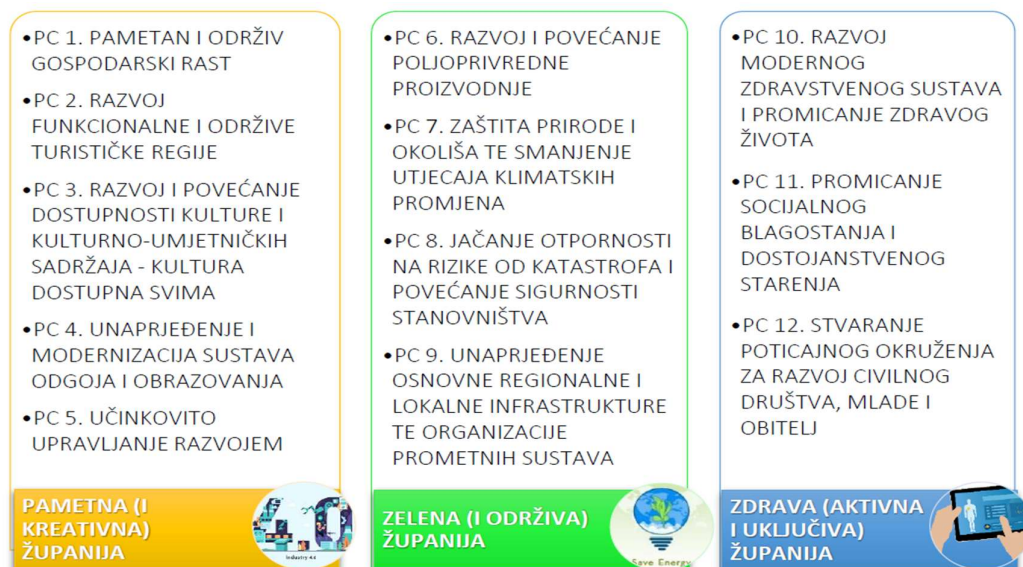
Istodobno, provedba Plana razvoja odvija se u kontekstu povećane dostupnosti financijskih sredstava iz europskih fondova, osobito kroz programe kohezijske politike i Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026., koji predstavljaju ključan izvor financiranja brojnih razvojnih projekata na području županije.

U tom kontekstu srednjoročno vrednovanje omogućuje procjenu u kojoj mjeri su ciljevi Plana razvoja i dalje relevantni u odnosu na razvojne potrebe županije, koliko je dosadašnja provedba pridonijela ostvarenju planiranih rezultata te koje su prilagodbe potrebne kako bi se osigurala učinkovitija provedba i dugoročni razvojni učinci u preostalom razdoblju provedbe Plana razvoja.

4. OPIS AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA

Planom razvoja definirano je dvanaest posebnih ciljeva koji se mogu grupirati u okviru 3 prioriteta (Slika 1):

Slika 1. Prioriteti i posebni ciljevi razvoja Varaždinske županije

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021.-2027.

Analizom su obuhvaćeni ishodi koji se ostvaruju u srednjem roku temeljem rezultata provedenih mjera iz provedbenih programa prvenstveno Varaždinske županije, ali rezultata mjera provedbenih programa pojedinih jedinica lokalne samouprave na području županije.

Provedba mjera u okviru provedbenih programa financira se sredstvima iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i državnog proračuna te drugih izvora financiranja. Ostvarenjem rezultata mjera doprinosi se posebnim ciljevima čije se ostvarenje mjeri pokazateljima

ishoda na godišnjoj razini. U okviru godišnjih izvješća o provedbi Plana razvoja u 2023., 2024. i 2025. godini Varaždinska županija je sukladno ovlastima i proračunskim kapacitetima svoje aktivnosti usmjerila na:

- razvoj pametne i kreativne županije kroz spoj novih tehnologija, istraživanja, inovacija i kreativnosti, obrazovanje dostupno svima, prepoznatljiv identitet i kulturu i županiju prilagođenu potrebama svih građana;
- razvoj županije kao zelene i održive regije kroz tri važne komponente koje osiguravaju zdravu i zelenu okolinu, sigurnost i bolju povezanost stanovnika uz što manji utjecaj na okoliš; te
- pružanje jednakih mogućnosti u pristupu zdravstvu, promicanje zdravlja, zdravih prehrambenih navika i aktivnog života svih dobnih skupina građana uz poseban naglasak na razvoj sustava sporta.

Ishodi koji se vežu uz ostvarenje pojedinih posebnih ciljeva mjere se na godišnjoj razini. U vrednovanju provedbe značajan izvor informacija predstavljaju godišnja izvješća o provedbi Plana razvoja. Napredak u ostvarenju posebnih ciljeva se mjeri pokazateljima ishoda koji se objavljuju godišnje. Analiza dokumentacije kao i analiza ostvarenja ishoda po godinama slijedi strukturu posebnih ciljeva sukladno prioritetnim područjima.

Tablica 1. Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021.-2027.

Red. br.	Naziv posebnog cilja (PC)	Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda
PRIORITET: PAMETNA (I KREATIVNA) ŽUPANIJA				
PC1	Pametna i održiva gospodarstva	OI.02.1.31 Udio zaposlenih u mikro, malim i srednjim poduzećima u ukupnom broju zaposlenih	73% (2020.)	80%
		OI.02.1.32 Ostvareni prihodi u području "Prerađivačka industrija" (prema NKD-u 2007.)	1.858.119.317,80 EUR (2020.)	2.256.287.743,05 EUR
		OI.02.4.32 Broj aktivnih pravnih osoba	4.276 (2020.)	6,500
PC2	Razvoj funkcionalne i održive turističke regije	OI.02.8.01 Dolasci u turističke smještajne objekte	72.675 (2021.)	85,000
		OI.02.8.17 Noćenja u turističkim smještajnim objektima	148.509 (2021.)	200,000
PC3	Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja - kultura dostupna svima	OI.02.8.48 Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku	41,44 EUR (2021.)	46 EUR
PC4	Unaprjeđenje i modernizacija sustava odgoja i obrazovanja	OI.02.2.58 Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S, po stanovniku	232,13 EUR (2021.)	252,17 EUR
		OI.02.4.15 Ostvarenje tercijarnog obrazovanja (postotak ukupnog stanovništva)	11,92% (2011.)	15%

Red. br.	Naziv posebnog cilja (PC)	Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda
		OI.02.2.57 udio stanovništva dobi 25-64 godina uključeno u programe cjeloživotnog obrazovanja/učenja	0,2% (2021.)	1%
PC5	Učinkovito upravljanje razvojem	OI.02.14.54 Ukupni proračunski prihodi poslovanja JLP(R)S, po stanovniku	1.038,54 EUR (2021.)	1.194,51 EUR
		OI.02.14.55 Ugovorena sredstva fondova EU u BDP-u županije	10,7 % (2018.)	20%
PRIORITET: ZELENA (I ODRŽIVA) ŽUPANIJA				
PC6	Razvoj i povećanje poljoprivredne proizvodnje	OI.02.12.10 Područje pod ekološkom poljoprivredom	729,14 ha (2021.)	1000 ha
		OI.02.12.77 Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača	8.160 (2021.)	8,400
PC7	Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena	OI.02.6.63 Investicije u zaštitu okoliša	5.337,71 EUR (2017.)	6.370,69 EUR
		OI.02.6.64 Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge	6.122,95 (2018.)	7,000
PC8	Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva	OI.02.10.34 Rashodi za civilnu zaštitu, po stanovniku	2,3% (2021.)	3%
PC9	Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava	OI.02.6.35 Stanovništvo priključeno na javnu vodoopskrbu	76,56% (2020.)	80%
		OI.02.11.44 Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon	18 (2021.)	30
		OI.02.11.14. Duljina ostalih cesta prema kategorijama cesta	946,64 km (2020.)	1.130 km
		OI.02.7.05 Kućanstva sa širokopojasnim pristupom	31.378 (2022.)	34,000
PRIORITET: ZDRAVA (AKTIVNA I ULJUČIVA) ŽUPANIJA				
PC 10	Razvoj modernog zdravstvenog sustava i promicanje zdravog života	OI.02.5.18. broj bolničkih kreveta na 1000 stanovnika	9,70 (2020.)	12
		OI.02.5.04. gustoća liječnika (na 10000 stanovnika)	25,23 (2020.)	27
		OI.02.05.48 Rashodi za sport JLRPS, po stanovniku	23,24 EUR (2021.)	25,22 EUR

Red. br.	Naziv posebnog cilja (PC)	Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda
PC 11	Promicanje socijalnog blagostanja (i dostojanstvenog starenja)	OI.02.3.63 Rashodi za socijalnu zaštitu JLPRS po stanovniku	26,46 EUR (2021.)	29,20 EUR
		OI.02.3.70 Broj domova za starije	32 (2020.)	37
PC 12	Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelj	OI.02.13.29 Broj aktivnih udruga na području županije	746 (2020.)	820
		OI.02.3.02 Postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu	13,89% (2021.)	14,20%

Izvor: Varaždinska županija.

5. METODOLOŠKI PRISTUP

5.1 Popis ključnih pojmova

U nastavku su objašnjeni najčešće korišteni pojmovi u ovom izvješću, a dio je preuzet iz čl. 2 Zakona:

Akti strateškog planiranja – jesu Nacionalna razvojna strategija, višesektorske i sektorske strategije, nacionalni planovi, planovi razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, program Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada), program konvergencije, nacionalni program reformi, provedbeni programi tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te akcijski planovi za provedbu nacionalnih planova.

Dionici vrednovanja - Skupine uključene u proces vrednovanja kao na primjer predstavnici područne (regionalne) i lokalne samouprave, javnih ustanova, pružatelja javnih usluga, udruge, poduzetnici i dr.

Fokusne skupine - Strukturirane grupne rasprave s dionicima organizirane radi provjere preliminarnih nalaza evaluacije i oblikovanja preporuka.

Kvalitativne metode - Intervjui, fokusne skupine, studije slučaja i konzultacije, korištene za dobivanje uvida u iskustva, izazove i percepcije dionika.

Kvantitativne metode - Analiza statističkih pokazatelja i podataka iz službenih izvora: županije, lokalnih jedinica, DZS, HZZ, resornih ministarstva i međunarodnih organizacija.

Mjere provedbenog programa - Mjera je skup međusobno povezanih aktivnosti i projekata u određenom upravnom području kojom se izravno ostvaruje posebni cilj, a neizravno se pridonosi ostvarenju strateškoga cilja. Mjerama u okviru provedbenog programa obuhvaćeni su razni razvojni sektori vezani uz pojedine javne politike kao i horizontalne teme upravljanja.

Partnersko vijeće - je savjetodavno tijelo koje se osniva na temelju propisa kojim se uređuje područje politike regionalnog razvoja, za potrebe pripreme i praćenja provedbe dugoročnih i srednjoročnih akata planiranja od značaja za statističke regije i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021.–2027. godine –srednjoročni je akt

strateškog planiranja od značaja za županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije RH do kraja 2030. godine te sektorskih i višesektorskih

strategija RH a koji sadrži i ključne strateške odrednice poput razvojne vizije, prioriteta javne politike, posebnih ciljeva, mjera i strateških projekata.

Pokazatelj ishoda - je kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podatak koji omogućuje praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja.

Pokazatelj rezultata - je kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podatak koji omogućuje praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u provedbi utvrđene mjere, projekta i aktivnosti.

Posebni cilj - je srednjoročni cilj definiran u nacionalnim planovima i planovima razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim se ostvaruje strateški cilj iz strategije i poveznica s programom u državnom proračunu ili proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provedbeni programi jedinica područne (regionalne) samouprave - su kratkoročni akti strateškog planiranja koji osiguravaju provedbu posebnih ciljeva akata strateškog planiranja iz članka 23. Zakona i poveznicu s proračunom jedinice područne (regionalne) samouprave.

Njima se razrađuju posebni ciljevi u konkretne mjere i aktivnosti, uz pripadajuće pokazatelje i izvore financiranja.

Triangulacija podataka - Kombiniranje različitih izvora i metoda prikupljanja podataka radi povećanja vjerodostojnosti nalaza.

Postupak vrednovanja akata strateškog planiranja - je neovisna usporedba i ocjena jasnoće i mjerljivosti utvrđenih ciljeva, primjerenosti odabira pokazatelja za praćenje ostvarenja utvrđenih ciljeva, planiranih troškova te očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinaka provedbe akata strateškog planiranja. Postupak vrednovanja Plana razvoja je neovisna procjena provedbe ciljeva, učinkovitosti i djelotvornosti Plana razvoja, te njegove usklađenosti s potrebama korisnika, raspoloživim resursima i drugim strateškim dokumentima. Provodi se u skladu s Pravilnikom i načelima neovisnosti, vjerodostojnosti i transparentnosti. Pojam vrednovanje istovjetan je međunarodno prepoznatljivom pojmu evaluacija.

5.2 Kriteriji srednjoročnog vrednovanja

Postupak vrednovanja provodio se na način da su se uzimali u obzir kriteriji vrednovanja utvrđeni Pravilnikom. Kriteriji vrednovanja čine okvir koji se primjenjuje kao osnova za donošenje neovisne usporedbe i ocjene tijekom provedbe svakog pojedinog postupka vrednovanja. Primjenjuju se i prilagođavaju u skladu s vrstom i svrhom svakog pojedinog postupka vrednovanja, te su međusobni, nisu međusobno isključivi i osnova su za oblikovanje pitanja za vrednovanje tijekom provedbe svakog pojedinog postupka vrednovanja. Kriteriji vrednovanja su:

- *Relevantnost*, kojim se utvrđuje jesu li ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama korisnika (postoji li opravdanje za daljnji nastavak provedbe Plana razvoja u odnosu na prvotno utvrđene razvojne potencijale i potrebe korisnika; jesu li ciljevi definirani u skladu s načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem);

- *Usklađenost* (koherentnost), kojim se utvrđuje unutarnja i vanjska usklađenosti Plana razvoja. Unutarnja usklađenost odnosi na doprinos provedbi javnih politika i usklađenost s ostalim aktima strateškog planiranja iz djelokruga javnog tijela. Vanjska usklađenost podrazumijeva usklađenost s ciljevima Nacionalne razvojne strategije, ciljevima akata strateškog planiranja drugih javnih tijela te provedbom javnih politika koje su s njima povezane;

- *Učinkovitost*, kojom se utvrđuje mogućnost ostvarenja ili postizanja ciljeva, ishoda i učinaka akata strateškog planiranja te nastanak planiranih promjena u okolini ili u stanju korisnika javnih politika, tj. posljedice provedbe akata strateškog planiranja;

- *Djelotvornost*, kojom se utvrđuje opravdanost izrade o provedbe akata strateškog planiranja u odnosu na ishode i učinke koje provedba akata strateškog planiranja treba postići ili je postigla. Ovaj kriterij podrazumijeva ostvarivanje utvrđenih ciljeva i provedbu akata strateškog planiranja s minimalnim troškovima, odnosno postizanje najboljih ishoda i učinaka u odnosu na raspoložive resurse;

- *Učinak*, kojim se utvrđuje krajnji utjecaj provedbe akata strateškog planiranja s naglaskom na značajne pozitivne ili negativne, planirane ili neplanirane srednjoročne i dugoročne promjene šireg opsega od onih koji su već obuhvaćeni kriterijem učinkovitosti;

- *Održivost*, kojim se tijekom provedbe utvrđuje stvarna korist provedbe akata strateškog planiranja te procjenjuje vjerojatnost nastavka trajanja pozitivnih ishoda i učinaka nakon provedbe akata strateškog planiranja, a uključuje ispitivanje financijskih, ekonomskih, društvenih, ekoloških i institucionalnih kapaciteta potrebnih za održavanje pozitivnih ishoda i učinaka provedbe akata strateškog planiranja.

5.3 Pitanja za vrednovanje

Tim za vrednovanje predložio je sljedeća pitanja koja su služila kao orijentacija u postupku vrednovanja slijedeći definirane kriterije (u prilogu se nalazi objedinjena matrica dizajna vrednovanja):

- (1) Jesu li ciljevi utvrđeni u Planu razvoja u skladu sa načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem.
- (2) Kako dionici percipiraju važnost posebnih ciljeva i mjera obuhvaćenih Planom razvoja?
- (3) U kojoj mjeri Plan razvoja odgovara na nove potrebe identificirane tijekom provedbe?
- (4) Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja usklađeni s aktima strateškog planiranja na nacionalnoj i EU razini?
- (5) Koliko je dosadašnja provedba Plana razvoja pridonijela ostvarenju posebnih ciljeva i rezultata?
- (6) Koje su ključne prepreke ili olakšavajući čimbenici u ostvarivanju planiranih ciljeva do sada?
- (7) Jesu li sustavi za praćenje i vrednovanje odgovarajući za pravovremeno i pouzdano informiranje o napretku?
- (8) Jesu li mjere u okviru posebnih ciljeva provedene na troškovno učinkovit način?
- (9) Koliko su alocirani resursi za provedbu Plana razvoja doprinijeli ekonomičnosti i pravovremenom postizanju ishoda i rezultata?
- (10) U kolikoj mjeri se mogu očekivati pozitivni učinci ostvarenja očekivanih ishoda Plana razvoja?
- (11) Jesu li mehanizmi i resursi postavljeni Planom razvoja dovoljni za osiguranje kontinuiteta mjera nakon završetka provedbe?
- (12) Postoje li naznake da će ishodi i rezultati Plana razvoja imati trajan pozitivan utjecaj na razvoj županije?

5.4 Metode vrednovanja

Kombinacija kvalitativnih i kvantitativnih metoda

U postupku vrednovanja korištena je kombinacija metoda kako bi se omogućilo bolje razumijevanje složenih dinamika unutar postupka provedbe Plana razvoja te osigurala dodatna vjerodostojnost rezultata vrednovanja.

- *Kvantitativne metode:* uključuju analizu ključnih pokazatelja i statističkih podataka za procjenu napretka u postizanju posebnih ciljeva i ishoda Plana razvoja.
- *Kvalitativne metode:* obuhvaćaju upotrebu konzultativnih sastanaka, fokusna skupina i intervjuva kako bi se prikupile informacije o iskustvima, percepcijama i potrebama korisnika i dionika.

Dionici

Metodologija uključuje primjenu mješovitog pristupa kroz triangulaciju podataka te *anketnog upitnika* i drugih alata za prikupljanje podataka (npr. *intervjuva i fokusnih skupina*) od različitih skupina dionika:

- *upravljačke strukture* Plana razvoja Varaždinske županije;
- *članovi Partnerskog vijeća;*
- *nositelji mjera* na području županije/članovi radnih skupina tijekom izrade Plana razvoja.

Ovaj metodološki okvir omogućio je pouzdanu procjenu ključnih aspekata provedbe Plana razvoja, uzimajući u obzir različite perspektive i iskustva dionika.

Popis dionika regionalne i lokalne razine, kao i pojedine aktivnosti prikupljanja podataka (npr. organizacija anketnog ispitivanja, intervjuva i radionica za fokusne skupine) definiran je u suradnji i organizirani su uz najavu i u suradnji s predstavnicima Varaždinske županije i Javne ustanove za regionalni razvoj Varaždinske županije.

Izvori podataka i pokazatelji praćenja i vrednovanja

- Službene statistike Državnog zavoda za statistiku i Eurostata
- Službeni podaci Varaždinske županije i lokalnih jedinica na području županije
- Biblioteka pokazatelja nacionalnog sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem koju vodi Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Pokazatelji ishoda i rezultata analizirani su u kontekstu njihovih ostvarenja u promatranom razdoblju i sukladno raspoloživim podacima zaključno s 31.12.2025. godine.

6. NALAZI KVANTITATIVNE I KVALITATIVNE ANALIZE

6.1 Nalazi analize dokumentacije prema području prioriteta javne politike

U nastavku su predstavljeni inicijalni nalazi iz analize dokumentacije (vidi Popis izvora u Prilogu), kvantitativne analize pokazatelja ishoda temeljem godišnjih izvješća i proračuna. Nalazi su prezentirani u skladu s definiranim prioritetima Plana razvoja .

6.1.1 Prioritet: Pametna i kreativna županija

(1) Opis posebnih ciljeva PC1-PC5

PC1 Pametan i održiv gospodarski rast

Cilj je poticanje pametnog i održivog gospodarskog razvoja županije kroz zelenu i digitalnu tranziciju, jačanje industrije više dodane vrijednosti te razvoj poduzetništva, znanosti i istraživanja. Iako postoji razvijena poduzetnička infrastruktura, potrebna je bolja koordinacija potpornih institucija i novi financijski modeli podrške. Naglasak je na tehnološkoj modernizaciji, inovacijama i korištenju znanja te ljudskog kapitala radi povećanja konkurentnosti. Podupirat će se ulaganja koja povećavaju produktivnost, zapošljavanje i održivost, uz poticanje poduzetništva mladih i žena. Planira se daljnja

digitalizacija javne uprave, razvoj vještina i jačanje kompetencija za pametnu specijalizaciju s ciljem otvaranja novih radnih mjesta i rasta zaposlenosti.

PC2 Razvoj funkcionalne i održive turističke regije

Cilj je razvoj funkcionalne i održive turističke regije koja nudi cjelogodišnji i kvalitetan turistički doživljaj kroz ulaganja u infrastrukturu, promociju te valorizaciju kulturne, prirodne i enogastronomske baštine. Turizam u Varaždinskoj županiji bilježi rast, osobito u ruralnom i privatnom smještaju, uz jačanje prepoznatljivosti kroz standard „Kuće za odmor s pričom“. Nastavit će se poticanje visokokvalitetnog smještaja, kampova i autentične ponude lokalnih proizvođača. Poseban naglasak stavlja se na razvoj zdravstvenog, outdoor i cikloturizma te bolju integraciju kulturnih sadržaja. Unaprjeđenjem usluga, jačanjem kadrova i zajedničkim nastupom na tržištu, cilj je pozicionirati županiju kao sigurnu, atraktivnu i konkurentnu destinaciju tijekom cijele godine.

PC3 Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja – kultura dostupna svima

Cilj je razvoj kulture u Varaždinskoj županiji kroz potporu kvalitetnim i kontinuiranim programima javnih ustanova, udruga, umjetnika i kulturnih organizacija, uz očuvanje tradicijske baštine i razvoj suvremenih i interdisciplinarnih praksi. Naglasak je na ravnomjernoj dostupnosti kulturnih sadržaja svim područjima i društvenim skupinama te promicanju kulture različitosti i kulturnog identiteta županije.

Posebno se potiču programi vezani uz kajkavski jezik, lokalne umjetnike i baštinu, djecu i mlade, kao i tradicionalne i dugoročne projekte u manjim sredinama. Podržava se istraživanje, zaštita i prezentacija kulturnih dobara te njihova turistička valorizacija, uz prilagodbu prostora i sadržaja osobama s invaliditetom.

Dodatno se jača poduzetništvo u kulturi i razvoj kulturnih i kreativnih industrija, potiče obrazovanje u području umjetnosti te rad s talentiranom djecom i mladima. Unapređuje se položaj udruga, samostalnih umjetnika i kulturno-umjetničkih društava s ciljem jačanja održivog, dostupnog i raznolikog kulturnog života u cijeloj županiji.

PC4 Unaprjeđenje i modernizacija sustava odgoja i obrazovanja

Cilj je jačanje obrazovnog sustava Varaždinske županije radi poticanja cjelovitog razvoja pojedinca, društvene jednakosti i gospodarskog napretka. Naglasak je na modernizaciji infrastrukture, opremanju škola i primjeni novih tehnologija kako bi se osigurali ravnomjerni uvjeti obrazovanja i nastava u jednoj smjeni.

Posebna se pozornost posvećuje unaprjeđenju stručnih i pedagoških kompetencija nastavnika, povećanju broja stručnih suradnika te pružanju potpore učenicima s teškoćama, učenicima iz ranjivih skupina i ruralnih područja te darovitim učenicima. Potiče se sudjelovanje mladih u natjecanjima i razvoju kreativnosti, sporta i strukovnih vještina.

Razvijat će se obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje radi jačanja konkurentnosti radne snage, kao i interes za deficitarna zanimanja. Uspostavom regionalnog centra kompetentnosti i izvrsnosti „Europski talent centar Hrvatske – centri izvrsnosti Varaždinske županije“ jačat će se povezanost obrazovanja s tržištem rada, razmjena znanja i podrška talentiranim učenicima.

Mjere su usmjerene na ulaganje u ljudski potencijal, digitalnu transformaciju ustanova te povećanje kvalitete, dostupnosti i relevantnosti obrazovanja, s ciljem stvaranja održivog i ključivog sustava usklađenog s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine.

PC5 Učinkovito upravljanje razvojem

Upravljanje razvojem u Varaždinskoj županiji trenutačno ne odgovara u potpunosti suvremenim potrebama građana zbog nedovoljne učinkovitosti javne uprave, slabije povezanosti institucija i ograničenih kapaciteta za provedbu strateških projekata. Stoga su mjere usmjerene na povećanje učinkovitosti javnih usluga, jačanje kompetencija za razvojno upravljanje te bolju suradnju i razmjenu informacija i znanja među dionicima.

Poseban naglasak stavlja se na unaprjeđenje sustava strateškog planiranja, upravljanja projektima i koordinacije razvojnih politika. Također, zbog bogate prirodne i kulturne baštine, važno je osigurati dugoročno održivo upravljanje prostorom.

Kroz interaktivno i kvalitetnije prostorno planiranje poticat će se uravnotežen i održiv razvoj županije, podizanje kvalitete života te ublažavanje negativnih demografskih trendova. Time će se osigurati plansko uređenje prostora, revitalizacija urbanih i ruralnih područja i razvoj usklađen s lokalnim potrebama.

(2) Ostvarenja pokazatelja ishoda od 2023. do 2025. godine

PC1. Pametan i održiv gospodarski rast

Mjerama u okviru ovog posebnog cilja potiče se pametan i održiv gospodarski razvoj, prvenstveno kroz izgradnju poticajnog okruženja za razvoj poduzetništva i obrta.

Tablica 2. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC1

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
OI.02.1.31 Udio zaposlenih u mikro, malim i srednjim ukupnom broju zaposlenih	73% (2020.)	80%	75,60% (2022.)	76,1% (2023.)	75,4% (2024.)
OI.02.1.32 Ostvareni prihodi u području "Prerađivačka industrija" (prema NKD-u 2007.)	1.858.119.317,80 EUR (2020.)	2.256.287.743,05 EUR	2.411.070.144,00 EUR (2020.)	2.496.275.000,00 EUR (2023.)	2.496.578.000,00 EUR (2024.)
OI.02.4.32 Broj aktivnih pravnih osoba	4.276 (2020.)	6.500	4.673 (2022.)	4.875 (2023.)	5.087 (2024.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC1

Varaždinska županija je za provedbu razvojnih aktivnosti kojima se doprinosi postizanju posebnog cilja 1 realizirala u 2023. godini 1.311.109,58 eura, što je bilo znatno više u odnosu na naredne dvije godine, odnosno 440.301,21 eura u 2024. godini, te 520.980,00 eura u 2025. godini.

U okviru ovog posebnog cilja Varaždinska županija je tijekom ranijih godina utrošila više proračunskih sredstva na usluge u izradi gospodarskih projekata, pomoć gradovima i općinama kod realizacije njihovih projekata, potporu trgovačkim društvima i poduzetnicima u malom gospodarstvu u realizaciji

njihovih aktivnosti, donacije udrugama kao i izdatke za realizaciju projekata Turističke zajednice Varaždinske županije. Dok su se u 2024. i 2025. godini provodile mjere usmjerene na poticanje pametnog i održivog gospodarskog razvoja te jačanje poduzetništva i obrta. Proračunska sredstva utrošena su za regresiranje kamata na poduzetničke kredite kroz programe iz ranijih godina („Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva“ i „Kreditom do uspjeha 2014.“ – Mjera 1: Kreditom do konkurentnosti) te kroz programe HBOR-a („Poduzetništvo mladih, žena i početnika“ i „Investicije privatnog sektora“). Nastavljena je i potpora jedinicama lokalne samouprave u provedbi njihovih projekata, kao i potpora trgovačkim društvima, poduzetnicima u malom gospodarstvu te udrugama.

U sklopu posebnog cilja provodi se strateški projekt Tehnološkog parka Varaždin, koji je 2025. godine preimenovan u „Inovacijski centar Tehnološkog parka Varaždin (InnoCent)“. Tijekom godine započete su aktivnosti provedbe, uključujući urbanističko-arhitektonski natječaj, odabir idejnog rješenja te izradu projektne dokumentacije za uklanjanje postojeće zgrade i izgradnju novog objekta.

Ostvareni prihodi u području prerađivačke industrije (NKD 2007.) su u 2025. godini bili nešto viši nego 2024. i dosegnuto je 2.496.578.000,00 eura.

PC2. Razvoj funkcionalne i održive turističke regije

U okviru ovog posebnog cilja Varaždinska županija provodi aktivnosti usmjerene na ravnomjeran turistički razvoj gradova i općina.

Tablica 3. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC2

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
01.02.8.01 Dolasci u turističke smještajne objekte	72.675 (2021.)	85.000	103.874 (2023.)	112.700 (2024.)	115.392 (2025.)
01.02.8.17 Noćenja u turističkim smještajnim objektima	148.509 (2021.)	200.000	246.228 (2023.)	260.650 (2024.)	250.596 (2025.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC2

Varaždinska županija je za provedbu razvojnih aktivnosti kojima se doprinosi postizanju Posebnog cilja 2 realizirala 1.029.035,81 eura u 2023. godini, 705.278,70 eura u 2024. godini, te 16.799.964,34 eura u 2025. godini.

U izvještajnom razdoblju Varaždinska županija provodila je aktivnosti usmjerene na ravnomjeran turistički razvoj općina i gradova. Nastavljene su aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa za projekt Prezentacijski centar Gomila te je dovršen projekt „Revitalizacija austrougarskog vojnog konjičkog kompleksa u svrhu očuvanja kulturne i povijesne baštine Varaždinske županije“, sufinanciran iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost 2021.–2026. Putem javnog poziva za dodjelu bespovratnih potpora u turizmu poduprto je podizanje kvalitete turističkih usluga i povećanje smještajnih kapaciteta; od 113 zaprimljenih prijava odobreno je 79 projekata.

U okviru strateških projekata provode se značajna ulaganja u turističku infrastrukturu i valorizaciju kulturne baštine. Na projektu unaprjeđenja smještaja i sadržaja hotela Minerva u Varaždinskim Toplicama (17,24 milijuna eura), sufinanciranom iz NPOO-a, tijekom 2025. realizirano je oko 66 %

ugovorenih građevinskih radova te su započele aktivnosti opremanja. Projekt „Arboretum Opeka – održiva zelena destinacija“ (10,3 milijuna eura) obuhvaća revitalizaciju parkovne cjeline, obnovu Centra za posjetitelje i infrastrukture te aktivnosti opremanja i promocije. U sklopu projekta Aquae lasae ulaganja su provedena na lokaciji Perivoja Marije Ružičke Strozzi. Za projekt „Kupalište Cestica“ ishoda je građevinska dozvola za zatvoreni bazen, dok aktivnosti na projektu „Kamp Cestica“ nisu provedene, a projekt Tematskog zabavnog parka Banjščina nije pokrenut zbog statusa vojnog skladišta na predmetnoj lokaciji.

Prema dostupnim podacima, u 2025. godini zabilježeno je 115.392 turističkih dolazaka i 250.596 noćenja što je nešto manje nego prethodne 2024. ali i dalje značajno iznad planiranih vrijednosti pokazatelja ishoda vezanih uz dolaske i noćenja u turističkim smještajnim objektima.

PC3. Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja–kultura dostupna svima

Cilj razvoja kulture na području Varaždinske županije je pružanje potpore programima i aktivnostima javnih ustanova u kulturi, udruga, umjetničkih organizacija, samostalnih umjetnika te drugih pravnih i fizičkih osoba u djelatnostima kulture i umjetnosti.

Tablica 4. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC3

Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
OI.02.8.48 Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku	41,44 EUR (2021.)	46 EUR (2027.)	48,71 EUR (2022.)	58,86 EUR (2023.)	72,57 EUR (2024.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC 3

Za provedbu razvojnih aktivnosti koje doprinose postizanju ovog cilja, u 2023. godini utrošeno je 174.170,00 eura, 604.810,27 eura u 2024., te 535.046,62 eura 2025. godine.

U okviru ovog posebnog cilja Varaždinska županija provodila je aktivnosti usmjerene na razvoj kulture kroz potporu programima i projektima od javnog interesa koje provode javne ustanove u kulturi, udruge, umjetničke organizacije, samostalni umjetnici te druge pravne i fizičke osobe registrirane za djelatnosti kulture i umjetnosti. Poseban naglasak stavljen je na potporu kulturno-umjetničkom amaterizmu, osobito programima kulturno-umjetničkih društava, koji se sufinanciraju izravno te putem Zajednice kulturno-umjetničkih udruga Varaždinske županije.

Uz poticanje programskih aktivnosti u kulturi, Županija ulaže i u razvoj kulturne infrastrukture, te je dio strateških projekata vezanih uz kulturnu baštinu obuhvaćen posebnim ciljem 2. Tijekom 2025. godine provodile su se pripremne aktivnosti za dva projekta: za projekt dvorca Bela I provedeni su istražni radovi, dok je za projekt Interpretacijskog centra Špilja Vindija raspisan urbanističko-arhitektonsko-dizajnerski natječaj. Daljnjem napretku u ostvarivanju ovog cilja dugoročno će doprinijeti i Kulturno vijeće osnovano 2023. te aktivnosti vezane uz promociju i interpretaciju kulturne baštine.

PC4. Unaprjeđenje i modernizacija sustava odgoja i obrazovanja

Ciljana vrijednost pokazatelja je višestruko premašena kod rashoda za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S po stanovniku, postignuta kod ostvarenja tercijarnog obrazovanja, a kod udjela stanovništva u

dobi od 25-64 godina uključeno u programe cjeloživotnog obrazovanja/učenja se bilježi napredak prema ostvarenju ciljane vrijednosti.

Tablica 5. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC4

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
OI.02.2.58 Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S, po stanovniku	232,13 EUR (2021.)	252,17 EUR	314,04 EUR (2022.)	882,76 EUR (2023.)	1.095,83 EUR (2024.)
OI.02.4.15 Ostvarenje tercijarnog obrazovanja (postotak ukupnog stanovništva)	11,92% (2011.)	15%	15,58% (2021.)	15,58% (2021.)	15,58% (2021.)
OI.02.2.57 udio stanovništva dobi 25-64 godina uključeno u programe cjeloživotnog obrazovanja/učenja	0,2% (2021.)	1%	0,50% (2023.)	0,4% (2023./2024.)	0,9% (2024./2025.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC 4

Za provedbu razvojnih aktivnosti koje doprinose postizanju ovog cilja, u 2023. utrošeno je 23.157.160,98 eura, 26.590.135,10 eura u 2024. godini, te 27.755.460,39 eura u 2025. godini.

U razdoblju 2023.–2025. Varaždinska županija kontinuirano je provodila aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje obrazovnog sustava kroz razvoj infrastrukture, jačanje strukovnog i STEM obrazovanja, potporu darovitim učenicima te osiguravanje jednakog pristupa obrazovanju. Provedbom brojnih projekata i programa unaprijeđeni su uvjeti rada obrazovnih ustanova, dostupnost obrazovanja i povezanost obrazovanja s potrebama tržišta rada.

U 2023. godini pokrenuti su projekti usmjereni na modernizaciju obrazovne infrastrukture i razvoj strukovnog obrazovanja. Prijavljena su za financiranje iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) tri projekta rekonstrukcije i dogradnje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole (Ivanec, Nova Ves Petrijanečka i Strmec Podravski). Istodobno je započela izrada projektno-tehničke dokumentacije za dogradnju sportskih dvorana u osnovnim školama Varaždinske Toplice i Bisag te za dogradnju i energetska obnovu Glazbene škole u Varaždinu.

Završeni su projekti Regionalnog centra kompetentnosti inovativnih zdravstvenih tehnologija pri Medicinskoj školi Varaždin (13 milijuna eura) te Regionalnog centra kompetentnosti u poljoprivredi u Arboretumu Opeka. Instalirane su solarne elektrane u više osnovnih i srednjih škola u okviru projekta povećanja kapaciteta obrazovnih ustanova za proizvodnju solarne energije. Nastavljen je rad 14 centara izvrsnosti i 5 strukovnih centara izvrsnosti koje je pohađalo 759 učenika uz podršku 160 mentora. Provedeni su Erasmus+ projekti te projekti potpore učenicima s teškoćama kroz program „Zajedno možemo“, a organiziran je i produženi boravak u 23 osnovne škole.

U 2024. godini naglasak je stavljen na pripremu i provedbu infrastrukturnih ulaganja u obrazovanje. Izrađena je projektna dokumentacija i ishođene su suglasnosti za izgradnju 16 školskih sportskih

dvorana, od kojih su četiri prijavljene na NPOO poziv. Završena je instalacija solarnih elektrana u devet osnovnih i tri srednje škole, a započele su energetske obnove pojedinih školskih objekata. Opremljeni su praktikumi u srednjim školama te je dovršen Regionalni centar kompetentnosti u poljoprivredi u dvorcu Opeka.

Nastavljen je rad centara izvrsnosti, a osigurani su pomoćnici u nastavi, produženi boravak te prijevoz učenika i studenata. Ujedno su nastavljene aktivnosti vezane uz razvoj visokog obrazovanja, uključujući pripremu projekata Sveučilišta Sjever i sveučilišnog kampusa u Varaždinu.

Tijekom 2025. godine provedeni su radovi na dogradnji i rekonstrukciji triju osnovnih škola u okviru NPOO poziva za jednosmjenski rad i cjelodnevnu školu, dok je prijavljeno 12 projekata izgradnje školskih sportskih dvorana. Provedene su energetske obnove triju osnovnih škola te je izrađena projektna dokumentacija za dogradnju i energetske obnovu Glazbene škole u Varaždinu. Nastavljeno je sufinanciranje Regionalnog centra kompetentnosti u poljoprivredi i provedba programa za darovite učenike kroz centre izvrsnosti koje pohađa 734 učenika.

U području inkluzivnog obrazovanja provodi se projekt „I ti možeš“, kojim je osigurana potpora pomoćnika u nastavi za 146 učenika s teškoćama u razvoju u 34 škole. Produženi boravak organiziran je u 24 osnovne škole, a provedene su i redovne aktivnosti poput natjecanja učenika, projekata građanskog odgoja, integracije Roma, prijevoza učenika i dodjele stipendija. U Prvoj gimnaziji Varaždin provodi se program međunarodne mature (IBDP).

U području visokog obrazovanja donesena je odluka o financiranju projekta izgradnje nove zgrade FOI 2 u okviru projekta Sveučilišni kampus Varaždin – faza 2, dok je projekt HUB industrijskih tehnologija Sveučilišta Sjever u fazi pripreme izgradnje.

Provedbom navedenih aktivnosti dodatno su unaprijeđeni uvjeti obrazovanja, a udio stanovništva s terciarnim obrazovanjem u Varaždinskoj županiji iznosi 15,58 %, čime je ostvarena ciljana vrijednost pokazatelja ishoda za promatrano razdoblje. Također, značajan rast rashoda za odgojno-obrazovni sustav po stanovniku prvenstveno je posljedica intenziviranja investicija u školsku infrastrukturu i energetske obnovu, povećanog korištenja EU i NPOO sredstava te širenja programa koji podižu standard i dostupnost obrazovanja.

PC5. Učinkovito upravljanje razvojem

Mjere u okviru ovog posebnog cilja usmjerene su na povećanje učinkovitosti javne uprave, jačanje kapaciteta za razvojno upravljanje te bolje povezivanje dionika radi kvalitetnije komunikacije, koordinacije i prijenosa znanja u području upravljanja projektima i strateškog planiranja.

Tablica 6. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC5

Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
OI.02.14.54 Ukupni proračunski prihodi poslovanja JLP(R)S, po stanovniku	1.038,54 EUR (2021.)	1.194,51 EUR	1.093,42 EUR (2022.)	2.661,02 EUR (2023.)	2.381,73 EUR (2024.)
OI.02.14.55 Ugovorena sredstva fondova EU u BDP-u županije, %	10,7% (2018.)	20%	12,96% (2020./2021.)	n/p	n/p

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC 5

Varaždinska županija je za provedbu razvojnih aktivnosti kojima se doprinosi postizanju Posebnog cilja 5 realizirala 7.428.041,29 eura u 2023., 8.372.174,87 eura u 2024. godini, te 12.572.262,52 eura u 2025. godini.

U razdoblju 2023.–2025. Varaždinska županija provodila je mjere usmjerene na povećanje učinkovitosti javne uprave, jačanje kapaciteta za razvojno upravljanje te unaprjeđenje suradnje i umrežavanja dionika radi kvalitetnijeg pružanja javnih usluga i učinkovitije provedbe razvojnih projekata i strateškog planiranja.

Tijekom promatranog razdoblja proračunska sredstva korištena su za redovito funkcioniranje upravnih tijela te predstavničke i izvršne vlasti, uključujući aktivnosti vezane uz upravljanje javnom imovinom i financijama, informatizaciju uprave, nabavu opreme te kontinuirano usavršavanje službenika. Osigurani su uvjeti za transparentan rad Županijske skupštine, provedbu izbora za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina te rad Službeničkog suda za područje županije. Sredstva su također usmjerena na sufinanciranje Husarske postrojbe za potrebe protokola, financiranje članarine Hrvatskoj zajednici županija, potporu Zakladi Sveti Mihael te dodjelu županijskih nagrada.

Poseban naglasak stavljen je na informiranje javnosti i jačanje komunikacije s građanima kroz kontinuiranu suradnju s medijima te predstavljanje županijskih projekata i razvojnih mogućnosti. Provođene su aktivnosti međunarodne i međuregionalne suradnje, uključujući sudjelovanje u programu Eurodyssey, obilježavanje Europskog tjedna i Dana Europe te članstvo u međunarodnim mrežama poput Skupštine europskih regija, Instituta europskih regija i Saveza Alpe-Jadran.

U području upravljanja imovinom i modernizacije uprave provodile su se aktivnosti izrade projektno-tehničke dokumentacije i radova na upravnim zgradama (Ivanec, Novi Marof i drugi objekti), sufinanciranja energetskih obnova te održavanja i razvoja informatičkog sustava i sustava upravljanja kvalitetom. Kontinuiranim unaprjeđenjem sustava planiranja i upravljanja prostorom stvaraju se preduvjeti za plansko i održivo uređenje prostora u skladu s potrebama lokalne zajednice.

6.1.2 Prioritet: Zelena i održiva županija

(1) Opis posebnih ciljeva PC6 – PC9

PC6 Razvoj i povećanje poljoprivredne proizvodnje

Cilj je povećanje produktivnosti, ekološke proizvodnje, konkurentnosti i inovativnosti poljoprivrede te revitalizacija ruralnih područja u skladu s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine. Trenutačni razvoj poljoprivrede otežavaju rascjepkana i zapuštena zemljišta, demografski pad u ruralnim sredinama, nedovoljna modernizacija, starenje nositelja OPG-ova i slaba promocija proizvoda.

Mjere su usmjerene na okrupnjavanje i uređenje poljoprivrednog zemljišta, učinkovitije korištenje resursa te poticanje ulaganja u gospodarstva i ekološku proizvodnju. Poseban naglasak stavlja se na udruživanje proizvođača, razvoj ruralnog i tradicijskog turizma, promociju lokalnih proizvoda te edukaciju poljoprivrednika o održivim praksama i klimatskim promjenama.

Provedbom ovih mjera povećat će se konkurentnost poljoprivrede, ojačati tržišni položaj županije, potaknuti održivi razvoj i pridonijeti oživljavanju ruralnih područja.

PC7 Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena

Cilj je povećati sigurnost stanovništva i smanjiti posljedice klimatskih promjena jačanjem sustava civilne zaštite, vatrogastva i upravljanja rizicima. Najveće prijetnje u Varaždinskoj županiji su poplave i potresi, a prisutni su i klizišta, tuča, suša te rizici epidemija i pandemija.

Mjere uključuju jačanje lokalnih kapaciteta za zaštitu i spašavanje, bolju međusektorsku suradnju i razmjenu informacija, učinkovitije sustave ranog upozoravanja te edukaciju stanovništva o preventivnom djelovanju. Planira se i uspostava regionalnog centra koji će objediniti službe zaštite i spašavanja.

Provedbom aktivnosti povećat će se otpornost i brzina reakcije na prirodne i tehnološke katastrofe, smanjiti štete te podići ukupna sigurnost i stabilnost razvoja županije.

PC8 Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava

Razvoj prometne, digitalne i komunalne infrastrukture ključan je za kvalitetu života i gospodarski razvoj Varaždinske županije. Planira se modernizacija cestovnog, željezničkog i ostalih prometnih sustava, razvoj integriranog javnog prijevoza te izgradnja obilaznica kako bi se smanjio tranzitni promet kroz naselja. Poseban naglasak stavlja se na pješačku i biciklističku infrastrukturu te povećanje prijevoza tereta željeznicom radi održive mobilnosti i bolje regionalne povezanosti.

Istodobno će se razvijati širokopojasna digitalna mreža radi veće dostupnosti interneta i digitalnih usluga, čime se podupire digitalna tranzicija i gospodarski rast. Unaprjeđivat će se i komunalna infrastruktura kroz modernizaciju sustava vodoopskrbe i odvodnje, izgradnju kanalizacije i pročištača, s ciljem zaštite okoliša i poboljšanja životnog standarda stanovništva.

PC9 Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava

Razvoj prometne, digitalne i komunalne infrastrukture ključan je za kvalitetu života i gospodarski razvoj Varaždinske županije. Planira se modernizacija cestovnog, željezničkog i ostalih prometnih sustava, razvoj integriranog javnog prijevoza te izgradnja obilaznica kako bi se smanjio tranzitni promet kroz naselja. Poseban naglasak stavlja se na pješačku i biciklističku infrastrukturu te povećanje prijevoza tereta željeznicom radi održive mobilnosti i bolje regionalne povezanosti.

Istodobno će se razvijati širokopojasna digitalna mreža radi veće dostupnosti interneta i digitalnih usluga, čime se podupire digitalna tranzicija i gospodarski rast. Unaprjeđivat će se i komunalna infrastruktura kroz modernizaciju sustava vodoopskrbe i odvodnje, izgradnju kanalizacije i pročištača, s ciljem zaštite okoliša i poboljšanja životnog standarda stanovništva.

(2) Ostvarenja pokazatelji ishoda od 2023. do 2025. godine

PC6. Razvoj i povećanje poljoprivredne proizvodnje

Mjere u okviru ovog posebnog cilja usmjerene su na povećanje produktivnosti i konkurentnosti poljoprivrede, razvoj ekološke proizvodnje te revitalizaciju ruralnih područja.

Tablica 7. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC6

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
01.02.12.10 Područje pod ekološkom poljoprivredom	729,14 ha (2021.)	1.000 ha	675 ha (2023.)	680 ha (2024.)	652,96 ha (2025.)
01.02.12.77 Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača	8.160 (2021.)	8.400	7.692 (2023.)	7.297 (2024.)	6.637 (2025.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC 6

Varaždinska županija je za provedbu razvojnih aktivnosti kojima se doprinosi postizanju Posebnog cilja 6 realizirala 1.194.355,47 eura u 2023. godini, 1.153.026,25 eura u 2024. godini, te 1.452.725,61 eura u 2025. godini.

U razdoblju 2023.–2025. Varaždinska županija provodila je mjere usmjerene na povećanje produktivnosti i konkurentnosti poljoprivrede, razvoj ekološke proizvodnje te revitalizaciju ruralnih područja. Aktivnosti su obuhvaćale financijsku potporu poljoprivrednim gospodarstvima, poticanje ekološke proizvodnje, promociju lokalnih poljoprivrednih proizvoda, jačanje udruživanja proizvođača te edukaciju poljoprivrednika o održivim praksama i utjecaju klimatskih promjena.

U promatranom razdoblju provodile su se potpore poljoprivredi kroz važeće programe i odluke o potporama, a od 2025. godine kroz *Program potpora male vrijednosti poljoprivredi za razdoblje 2025.–2030.* Poseban naglasak stavljen je na očuvanje tradicionalne proizvodnje i razvoj turističke ponude temeljene na lokalnim vrijednostima. Također je pružena potpora radu Saveza poljoprivrednih udruga Varaždinske županije, Saveza udruga privatnih šumovlasnika te drugih organizacija koje doprinose razvoju ruralnih područja, kao i aktivnostima u pčelarstvu, ribarstvu i lovstvu.

U svrhu promocije lokalnih proizvoda kontinuirano su organizirane međunarodne izložbe bučinih ulja Alpe Adria (5., 6. i 7. izdanje), uz sufinanciranje kemijskih i senzorskih analiza ulja te pripreme za sudjelovanje na svjetskom natjecanju *Monde Selection* u Bruxellesu radi promocije Varaždinskog bučinog ulja.

Dodatno su sufinancirani rad i istraživačke aktivnosti Centra za urbane i privatne šume pri Hrvatskom šumarskom institutu te promotivne aktivnosti i izdavanje materijala iz područja poljoprivrede i zaštite okoliša. Provedene su i aktivnosti u sklopu programa unaprjeđenja i razvoja lovstva. Provedbom navedenih mjera nastojalo se osnažiti održivi razvoj poljoprivrede, očuvati ruralni prostor i povećati vidljivost lokalnih poljoprivrednih proizvoda.

PC7. Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena

Mjere u okviru ovog posebnog cilja usmjerene su na održivo upravljanje zrakom, tлом i vodama te očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

Tablica 8. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC7

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
<i>OI.02.6.63 Investicije u zaštitu okoliša</i>	5.337,71 EUR (2017.)	6.370,69 EUR	<i>Pokazatelj se više ne prati</i>	<i>Pokazatelj se više ne prati</i>	<i>Pokazatelj se više ne prati</i>
OI.02.6.62 Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku	3,41 EUR (2023.)	4 EUR	-	3,41 EUR (2023.)	4,21 EUR (2024.)
OI.02.6.64 Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge	6.122,95 t (2018.)	7.000 t	11.544 t (2022.)	12.588 t (2023.)	13.748,79 t (2024.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC 7

U razdoblju 2023.–2025. Varaždinska županija provodila je aktivnosti usmjerene na održivo upravljanje prirodnim resursima – zrakom, tlom i vodama – te očuvanje i unaprjeđenje biološke i krajobrazne raznolikosti u skladu s načelima održivog razvoja. Provedene mjere obuhvaćale su aktivnosti u području gospodarenja otpadom, zaštite prirode, energetske učinkovitosti te provedbe strateških projekata vezanih uz zaštitu okoliša i prilagodbu klimatskim promjenama.

U području gospodarenja otpadom Županija je nastavila ispunjavati obveze vezane uz sufinanciranje monitoringa zatvorenog odlagališta otpada u Knegincu Gornjem te sudjelovati u razvoju Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica. Istodobno je zabilježen kontinuirani rast količine odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, koji je s 11.544 tona porastao na 13.748,79 tona, čime su premašene ciljne vrijednosti pokazatelja ishoda.

Provođene su brojne aktivnosti zaštite prirode i upravljanja zaštićenim područjima, uključujući održavanje Arboretuma Opeka, Dravske park-šume u Varaždinu, geološkog spomenika prirode Gaveznicu – Kameni vrh te drugih zaštićenih lokaliteta i posjetiteljske infrastrukture. Izrađeni su planovi upravljanja za zaštićena područja i područja ekološke mreže Natura 2000, provodila su se istraživanja i monitoring vrsta i staništa, edukativne i promotivne aktivnosti te projekti očuvanja prirode, poput zaštite bijele rode. Nastavljene su i aktivnosti vezane uz proglašenje novog zaštićenog područja u kategoriji parka prirode koje obuhvaća područje Ivanščice, Strahinjčice, Maceljskog gorja i Ravne gore.

U području energetske učinkovitosti izrađeni su akcijski planovi energetske učinkovitosti te su provedeni javni pozivi za sufinanciranje korištenja obnovljivih izvora energije u obiteljskim kućama. Također je proveden projekt DRAVA LIFE, u okviru kojeg je postavljeno šest informativno-edukativnih točaka uz rijeku Dravu te su nastavljene aktivnosti obnove riječnih staništa.

U sklopu posebnog cilja provode se i strateški projekti. Projekt „*Geotermalni izvor Lunjkovec – Kutnjak*“ napredovao je kroz izradu projektne dokumentacije i regulatornih akata potrebnih za eksploataciju geotermalne energije. Projekti koje provode Hrvatske vode „*Zaštita od poplava na slivu Bednje*“ i „*Zaštita od poplava na slivu Plitvice*“ obuhvaćaju izgradnju retencija, nasipa i pripremu projektne

dokumentacije za daljnje zahvate, s ciljem povećanja sigurnosti od poplava i prilagodbe klimatskim promjenama, te su osigurana bespovratna sredstva iz EU.

Provedbom navedenih aktivnosti unaprijeđeno je upravljanje prirodnim resursima, ojačana zaštita prirode te poboljšana otpornost prostora na okolišne i klimatske izazove.

PC8. Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

Provedbom ovog posebnog cilja unapređuje se sustav zaštite i spašavanja ljudi, imovine i okoliša te povećava sigurnost stanovništva i preduvjeti za gospodarski razvoj.

Tablica 9. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC8

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
OI.02.10.34 Rashodi za civilnu zaštitu, po stanovniku	2,30 EUR (2021.)	3,00 EUR	2,20 EUR (2023.)	4,10 EUR (2024.)	5,60 EUR (2025.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC 8

Varaždinska županija je za provedbu razvojnih aktivnosti kojima se doprinosi postizanju Posebnog cilja 8 realizirala 343.286,78 eura u 2023. godini, 655.088,66 eura u 2024. godini, te 890.899,77 eura u 2025. godini.

U razdoblju 2023.–2025. Varaždinska županija provodila je aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja ljudi, imovine i okoliša od prirodnih ugroza i drugih nesreća, s ciljem povećanja sigurnosti stanovništva i stvaranja stabilnih uvjeta za daljnji gospodarski razvoj. Provedene mjere obuhvaćale su jačanje kapaciteta sustava civilne zaštite, potporu vatrogastvu i drugim operativnim snagama te razvoj sustava ranog upozoravanja i upravljanja kriznim situacijama.

Tijekom promatranog razdoblja osigurana su proračunska sredstva za sufinanciranje redovnih aktivnosti Vatrogasne zajednice Varaždinske županije, djelovanja civilne zaštite te aktivnosti obrane i sigurnosti. Također su financirane aktivnosti Hrvatske gorske službe spašavanja, uključujući nabavu i održavanje opreme te organiziranje liječničkih pregleda. Varaždinska županija nastavila je sudjelovati u radu Platforme hrvatskih županija i gradova za smanjenje rizika od katastrofa.

U 2024. godini započete su aktivnosti na razvoju sustava ranog upozoravanja, uključujući izradu scenarija i provedbu vježbi radi testiranja i procjene učinkovitosti sustava te izradu strateškog plana njegova daljnjeg razvoja. Istodobno su provedeni međunarodni projekti usmjereni na jačanje otpornosti sustava civilne zaštite, među kojima projekt RESPONSE, koji je obuhvaćao edukaciju mladih volontera za djelovanje u kriznim situacijama, te projekt TransCPEarlyWarning iz programa Interreg ADRION, usmjeren na unaprjeđenje i povezivanje sustava ranog upozoravanja u državama jadransko-jonskog područja.

Ključna investicija u okviru ovog posebnog cilja je *strateški projekt „Izgradnja regionalnog centra civilne zaštite Varaždin“*, koji se sufinancira iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.–2026. Tijekom razdoblja provedene su pripremne aktivnosti, uključujući izradu geodetskih i geotehničkih elaborata, hidrogeološka istraživanja te izradu idejnog i glavnog projekta. U 2025. godini izrađena je projektno-tehnička dokumentacija i ishoda građevinska dozvola za izgradnju centra te dokumentacija za izgradnju pristupne ceste.

Provedbom navedenih aktivnosti dodatno su ojačani kapaciteti sustava civilne zaštite, unaprijeđena koordinacija dionika u sustavu sigurnosti te povećana spremnost za pravovremeno reagiranje u slučaju izvanrednih događaja.

PC9. Unaprijeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava

Razvoj prometne infrastrukture ključan je za ravnomjeran razvoj i kvalitetu života stanovnika, stoga se kontinuirano ulaže u unaprijeđenje prometnih sustava na lokalnoj i regionalnoj razini.

Tablica 10. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC9

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.*	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.*	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.*
OI.02.6.35 Stanovništvo priključeno na javnu vodoopskrbu	76,56% (2020.)	80%	76,56% (2023.)	76,66% (stanje 02/2025.)	82% (stanje 02/2026.)
OI.02.11.44 Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon	18 (2021.)	30	45 (stanje 02/2024.)	22 (stanje 02/2025.)	37 (stanje 02/2026.)
OI.02.11.14. Duljina ostalih cesta prema kategorijama cesta	946,64 km (2020.)	1.130 km	953,56 km (2023.)	949,17 (2024.)	944,95 (2025.)
O1.02.7.05 Kućanstva sa širokopojasnim pristupom	31.378 (2022.)	34.000	36.245 (2023.)	31.262 (2024.)	38.434 (2025.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

* Navedeni podaci odnose se na stanje u trenutku pripreme izvješća, te obuhvaćaju izvještajnu godinu.

Proračun i ostvarenja u okviru PC 9

Varaždinska županija je za provedbu razvojnih aktivnosti kojima se doprinosi postizanju Posebnog cilja 9 realizirala 29.091,11 eura u 2023. godini, 2.911.719,77 eura u 2024. godini¹, te 60.611,35 eura u 2025. godini.

U razdoblju 2023.–2025. Varaždinska županija provodila je aktivnosti usmjerene na unaprijeđenje prometne infrastrukture i organizacije prometnih sustava s ciljem poticanja uravnoteženog teritorijalnog razvoja, povećanja mobilnosti stanovništva i poboljšanja kvalitete života. Aktivnosti su obuhvaćale razvoj cestovne i javne prometne infrastrukture, pripremu prometnih studija, provedbu sigurnosnih i edukativnih aktivnosti te pripremu i provedbu strateških infrastrukturnih projekata.

U promatranom razdoblju sredstva su bila usmjerena na sufinanciranje projekata jedinica lokalne samouprave za sanaciju prometnica oštećenih uslijed prirodnih nepogoda, izradu projektno-tehničke dokumentacije te razvoj prometnih usluga. Posebna pozornost posvećena je unaprijeđenju sigurnosti u prometu kroz edukativne aktivnosti za osnovne škole i druge promotivne kampanje.

Iskorak je ostvaren izradom Prometne studije za uspostavu mreže linija javnog županijskog autobusnog prijevoza, kojom je analiziran postojeći sustav prijevoza, definirana nova mreža linija, izrađeni prijedlozi

¹ Izvješće za 2023. godinu prikazuje samo utrošena sredstva iz županijskog proračuna. Izvješće za 2024. godinu, uz ta sredstva, uključuje i podatke o financiranju strateških projekata prometne infrastrukture (brza cesta u nadležnosti Hrvatskih cesta). Izvješće za 2025. godinu sadrži isključivo podatke o sredstvima iz županijskog proračuna, jer podaci o projektima Hrvatskih cesta nisu bili dostupni u trenutku izrade. (JURA, 2026.)

voznih redova te procijenjeni troškovi sustava. Na temelju rezultata studije u 2025. godini započele su aktivnosti pripreme uspostave županijskog linijskog prijevoza kao javne usluge, uključujući radionice s dionicima i sastanke s prijevoznicima. Paralelno se provodi projekt Rail4Regions, usmjeren na razvoj željezničke mreže i povećanje udjela željezničkog prijevoza.

U sklopu posebnog cilja provodi se više strateških infrastrukturnih projekata. Projekt „Zagorska brza cesta“ napreduje kroz više faza, a u 2025. godini započeli su radovi na dionici Varaždin – Cerje Tužno. Projekt „Izmještanje državne ceste D2 (Petrijanec – Hrašćica)“ napreduje kroz izradu studija i projektne dokumentacije te je ishođeno rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš. U okviru projekta „Podravska brza cesta“ provedene su aktivnosti međunarodne koordinacije sa slovenskim partnerima radi definiranja spojne točke prometne infrastrukture. Također su u tijeku projekti modernizacije željezničke pruge Čakovec – Varaždin – Lepoglava – Zagreb te projekti sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u više aglomeracija.

Provedbom navedenih aktivnosti ostvarene su i ciljne vrijednosti pokazatelja ishoda, uključujući stanovništvo priključeno na javnu vodoopskrbu (82 %), broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon (37) te kućanstava sa širokopojasnim pristupom (38.434), čime je potvrđen napredak u razvoju infrastrukture i dostupnosti usluga na području Varaždinske županije.

6.1.3 Prioritet: Zdrava (aktivna) i uključiva županija

(1) Opis posebnih ciljeva PC10-PC12

PC 10 Razvoj modernog zdravstvenog sustava i promicanje zdravog života

Cilj je unaprijediti dostupnost, kvalitetu i učinkovitost zdravstvene zaštite u Varaždinskoj županiji kroz ulaganja u infrastrukturu, opremu, digitalizaciju i ljudske resurse te promociju zdravog načina života. Zbog starenja stanovništva i manjka liječničkog kadra zdravstveni sustav je opterećen, pa se planira kontinuirana edukacija i jačanje kompetencija zdravstvenih djelatnika.

Predviđena su ulaganja u bolničke kapacitete, hitnu medicinsku pomoć, domove zdravlja i izvanbolničku specijalističku skrb te razvoj e-zdravstva i telemedicine radi bolje razmjene informacija i dostupnosti usluga. Također će se jačati preventivni programi i poticati zdrave životne navike kako bi se produžio očekivani broj godina zdravog života i smanjila pojavnost kroničnih bolesti.

PC 11 Promicanje socijalnog blagostanja i dostojanstvenog starenja

Cilj je unaprijediti socijalno blagostanje u Varaždinskoj županiji smanjenjem regionalnih nejednakosti i razvojem dostupnijih i kvalitetnijih socijalnih usluga. Planiraju se infrastrukturna ulaganja, razvoj izvaninstitucijskih oblika skrbi te jačanje kapaciteta pružatelja usluga kako bi se bolje odgovorilo na potrebe starijih, ranjivih i marginaliziranih skupina te smanjio rizik od siromaštva i socijalne isključenosti.

Poseban naglasak stavlja se na integraciju korisnika u zajednicu, prevenciju nasilja i diskriminacije kroz aktivnosti kao što su sufinanciranje Doma za žrtve obiteljskog nasilja kao i radom Zaklade za prevenciju kriminaliteta te osiguravanje jednakih mogućnosti. Razvijat će se skrb za starije osobe, poboljšati kontrola i učinkovitost sustava kroz digitalizaciju, te jačati stručni kadrovi. Nastavit će se proces deinstucionalizacije i širenje socijalnih usluga u zajednici kako bi se osigurali dostojni životni uvjeti i ravnomjerna dostupnost usluga na cijelom području županije.

PC 12 Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji

U Varaždinskoj županiji potrebno je ojačati ulogu organizacija civilnog društva jer njihov doprinos razvoju zajednice još nije dovoljno prepoznat, a suočavaju se i s nedostatkom prostora i slabijom međusobnom povezanošću. Planira se poboljšanje uvjeta rada, jačanje suradnje i veće uključivanje građana, osobito kroz volontiranje.

Radi ublažavanja depopulacije i poboljšanja kvalitete života osigurat će se sustavna potpora djeci, obitelji i mladima kroz razvoj usluga skrbi i prilagodbu infrastrukture. Zbog rasta broja stranih radnika poticat će se njihova integracija osnivanjem inkluzivnog centra i promicanjem multikulturalnosti, s ciljem stvaranja stabilne i uključive zajednice za sve stanovnike.

(2) Pokazatelji ishoda i ostvarenja od 2023. do 2025. godine

PC 10. Razvoj modernog zdravstvenog sustava i promicanje zdravog života

Provedba ovog posebnog cilja usmjerena je na povećanje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga kroz infrastrukturna ulaganja, opremanje, jačanje kadrova, digitalizaciju i preventivne programe te razvoj sporta i zdravog načina života.

Tablica 11. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC10

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.
OI.02.5.18. broj bolničkih kreveta na 1000 stanovnika	9,70 (2020.)	12	10,5 (2022.)	10,04 (2023.)	10,31 (2024.)
OI.02.5.04. gustoća liječnika (na 10000 stanovnika)	25,23 (2020.)	27	30,35 (2022.)	30,66 (2023.)	30,6 (2024.)
OI.02.05.48 Rashodi za sport JLRPS, po stanovniku	23,24 EUR (2021.)	25,22 EUR	63,09 EUR (2022.)	71,54 EUR (2023.)	86,48 EUR (2024.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Proračun i ostvarenja u okviru PC 10

Za provedbu razvojnih aktivnosti koje doprinose postizanju ovog cilja, utrošeno je 5.289.524,48 eura u 2023. godini, 11.847.537,35 eura u 2024. godini, te 15.137.471,47 eura u 2025. godini.

U razdoblju 2023.–2025. Varaždinska županija provodila je aktivnosti usmjerene na povećanje učinkovitosti, kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga kroz infrastrukturna ulaganja, nabavu medicinske opreme, jačanje ljudskih resursa u zdravstvu te provedbu preventivnih i javnozdravstvenih programa. Istodobno su provođene aktivnosti promicanja zdravog načina života, razvoja zdravstvenog turizma te potpore sportskim programima koji doprinose očuvanju zdravlja stanovništva.

U promatranom razdoblju provedena su značajna ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu i opremu zdravstvenih ustanova. U Domu zdravlja Varaždinske županije nabavljena je medicinska i laboratorijska oprema za ordinacije primarne zdravstvene zaštite te su provedeni radovi održavanja i ulaganja u objekte. U Općoj bolnici Varaždin realizirana je nabava medicinske opreme i provedeni su infrastrukturni zahvati, uključujući rekonstrukciju pojedinih odjela te izgradnju podzemne garaže i heliodroma u sklopu zgrade Centralnog operacijskog bloka. U Nastavnom zavodu za hitnu medicinu nabavljena su nova vozila i medicinska oprema, dok je u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju

Varaždinske Toplice financirana nabava suvremenih rehabilitacijskih uređaja, uključujući robotsku opremu za rehabilitaciju.

U tom razdoblju realizirani su i značajni projekti zdravstvene infrastrukture, uključujući izgradnju dnevne bolnice i jednodnevne kirurgije u Općoj bolnici Varaždin te nacionalnog rehabilitacijskog centra za osobe s ozljedama kralježnične moždine u Varaždinskim Toplicama. Također je uspostavljen objedinjeni hitni bolnički prijem u Općoj bolnici Varaždin. Najveći infrastrukturni projekt u zdravstvu predstavlja *izgradnja i opremanje zgrade Centralnog operacijskog bloka Opće bolnice Varaždin*, čija je realizacija započela 2023. godine i nastavljena u narednim godinama.

S ciljem jačanja ljudskih kapaciteta u zdravstvu provodili su se projekti specijalističkog i stručnog usavršavanja zdravstvenih djelatnika financirani sredstvima Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. Uz to je proveden program subvencioniranja stambenih kredita za medicinsko i nemedicinsko osoblje radi zadržavanja stručnog kadra u županiji.

Posebna pažnja posvećena je dostupnosti zdravstvene zaštite stanovništvu, osobito u ruralnim područjima, kroz rad sektorskih ambulanti, organizaciju stomatoloških dežurstava nedjeljom i blagdanima te nabavu opreme za posudionicu medicinskih pomagala i sustave palijativne skrbi. Provedeni su i brojni javnozdravstveni i preventivni programi usmjereni na promociju zdravlja i prevenciju kroničnih bolesti.

U području sporta realizirani su programi i aktivnosti Saveza športova Varaždinske županije i Školskog sportskog saveza s ciljem uključivanja što većeg broja građana, djece i mladih u sportske aktivnosti.

Provedbom navedenih aktivnosti ostvareni su planirani pokazatelji ishoda, uključujući povećanje broja bolničkih kreveta na približno 10 kreveta na 1.000 stanovnika, povećanje gustoće liječnika na više od 30 liječnika na 10.000 stanovnika te rast izdvajanja za sport po stanovniku, čime je unaprijeđena kvaliteta zdravstvene zaštite i promicanje zdravog načina života na području Varaždinske županije.

PC11. Promicanje socijalnog blagostanja (i dostojanstvenog starenja)

Financiranjem aktivnosti iz područja socijalne skrbi osiguravaju se usluge za najugroženije skupine stanovništva – starije i nemoćne osobe, djecu i mlade, osobe s invaliditetom te žrtve obiteljskog nasilja.

Tablica 12. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC11

Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.*	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.*	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.*
OI.02.3.63 Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S po stanovniku	26,46 EUR (2021.)	29,20 EUR	61,84 EUR (2022.)	57,05 EUR (2023.)	69,66 EUR (2024.)
OI.02.3.70 Broj domova za starije	32 (2020.)	37	33 (stanje 02/2024.)	33 (stanje 02/2025.)	32 (stanje 02/2026.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

* Navedeni podaci odnose se na stanje u trenutku pripreme izvješća, te obuhvaćaju izvještajnu godinu.

Proračun i ostvarenja u okviru PC11

Za provedbu razvojnih aktivnosti koje doprinose postizanju ovog cilja, utrošeno je 1.443.582,32 eura u 2023. godini, 2.328.254,51 eura u 2024. godini, te 1.852.419,70 eura u 2025. godini.

U razdoblju 2023.–2025. Varaždinska županija provodila je aktivnosti usmjerene na osiguravanje dostupnih i kvalitetnih socijalnih usluga za najranjivije skupine stanovništva, osobito starije i nemoćne

osobe, djecu i mlade, osobe s invaliditetom te žrtve obiteljskog nasilja. Cilj mjera bio je unaprijediti socijalnu uključenost, smanjiti rizik od siromaštva i osigurati potrebnu pomoć osobama koje svoje potrebe ne mogu zadovoljiti vlastitim sredstvima ili putem postojećih sustava skrbi.

U promatranom razdoblju Županija je osigurala sredstva za rad i funkcioniranje ključnih ustanova i organizacija u sustavu socijalne skrbi. Financirana je redovna djelatnost *Doma za starije i nemoćne osobe Varaždin*, uključujući nabavu opreme, ulaganja u infrastrukturu i hitne intervencije. Također su sufinancirani *Dom za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište sv. Nikola“*, aktivnosti *Društva Crvenog križa Varaždinske županije*, *Caritasova pučka kuhinja te socijalna samoposluga „Kruh sv. Antuna Varaždin“*, čime je osigurana pomoć najugroženijim građanima.

Posebna pozornost posvećena je skrbi za starije osobe kroz programe pomoći u kući, rad Dnevnog centra za izvaninstitucionalnu skrb osoba treće životne dobi te potporu *Savezu udruga umirovljenika i starijih osoba Varaždinske županije*. Kroz ove programe osigurane su aktivnosti koje doprinose socijalnoj uključenosti, kvaliteti života i mobilnosti starijih osoba.

Županija je također pružala financijsku potporu udrugama iz područja zdravstva i socijalne skrbi te osiguravala *jednokratne novčane pomoći pojedincima* i obiteljima u riziku od siromaštva. Dodatno su sufinancirani projekti usmjereni na poboljšanje dostupnosti usluga osobama s invaliditetom, uključujući nabavu prijevoznog vozila za potrebe njihovog mobiliteta.

U okviru aktivnosti socijalne politike financirane su i aktivnosti civilnog društva, rad savjetodavnih tijela te programi usmjereni na skrb o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji. Provedbom navedenih mjera osigurana je kontinuitet socijalnih usluga u lokalnoj zajednici te unaprijeđena podrška najranjivijim skupinama stanovništva na području Varaždinske županije.

Varaždinska županija u izvješćima koristi širi obuhvat svih pružatelja smještaja za starije osobe, uključujući obiteljske domove i druge pružatelje socijalne usluge smještaja (npr. male privatne ustanove ili organizirane obiteljske kuće). Do smanjenja broja pružatelja s 33 u 2024. na 32 u 2025. posljedica je prestanka rada ili promjene statusa jednog pružatelja usluge.

PC 12 Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelj

Provedba ovog posebnog cilja usmjerena je na povećanje kvalitete života kroz integraciju ranjivih skupina i stranih državljana, potporu djeci, obitelji i mladima te jačanje društvene kohezije i volonterstva.

Tablica 13. Pokazatelji ishoda i ostvarenja 2023.-2025. u okviru PC12

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost Izvješće 2023.*	Ostvarena vrijednost Izvješće 2024.*	Ostvarena vrijednost Izvješće 2025.*
OI.02.13.29 Broj aktivnih udruga na području županije	746 (2020.)	820	1.426 (stanje 02/2024.)	1.359 (stanje 02/2025.)	1.368 (stanje 02/2026.)
OI.02.3.02 Postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu	13,89% (2021.)	14,20%	13,81% (2022.)	13,59% (2023.)	13,25 % (2024.)

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

* Navedeni podaci odnose se na stanje u trenutku pripreme izvješća, te obuhvaćaju izvještajnu godinu.

Provedba ovog posebnog cilja u razdoblju 2023.–2025. bila je usmjerena na povećanje kvalitete života stanovništva Varaždinske županije kroz jačanje društvene kohezije, integraciju ranjivih skupina i stranih državljana u lokalnu zajednicu, potporu djeci, obitelji i mladima te poticanje razvoja civilnog društva i volonterstva.

Proračunska sredstva kontinuirano su usmjeravana na financiranje programa i projekata udruga od interesa za opće dobro putem javnih natječaja i poziva, čime se poticalo aktivno sudjelovanje civilnog društva u razvoju zajednice. Također, Varaždinska županija je kao osnivač nastavila osiguravati godišnja sredstva za rad Zaklade za pomoć djeci „VITA“. U svrhu transparentne provedbe natječajnih postupaka imenovana su povjerenstva za pripremu natječaja, provjeru ispunjavanja uvjeta te ocjenjivanje prijavljenih programa i projekata.

U promatranom razdoblju nastavljena je provedba programa potpore obiteljima kroz dodjelu poklona za novorođenčad. Istodobno je osigurano djelovanje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (srpske, romske, bošnjačke, albanske i slovenske), čime je omogućeno njihovo sudjelovanje u javnom životu i zastupanje interesa na razini županije.

Provedene aktivnosti pridonijele su jačanju društvene uključenosti, razvoju civilnog društva te stvaranju poticajnog i inkluzivnog društvenog okruženja na području Varaždinske županije.

6.1.4 Statusi strateških projekata iz Plana razvoja

Na temelju dostupnih informacija iz godišnjih izvješća o provedbi Plana razvoja Varaždinske županije za 2023., 2024. i 2025. godinu te javno dostupnih informacija o projektima, u Prilogu 5 je sažeti pregled statusa provedbe strateških projekata. Status je klasificiran u tri osnovne kategorije: u provedbi / u izgradnji; u pripremi / projektiranje / ishođenje dokumentacije, nije započeto / odgođeno / neizvjesno.

Zaključci o statusu strateških projekata su sljedeći:

- *Većina strateških projekata nalazi se u fazi provedbe ili pripreme.* Najveći napredak zabilježen je u projektima vezanim uz zdravstvenu infrastrukturu, obrazovanje, zaštitu od poplava i obnovu kulturne baštine.
- *Projekti prometne infrastrukture i energetike uglavnom su u fazi planiranja.* Veliki infrastrukturni projekti poput brzih cesta i modernizacije željezničkih pruga ovise o nacionalnim investicijskim planovima.
- *Dio turističkih projekata nije realiziran zbog tržišnih ili financijskih razloga.* Primjerice, projekt Tematskog zabavnog parka Banjščina nije realiziran zbog statusa vojnog skladišta na predmetnoj lokaciji.
- *Projekti financirani iz EU fondova napreduju brže.* Posebno se to odnosi na projekte zdravstvene infrastrukture, kulturne baštine i komunalne infrastrukture.

6.2 Nalazi anketnog ispitivanja dionika

6.2.1 Sažetak nalaza anketnog ispitivanja dionika

Anketno ispitivanje (vidi Priloge 6 i 7) provedeno je među ključnim dionicima uključenima u izradu i provedbu Plana razvoja Varaždinske županije 2021.–2027. Sudionici ankete dolaze iz različitih institucija i sektora, uključujući jedinice lokalne samouprave, javne ustanove, gospodarske organizacije, obrazovne institucije te organizacije civilnog društva. Time je osigurana relativno široka perspektiva u procjeni provedbe plana.

Rezultati ankete pokazuju da većina dionika sudjeluje u provedbi Plana razvoja prvenstveno kroz *provedbu projekata i mjera iz vlastitih provedbenih programa*, pripremu i provedbu investicija te sudjelovanje u radnim skupinama, partnerskim vijećima i savjetodavnim tijelima. Važnu ulogu imaju i regionalni i lokalni koordinatori te upravni odjeli koji prate provedbu i pripremaju izvješća o napretku.

Dionici su potvrdili da se Plan razvoja koristi kao *okvir za planiranje i prijavu projekata*, osobito u kontekstu korištenja nacionalnih i europskih fondova. Provedba mjera najčešće se odvija kroz konkretne projekte u područjima infrastrukture, turizma, obrazovanja, socijalnih usluga, civilne zaštite, zaštite okoliša te gospodarskog razvoja.

Anketa također pokazuje da postoji *relativno dobra razina informiranosti o provedbi Plana razvoja*, a godišnja izvješća o provedbi smatraju se korisnim izvorom informacija. Međutim, pojedini dionici istaknuli su potrebu za *jačom koordinacijom i razmjenom informacija između različitih institucija i partnera*, kako bi se povećali sinergijski učinci razvojnih projekata.

Sudionici ankete također su identificirali nekoliko važnih razvojnih tema koje bi u budućnosti trebalo snažnije integrirati u provedbu i planiranje razvoja. Među njima se posebno ističu *razvoj prometne infrastrukture i javnog prijevoza, energetska tranzicija i energetska neovisnost, očuvanje prirodnih resursa te jačanje konkurentnosti prerađivačke industrije* kao ključne gospodarske grane županije.

6.2.2 Zaključci anketnog ispitivanja

- Rezultati anketnog ispitivanja pokazuju da Plan razvoja ima *relevantnu ulogu u usmjeravanju razvojnih aktivnosti i projekata* na regionalnoj i lokalnoj razini. Plan razvoja se u praksi koristi kao okvir za planiranje i provedbu razvojnih projekata, osobito u kontekstu korištenja sredstava iz nacionalnih i europskih fondova.
- Istodobno, rezultati ankete ukazuju na potrebu za *daljnjim jačanjem koordinacije i komunikacije između različitih razvojnih dionika*, kako bi se osigurala veća sinergija između projekata i razvojnih inicijativa.
- Dionici također naglašavaju važnost *fleksibilnosti strateškog planiranja*, odnosno mogućnosti da se u provedbi Plana razvoja uzmu u obzir novi razvojni trendovi i izazovi, poput energetske tranzicije, razvoja održive mobilnosti, očuvanja prirodnih resursa i jačanja konkurentnosti industrije.
- Ukupno gledano, anketa potvrđuje da Plan razvoja predstavlja *relevantan i koristan strateški dokument*, ali da je za njegovu učinkovitiju provedbu potrebno nastaviti jačati institucionalnu suradnju, strateško upravljanje projektima i uključivanje dionika u razvojne procese.

6.3 Nalazi intervjua s ključnim dionicima i predstavnicima upravljačkih tijela

6.3.1 Sažetak nalaza intervjua

Detaljan pregled nalaza iz intervjua s ključnim dionicima i predstavnicima upravljačkih tijela, te povezanih zaključaka i preporuka prema tematskim područjima vezanim uz pojedine posebne ciljeve Plana razvoja nalazi se u Prilogu 8. Analiza intervjua s ključnim dionicima i dostupne dokumentacije pokazuje da je *Plan razvoja relevantan i strateški usklađen dokument* koji odgovara na ključne razvojne potrebe županije te je usklađen s nacionalnim i europskim razvojnim politikama. Proces izrade Plana razvoja ocijenjen je kao participativan, uz uključivanje predstavnika različitih sektora javne uprave, gospodarstva, obrazovanja, civilnog društva i javnih ustanova.

Nalazi vrednovanja ukazuju da je Plan razvoja postavljen dovoljno *fleksibilno i široko*, što omogućuje prilagodbu promjenjivim okolnostima i različitim izvorima financiranja. Takav pristup pokazao se

posebno važnim u kontekstu provedbe projekata financiranih iz europskih fondova, budući da dinamika razvoja u velikoj mjeri ovisi o raspoloživosti i vremenskom okviru natječaja.

Tijekom provedbe Plana razvoja ostvareni su *značajni pomaci u više razvojnih područja*, osobito u razvoju i jačanju poduzetništva i obrta, poduzetničke infrastrukture, jačanju turističke ponude, modernizaciji zdravstvene i obrazovne infrastrukture te razvoju projekata energetske učinkovitosti i održivog razvoja. Posebno se ističe snažna uloga prerađivačke industrije kao ključnog nositelja gospodarskog razvoja županije, s velikim doprinosom zapošljavanju i izvozu.

U području turizma vidljiv je postupni razvoj *kontinentalnog turizma temeljenog na kulturnoj i prirodnoj baštini*, uz rast privatnog smještaja i jačanje koncepta održivog turizma koji uključuje lokalne proizvođače i zajednice. Ujedno se razvija kulturno-turistička infrastruktura kroz projekte interpretacijskih centara, revitalizaciju baštine i razvoj tematskih turističkih sadržaja.

U području društvenih djelatnosti zabilježeni su značajni projekti modernizacije zdravstvenih ustanova, razvoja preventivnih zdravstvenih programa te jačanja socijalnih usluga. Posebno je naglašena važnost suradnje s organizacijama civilnog društva u pružanju socijalnih i zdravstvenih usluga, kao i razvoj strategija usmjerenih na kvalitetu života starijih osoba.

Istodobno, vrednovanje ukazuje na *više strukturnih izazova* koji utječu na provedbu Plana razvoja. Među najvažnijima su negativni demografski trendovi, nedostatak kvalificirane radne snage u pojedinim sektorima (osobito u zdravstvu i gospodarstvu), administrativne i imovinsko-pravne prepreke u provedbi projekata te ograničeni financijski kapaciteti lokalnih jedinica.

Dionici također ističu da realizacija pojedinih projekata često ovisi o dostupnosti nacionalnih i europskih financijskih instrumenata, što utječe na dinamiku provedbe i prioritizaciju investicija. U nekim sektorima, poput poljoprivrede i zaštite prirode, dodatni izazov predstavljaju širi strukturni i regulatorni problemi koji nadilaze nadležnosti županijske razine.

Nalazi vrednovanja pokazuju i da je u Varaždinskoj županiji razvijena *relativno snažna institucionalna i partnerska mreža*, uključujući županijske institucije, razvojnu agenciju, javne ustanove, obrazovne institucije i organizacije civilnog društva. Takva suradnja doprinosi učinkovitijoj provedbi razvojnih projekata i boljem razumijevanju lokalnih razvojnih potreba.

Zaključno, provedba Plana razvoja pokazuje *pozitivne rezultate i stabilan razvojni napredak*, uz prepoznate izazove koji zahtijevaju kontinuirano prilagođavanje razvojnih politika. Daljnji razvoj županije ovisit će o sposobnosti jačanja inovacijskog potencijala gospodarstva, razvoja ljudskog kapitala, učinkovite provedbe infrastrukturnih projekata te integriranog upravljanja održivim razvojem i kvalitetom života stanovništva.

6.3.2 Zaključci intervjua

U nastavku su predstavljeni objedinjeni zaključci intervjua, a u prilogu se nalaze i zaključci po pojedinim tematskim područjima odnosno posebnim ciljevima:

- **Plan razvoja pokazuje visoku razinu strateške relevantnosti i usklađenosti s potrebama županije.** Nalazi iz intervjua potvrđuju da su prioriteti i ciljevi Plana razvoja u velikoj mjeri usklađeni s razvojnim potrebama sektora te s nacionalnim i europskim politikama. Dionici ističu da su ciljevi dovoljno široko postavljeni kako bi omogućili provedbu različitih projekata i prilagodbu promjenjivim okolnostima.

- **Provedba Plana razvoja ostvaruje vidljive rezultate u više razvojnih područja.** Zabilježen je napredak u razvoju gospodarstva, turističke infrastrukture, obrazovne i zdravstvene infrastrukture, digitalizacije javnih usluga te provedbe projekata financiranih iz EU fondova. Posebno se ističu projekti vezani uz industrijski razvoj, obrazovanje, zdravstvenu infrastrukturu, razvoj turizma i jačanje poduzetničke infrastrukture.
- **EU fondovi predstavljaju ključni pokretač realizacije razvojnih projekata.** Velik dio projekata provodi se zahvaljujući europskim sredstvima (NPOO, EU fondovi), dok dinamika provedbe često ovisi o raspoloživosti i vremenu raspisivanja natječaja. Lokalna razina često prilagođava razvojne projekte mogućnostima financiranja.
- **Provedba Plana suočava se s nekoliko strukturnih izazova.** Najvažniji izazovi uključuju demografski pad, nedostatak kvalificirane radne snage, administrativne i imovinsko-pravne prepreke, nedostatak financijskih sredstava za pojedine projekte te sporost provedbe infrastrukturnih projekata.
- **Međusektorska suradnja pokazuje pozitivne pomake, ali postoji prostor za dodatno jačanje koordinacije.** Uočena je dobra suradnja između javnih institucija, gospodarstva, obrazovnih ustanova i organizacija civilnog društva. Međutim, dionici ističu potrebu za snažnijim povezivanjem znanosti, obrazovanja i gospodarstva te za učinkovitijim koordinacijskim mehanizmima.
- **Razvoj županije sve više se temelji na održivom razvoju i kvaliteti života.** Ulaganja u energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije, socijalne usluge, zdravstvo i zaštitu prirode doprinose dugoročnom razvoju županije i povećanju kvalitete života stanovništva.
- **Institucionalni kapaciteti za provedbu razvojnih politika su relativno snažni.** Županijske institucije, razvojna agencija i javne ustanove imaju značajno iskustvo u pripremi i provedbi projekata, no i dalje postoji potreba za dodatnim jačanjem administrativnih i stručnih kapaciteta.

6.4 Nalazi rasprave fokusne skupine

6.4.1 Sažetak nalaza fokusne skupine

Rasprava dionika ukazuje na niz strukturnih i razvojnih izazova koji utječu na provedbu Plana razvoja, ali i na nekoliko važnih razvojnih projekata koji mogu značajno doprinijeti dugoročnom razvoju županije.

Jedan od ključnih strukturnih problema odnosi se na **neriješene imovinsko-pravne odnose**, koji rezultiraju velikim brojem zapuštenih i neiskorištenih parcela. Zbog nejasnog vlasništva ili složenih postupaka nasljeđivanja mnoge se parcele ne mogu staviti u funkciju razvoja, prodati ili dati u najam. Istaknuto je i da **važeci zakonodavni okvir, osobito Zakon o nasljeđivanju** (Narodne novine br. 48/2003, 163/2003, 35/2005, 127/2013, 33/2015, 14/2019), dodatno otežava procese okrupnjavanja zemljišta, što predstavlja ograničenje za učinkovitije upravljanje prostorom i razvoj gospodarstva.

U području **prostornog planiranja i stanovanja** naglašena je potreba za racionalnijim korištenjem prostora. Stručnjaci ističu da bi razvoj stanovanja trebao biti usmjeren prvenstveno na područja s već postojećom infrastrukturom, umjesto daljnjeg širenja građevinskih zona. Prostor je prepoznat kao ograničen i neobnovljiv resurs, zbog čega je potrebno planirati njegovu uporabu dugoročno i odgovorno, uz uvažavanje interesa budućih generacija.

U području **socijalnih usluga** istaknuto je da inovativne usluge često razvijaju organizacije civilnog društva. Međutim, način financiranja kroz projektne natječaje dovodi do situacije u kojoj se razvijaju prvenstveno usluge za koje postoje kapaciteti unutar udruga, dok neke strateški potrebne usluge

ostaju nedovoljno razvijene. Istaknuta je potreba za snažnijim uključivanjem **znanstvene i akademske zajednice u planiranje socijalnih usluga**, kako bi se razvoj temeljio na analizi potreba, međunarodnim iskustvima i dugoročnom planiranju.

U području **gospodarstva** identificiran je problem ograničenih financijskih resursa, iako postoje određeni instrumenti potpore, poput sufinanciranja poduzetničkih kredita od strane županije. Interes za te kredite postoji, ali je broj korisnika relativno ograničen. Istaknuta je i važnost infrastrukturnih projekata za gospodarski razvoj, među kojima se posebno izdvaja **projekt brze ceste Varaždin – Ivanec – Krapina**, koji bi značajno unaprijedio prometnu povezanost regije.

U području **obrazovanja i razvoja znanja** važan razvojni projekt predstavlja izgradnja **Sveučilišnog kampusa FOI2**, koji se financira uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Projekt uključuje izgradnju novih prostora za obrazovanje i razvoj STEM programa, a očekuje se da će doprinijeti jačanju akademske infrastrukture i povećanju atraktivnosti Varaždina kao sveučilišnog središta. U kontekstu demografskih promjena i smanjenja broja domaćih studenata, istaknuta je potreba za **privlačenjem stranih studenata**, osobito na diplomskim i poslijediplomskim studijima.

U području **civilne zaštite i sigurnosti stanovništva** planirana je izgradnja regionalnog centra civilne zaštite, koji će biti dio nacionalne mreže takvih centara. Projekt predviđa izgradnju kompleksa od približno 12.000 m² za potrebe različitih žurnih službi (GSS, Crveni križ, hitna medicinska služba i druge operativne snage). Centar će imati infrastrukturu za obuku, smještajne kapacitete, heliodrom i druge sadržaje potrebne za upravljanje kriznim situacijama. Očekuje se da će projekt značajno unaprijediti kapacitete sustava civilne zaštite na regionalnoj razini.

Sudionici su također istaknuli da su **financijska ograničenja i administrativni zahtjevi** jedan od najvećih izazova u provedbi Plana razvoja. Zbog toga se uspješnost provedbe često ne određuje samo kvalitetom planiranja, nego i dostupnošću financijskih sredstava i administrativnim kapacitetima za provedbu projekata.

6.4.2 Zaključci fokusne skupine

Zaključci rasprave fokusne skupine kao dopuna nalaza provedenih intervjua i anketnog ispitivanja navedeni su u nastavku:

- *Neriješeni imovinsko-pravni odnosi predstavljaju značajnu prepreku razvoju prostora i gospodarstva.* Složeni vlasnički odnosi i zakonodavni okvir otežavaju aktiviranje zemljišta i procese okrupnjavanja parcela.
- *Racionalno prostorno planiranje postaje sve važnije razvojno pitanje.* Budući razvoj stanovanja i infrastrukture trebao bi se usmjeriti na područja s postojećom infrastrukturom kako bi se spriječilo nepotrebno širenje građevinskih zona.
- *Razvoj socijalnih usluga zahtijeva snažniju stratešku i znanstvenu podlogu.* Veće uključivanje akademske zajednice u planiranje socijalnih politika moglo bi doprinijeti razvoju inovativnih i održivih socijalnih usluga.
- *Financijski kapaciteti predstavljaju jedan od ključnih ograničavajućih čimbenika provedbe razvojnih mjera.* Iako postoje instrumenti potpore gospodarstvu i razvojnim projektima, njihova provedba često ovisi o dostupnosti financijskih sredstava.
- *Strateški infrastrukturni projekti imaju značajan razvojni potencijal.* Projekti poput brze ceste Varaždin–Ivanec–Krapina i sveučilišnog kampusa FOI2 mogu dugoročno doprinijeti gospodarskom i društvenom razvoju županije.

- *Razvoj visokog obrazovanja i privlačenje stranih studenata postaju važan razvojni prioritet. Internacionalizacija obrazovanja može pomoći u ublažavanju demografskih izazova i jačanju regionalne konkurentnosti.*
- *Planirani regionalni centar civilne zaštite predstavlja važan iskorak u jačanju otpornosti na katastrofe. Projekt može značajno unaprijediti kapacitete za upravljanje kriznim situacijama i povećati sigurnost stanovništva na regionalnoj razini.*
- *Uspješnost provedbe Plana razvoja uvelike ovisi o financijskim i administrativnim kapacitetima. Čak i dobro postavljeni razvojni ciljevi mogu biti ograničeni dostupnim resursima i institucionalnim kapacitetima za provedbu.*

7. OBJEDINJENI ZAKLJUČCI

Provedba Plana razvoja pokazuje da je riječ o *relevantnom i strateški utemeljenom aktu strateškog planiranja* koji u velikoj mjeri odgovara razvojnim potrebama županije te je usklađen s nacionalnim i europskim razvojnim prioritetima. Ciljevi i mjere Plana razvoja definirani su dovoljno široko i fleksibilno, što je omogućilo prilagodbu provedbe promjenjivim okolnostima i različitim izvorima financiranja tijekom provedbenog razdoblja.

Analiza provedbe pokazuje da je Plan razvoja doprinio *napretku u više ključnih razvojnih područja*, osobito u razvoju gospodarske infrastrukture, jačanju poduzetništva, razvoju turističke ponude, modernizaciji zdravstvene i obrazovne infrastrukture te razvoju projekata energetske učinkovitosti i održivog razvoja. Posebno se ističe snažna uloga prerađivačke industrije kao pokretača gospodarskog razvoja te rast kontinentalnog turizma temeljenog na kulturnoj i prirodnoj baštini.

Istodobno, provedba Plana razvoja suočava se s *više strukturnih izazova* koji utječu na dinamiku i opseg realizacije razvojnih projekata. Među najvažnijima su negativni demografski trendovi, nedostatak kvalificirane radne snage, administrativne i imovinsko-pravne prepreke u provedbi projekata te ovisnost o dostupnosti nacionalnih i europskih financijskih instrumenata.

Nalazi vrednovanja također pokazuju da su *institucionalni kapaciteti za provedbu razvojnih politika relativno snažni*, osobito kroz suradnju županijskih institucija, razvojne agencije, javnih ustanova i organizacija civilnog društva. Takva partnerska mreža predstavlja važan preduvjet za uspješnu provedbu razvojnih projekata i integrirani pristup regionalnom razvoju.

Međutim, identificirana je potreba za *daljnjim jačanjem sustava praćenja i vrednovanja*, osobito u pogledu kvalitete pokazatelja i dostupnosti podataka koji omogućuju preciznije praćenje učinaka razvojnih mjera.

Zaključno, srednjoročno vrednovanje pokazuje da Plan razvoja ostvaruje *pozitivne razvojne učinke i pruža stabilan okvir za daljnji razvoj županije*, uz potrebu za kontinuiranim prilagođavanjem razvojnih politika novim gospodarskim, demografskim i društvenim okolnostima.

8. POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA (engl. lessons learned)

1. Fleksibilno definirani ciljevi povećavaju prilagodljivost razvojnih politika. Široko postavljeni ciljevi i mjere omogućili su prilagodbu provedbe različitim financijskim instrumentima i promjenama u razvojnim prioritetima, što se pokazalo posebno važnim u kontekstu korištenja EU fondova.

- 2. Dostupnost financijskih instrumenata snažno utječe na dinamiku provedbe razvojnih projekata.** Realizacija brojnih projekata ovisi o raspisivanju nacionalnih i europskih natječaja, zbog čega lokalne i regionalne institucije često prilagođavaju svoje razvojne aktivnosti dostupnim izvorima financiranja.
- 3. Međusektorska suradnja ključna je za uspješnu provedbu razvojnih politika.** Suradnja između županijskih institucija, lokalne samouprave, obrazovnih institucija, gospodarstva i organizacija civilnog društva pokazala se važnim čimbenikom uspješne provedbe razvojnih projekata.
- 4. Dugoročni razvoj zahtijeva snažnije povezivanje gospodarstva, obrazovanja i istraživanja.** Nalazi upućuju na potrebu jačanja inovacijskog ekosustava i boljeg povezivanja znanstveno-istraživačkih institucija s gospodarstvom kako bi se potaknula proizvodnja s većom dodanom vrijednošću.
- 5. Demografski trendovi i nedostatak radne snage predstavljaju jedan od najvećih razvojnih izazova.** Negativni demografski trendovi i nedostatak kvalificiranih radnika utječu na razvoj gospodarstva, zdravstvenog sustava i drugih sektora te zahtijevaju integrirane razvojne mjere. Dolazak stranih radnika i njihovih obitelji predstavlja izazove te je potrebno formulirati regionalne i lokalne politike integracije temeljene na specifičnim potrebama i potencijalima Varaždinske županije.
- 6. Administrativne i imovinsko-pravne prepreke mogu značajno usporiti realizaciju projekata.** Složenost administrativnih postupaka i neriješeni imovinsko-pravni odnosi identificirani su kao čest izazov u provedbi infrastrukturnih projekata.
- 7. Razvoj turizma i valorizacija kulturne i prirodne baštine pokazali su se kao važni razvojni potencijali županije.** Kontinentalni turizam temeljen na autentičnim lokalnim resursima može doprinijeti diverzifikaciji gospodarstva i jačanju lokalne ekonomije.
- 8. Sustav praćenja i vrednovanja treba kontinuirano unapređivati.** Precizniji pokazatelji i kvalitetniji sustav prikupljanja podataka omogućili bi bolje praćenje napretka i učinkovitije donošenje razvojnih odluka.

9. PREPORUKE

Nastavno na preporuke navedene u **Matrici vrednovanja u Prilogu 10** koje su usmjerene na kriterije vrednovanja i nalaze vrednovanja vezane uz sustav planiranja, u nastavku su predstavljene strateške preporuke za daljnje unapređenje provedbe Plana razvoja u sadržajnom smislu:

Preporuka 1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva i inovacijskog ekosustava

Potrebno je dodatno poticati razvoj gospodarstva temeljenog na inovacijama, znanju i proizvodima veće dodane vrijednosti. U tom kontekstu preporučuje se jačanje suradnje između gospodarstva, obrazovnih institucija i istraživačkih organizacija, razvoj tehnoloških i inovacijskih centara te poticanje digitalne i tehnološke transformacije prerađivačke industrije. Posebnu pozornost potrebno je usmjeriti na razvoj sektora s najvećim izvoznim i inovacijskim potencijalom. (veza PC1 i PC4)

Preporuka 2. Razvoj ljudskog kapitala i prilagodba tržištu rada

S obzirom na izražene demografske izazove i nedostatak kvalificirane radne snage, potrebno je razvijati sustavne mjere za jačanje ljudskog kapitala. To uključuje jačanje strukovnog i tehničkog obrazovanja, razvoj programa cjeloživotnog učenja i prekvalifikacija te jačanje suradnje između obrazovnog sustava i gospodarstva. Također je potrebno razvijati programe privlačenja i zadržavanja stručnog kadra, osobito u sektorima zdravstva, obrazovanja i industrije. (veza PC1, PC4, PC10)

Preporuka 3. Unapređenje investicijskog i administrativnog okruženja

Za uspješniju provedbu razvojnih projekata potrebno je pojednostaviti administrativne procedure i ubrzati rješavanje imovinsko-pravnih odnosa koji često predstavljaju prepreku realizaciji investicija. Preporučuje se jačanje institucionalne podrške investitorima, razvoj modela javno-privatnog partnerstva te dodatno unapređenje poduzetničke infrastrukture, uključujući industrijske i poduzetničke zone. (PC1 i PC5)

Preporuka 4. Jačanje integriranog teritorijalnog razvoja

Potrebno je dodatno razvijati suradnju između županije, gradova i općina u planiranju i provedbi razvojnih projekata. Integrirani teritorijalni pristup može doprinijeti učinkovitijem korištenju razvojnih potencijala i boljoj koordinaciji razvojnih aktivnosti na razini županije. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti razvoju prometne povezanosti i infrastrukture koja povezuje ruralna i urbana područja. (PC5 i PC9)

Preporuka 5. Razvoj održivog turizma i valorizacija baštine

Turizam u Varaždinskoj županiji treba i dalje razvijati kao održivu gospodarsku djelatnost temeljenu na kulturnoj i prirodnoj baštini. Preporučuje se razvoj integriranih turističkih proizvoda koji povezuju kulturne lokalitete, prirodne atrakcije i lokalnu gastronomiju te jačanje interpretacije i upravljanja kulturnom i prirodnom baštinom. Posebno je važno poticati razvoj cjelogodišnjeg turizma i uključivanje lokalnih proizvođača i zajednica u turističku ponudu. (PC2 i PC3)

Preporuka 6. Jačanje socijalne infrastrukture i kvalitete života

Potrebno je nastaviti razvoj socijalnih i zdravstvenih usluga koje odgovaraju na potrebe stanovništva, osobito u kontekstu starenja populacije. Preporučuje se daljnje jačanje mreže socijalnih usluga, razvoj preventivnih zdravstvenih programa te poticanje suradnje s organizacijama civilnog društva u pružanju socijalnih i zdravstvenih usluga. (PC 10 i PC11)

Preporuka 7. Jačanje otpornosti na klimatske promjene i održivo upravljanje prostorom

U budućim razvojnim politikama potrebno je dodatno integrirati ciljeve zaštite okoliša i klimatske otpornosti. Preporučuje se razvoj zelene infrastrukture, poticanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te jačanje sustava zaštite prirode i održivog upravljanja prostorom. (PC5 i PC7)

Preporuka 8. Unapređenje sustava praćenja i vrednovanja

Za učinkovitije upravljanje provedbom Plana razvoja potrebno je dodatno unaprijediti sustav praćenja i vrednovanja. To uključuje razvoj preciznijih pokazatelja, unapređenje sustava prikupljanja i analize podataka te redovito uključivanje ključnih dionika u procese praćenja i evaluacije. (PC5)

Zaključno

Daljnja provedba Plana razvoja trebala bi se temeljiti na jačanju inovacijskog potencijala gospodarstva, razvoju ljudskog kapitala, unapređenju institucionalne koordinacije i učinkovitoj realizaciji razvojnih projekata. Većinu navedenog moguće je definirati u okviru postojećih posebnih ciljeva, a preciznije se mogu urediti novim mjerama u okviru provedbenih programa. Istodobno, budući Plan razvoja trebao bi dodatno naglasiti integrirani pristup regionalnom razvoju, održivost razvojnih politika i otpornost na demografske uz odgovarajuće integracijske politike stranaca, te gospodarske i klimatske izazove.

PRILOZI

Prilog 1. Odbor za vrednovanje, članovi Tima za vrednovanje i dionici

Odbor za vrednovanje

Župan Varaždinske županije kao čelnik tijela nadležnog za provedbu Plana razvoja sukladno čl. 19 Pravilnika o postupku vrednovanja za potrebe koordinacije i organizacije postupka najkasnije u roku 30 dana od dana pokretanja postupka vrednovanja osniva Odbora za vrednovanje, te imenuje predsjednika, dopredsjednika i članove Odbora za vrednovanje. Članovi Odbora za vrednovanje akata strateškog planiranja od značaja za jedinice područne (regionalne) samouprave su predstavnik Koordinacijskog tijela (tj. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije), predstavnik regionalnog koordinatora (tj. Javne ustanove za regionalni razvoj Varaždinske županije) i ostali *vanjski i unutarnji članovi* prema odluci čelnika tijela nadležnog za izradu i provedbu akta strateškog planiranja. Članovima Odbora za vrednovanje mogu biti imenovane isključivo osobe koje nisu u sukobu interesa u odnosu na ulogu koju su imale u njegovoj provedbi. Odbor za vrednovanje, uz suglasnost svih članova, usvaja početno izvješće i izvješće o napretku nakon izlaganja tima za vrednovanje u roku od 7 dana od zaprimanja nacрта, a konačno izvješće o provedbi postupka vrednovanja u roku od 15 dana od zaprimanja nacрта.

Članovi Odbora za vrednovanje su:

1. Darko Majhen, Upravni odjel za gospodarstvo i europske poslove Varaždinske županije, za predsjednika Odbora za vrednovanje
2. Mladen Jakopović, Javna ustanova za regionalni razvoj Varaždinske županije, ravnatelj - za zamjenika predsjednika Odbora za vrednovanje
3. Katarina Komljenović, viši analitičar koordinator za europske fondove i međunarodne financijske mehanizme, Služba za praćenje, izvješćivanje i vrednovanje akata strateškog planiranja, Odjel za praćenje i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja, u Upravi za strateško planiranje i koordinaciju fondova EU, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU, članica
- 3.1 Luka Galić, voditelj Službe za upravljanje razvojem u Sektoru za strateško planiranje i upravljanje razvojem, u Upravi za strateško planiranje i koordinaciju fondova EU, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU, zamjenik članice
4. Lovorka Horvat, Upravni odjel za imovinsko-pravne poslove i opću upravu, pročelnica, za članicu
5. Robert Kelemen, Europski Talent Centar Hrvatska, ravnatelj, za člana

Tim za vrednovanje

Župan kao čelnik tijela sukladno čl. 21 Pravilnika o postupku vrednovanja za potrebe provedbe postupka vrednovanja osniva tim za vrednovanje koji mora biti sastavljen od najmanje dva stručnjaka različitih profesija. Može se osnovati mješoviti tim za vrednovanje sastavljen od *unutarnjih i vanjskih stručnjaka*. Vezano uz unutarnje članove tima, zaposlenici tijela zaduženog za izradu ili provedbu akta strateškog planiranja koji su neposredno sudjelovali u provedbi akta strateškoga planiranja ne mogu biti članovi tima za vrednovanje. Odlukom Župana Varaždinske županije *od 29. prosinca 2025. godine* imenovani su članovi mješovitog Tim za vrednovanje, odmah po provedbi postupka nabave usluge vanjskih stručnjaka. Tim za vrednovanje izrađuje izvješće o vrednovanju i sukladno čl. 22 Pravilnika obavezan je tijekom provedbe postupka vrednovanja, u skladu s rokovima utvrđenim opisom djelovanja, održati najmanje tri izlaganja Odboru za vrednovanje.

Odlukom Župana imenovane su članice mješovitog Tima za vrednovanje:

- dr. sc. Marijana Sumpor, Euro ekspertiza j.d.o.o., stručnjakinja za strateško planiranje i vrednovanje javnih politika, vanjska članica Tima za vrednovanje
- Branka Peurača, Meliora d.o.o., stručnjakinja za kvalitativne metode vrednovanja, vanjska članica Tima za vrednovanje
- Ella Tkalčec, Varaždinska županija, Upravni odjel za gospodarstvo i europske poslove, viša stručna suradnica za razvojne programe i promet, članica Tima za vrednovanje.

Institucionalni predstavnici - dionici konzultirani tijekom vrednovanja, koji su se odazvali pozivu, tj. bili u mogućnosti sudjelovati u nekom od oblika prikupljanja povratnih informacija i podataka:

Županijska samouprava

- Upravni odjel za gospodarstvo i europske poslove
- Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, civilno društvo i hrvatske branitelje
- Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i sport
- Upravni odjel za poljoprivredu i zaštitu okoliša

Jedinice lokalne samouprave

- Grad Ludbreg
- Grad Novi Marof
- Općina Mali Bukovec
- Općina Cestica

„Europski talent centar Hrvatske – Centri izvrsnosti Varaždinske županije“

Centar za upravljanje kulturnom baštinom Varaždinske županije, CUKUR

Dom zdravlja Varaždinske županije

Hrvatska udruga poslodavaca, HUP

Javna ustanova za regionalni razvoj Varaždinske županije, JURA

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode, Priroda Varaždinske županije

LAG Sjeverozapad

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice

Sveučilište Sjever

Sveučilište u Zagrebu, FOI – Fakultet organizacije i informatike

Turistička zajednica Varaždinske županije

Udruga branitelja

Zavod za prostorno uređenje Varaždinske županije

Prilog 2. Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja

Redni broj	Aktivnost	Vrijeme provedbe	Odgovornost	Rezultati/Isporučevina
I. POČETNA FAZA				
1.	Organizirati početni sastanak s Naručiljem – usuglašavanje strukture Prvog izvještaja (Početnog izvještaja) koju predlaže Izvršitelj	16.12.2025.-12.1.2026.	Naručilj Tim za vrednovanje	Održan uvodni sastanak s predstavnicima Naručilja
2.	Analizirati zatečeno stanje i aktivnosti u odnosu na svrhu vrednovanje u svrhu pripreme Prvog izvještaja (Početnog izvještaja)	5.1.2026. (Nacrt)	Tim za vrednovanje	Analizirano zatečeno stanje i aktivnosti u odnosu na svrhu vrednovanja
3.	Izrada nacrtu Prvog izvještaja (<i>Početni izvještaj</i>) i dostava Naručilju	do 19.1.2026.	Tim za vrednovanje	Komentari na Početno izvješće
4.	Izlaganje Prvog izvještaja (Početnog izvještaja) Odboru za vrednovanje		Odbor za vrednovanje, izlaganje Izvršitelja usluge	Odobreno Početno izvješće od strane Odbora za vrednovanje
II. FAZA PROVEDBE				
5.	Provedba analize dokumentacije: - Sažeti opis nalaza i opis konteksta provedbe (<i>Odgovori na pitanja relevantnosti i koherentnost</i>)	20.1.-17.2.2026.	Tim za vrednovanje	Podaci prikupljeni i pripremljeni sažeci
6.	Priprema i provedba kvantitativne analize: - statistički podaci, - proračunski podaci, (<i>Odgovori na pitanja učinkovitosti i djelotvornosti</i>)			Podaci prikupljeni i obrađeni
7.	Priprema i provedba kvalitativne analize - oblikovana pitanja za intervjue upravljačkih struktura i provedba intervjua (uživo/online) - oblikovan anketni upitnik	11.-20.2.2026. (anketno ispitivanje)	Tim za vrednovanje u suradnji s Naručiljem	Pitanja za intervjue Povedeni intervjui Pitanja za anketni upitnik Provedeno anketno ispitivanje

Redni broj	Aktivnost	Vrijeme provedbe	Odgovornost	Rezultati/Isporučevina
	- provedba anketnog ispitivanja ključni dionika (online) (Odgovori na pitanja relevantnosti, koherentnosti i održivosti)			
8.	Analiza, zaključci i preporuka - analiza i ocjena prikupljenih podataka, informacija i nalaza – opis i prikaz nalaza kvalitativne i kvantitativne analize - analiza postignuća ciljnih vrijednosti pokazatelja ishoda - formulacija privremenih zaključaka		Tim za vrednovanje	Podaci analizirani korištenjem predložene metodologije
9.	Izrada Drugog izvješća (<i>Izvješće o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja</i>), Dostava Naručitelju	17.2.2026. (Nacrt)	Tim za vrednovanje	Odobreno Izvješće o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja
10.	Izlaganje Drugog izvješća (<i>Izvješća o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja</i>) Odboru za vrednovanje	25.2.2026. (<i>Izlaganje</i>)	Odbor za vrednovanje, izlaganje izvršitelja usluge	Odobreno Izvješće o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja od strane Odbora za vrednovanje
III.	ZAVRŠNA FAZA			
11.	Izrada nacrtu Izvješća o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) Plana razvoja – sistematizacija nalaza, zaključaka i preporuka izrađen u skladu s Prilogom 1. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja	17.2.-11.3.2026.	Tim za vrednovanje	Nacrt Izvješća pripremljen za prezentaciju na radionici s predstavnicima fokus grupa

Redni broj	Aktivnost	Vrijeme provedbe	Odgovornost	Rezultati/Isporučevina
12.	Verifikacija nalaza, zaključaka i preporuka - organizacija online radionice fokus grupa prema prioritetnim područjima	9.3.2026.	Tim za vrednovanje u suradnji s Naručiteljem	Verifikacija nalaza, zaključaka i preporuka vrednovanja tijekom provedbe Plana razvoja
13.	Dostava (nacrt) konačnog Izvješća o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) Plana razvoja Naručitelju	12.3.2026. (Nacrt)	Tim za vrednovanje	Konačno Izvješće o provedbi postupka vrednovanja Plana razvoja
14.	Izlaganje konačnog Izvješća o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) Plana razvoja sa zaključcima i preporukama, izrađen u skladu s Prilogom 1. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja	do 18.3.2026.	Odbor za vrednovanje, izlaganje Izvršitelja usluge	Odobreno Izvješće o vrednovanju tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) Plana razvoja od strane Odbora za vrednovanje
15.	Dostava konačnog Izvješća o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. Naručitelju u digitalnom i tiskanom obliku	Završetak ugovornog odnosa 31.3.2026.	Izvršitelj usluge	Konačno Izvješće o provedbi postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) Plana razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027.

Prilog 3. Opis korištene metodologije vrednovanja

Matrice dizajna vrednovanja

U nastavku je u obliku matrice objedinjeno prikazana metodologija vrednovanja koji uključuje ciljeve vrednovanja, kriterije vrednovanja i pitanja, opis postupka prikupljanja podataka, istraživački alati i metode analize, te naznaka ciljane skupine dionika koji su obuhvaćeni uzorkom.

Pitanja i plan provedbe intervjua s predstavnicima upravljačkih struktura

Pitanja za intervjue

Obzirom na to da su predviđeni polustrukturirani intervjui, unaprijed se priprema samo dio pitanja koja će biti postavljena. Ostala pitanja će se temeljiti na novim uvidima i saznanjima od ranijih sugovornika, na novim informacijama od sugovornika u intervjuu u tijeku te na njihovim specifičnim profesionalnim znanjima i iskustvima tijekom planiranja i provedbe Plana razvoja. Tijekom intervjua će sudionicima kao podsjetnik biti dostupna tablica s informacijama o posebnim ciljevima i ostvarenju ciljnih vrijednosti pokazatelja tijekom prve dvije godine.

1. U kojoj ste mjeri upoznati s procesom izrade Plana razvoja? Ako ste u njemu sudjelovali, kako je bio organiziran i kako je tekao taj proces? Koji čimbenici u okruženju su utjecali na izbore prioriteta odnosno posebnih ciljeva?
2. Koji su posebni ciljevi posebno relevantni za Vaše područje djelovanja? Jesu li i neki drugi posebni ciljevi povezani s njima? Ako da, koji su i kakva je njihova povezanost?
3. Obzirom na okolnosti u vrijeme donošenje Plana razvoja, u kojoj mjeri je Plan razvoja postigao ravnotežu između potreba i mogućnosti?
4. Provedbeni program županije i jedinica lokalne samouprave jesu kratkoročni akti u kojima su utvrđene mjere čijom provedbom se doprinosi ostvarenju posebnih ciljeva iz Plana razvoja. Jeste li upoznati s provedbenim programom županije/JLS i njegovom provedbom?
5. Koje nove okolnosti, događaji ili trendovi znatno utječu na provedbu Plana razvoja u području koje Vam je blisko i ostvarenje pokazatelja? Možete li dati primjer takvog utjecaja?
6. Jeste li sudjelovali u praćenju provedbe mjera iz provedbenog programa i? Kakvo je vaše iskustvo s tehničkim aspektom tog praćenja, obzirom na dostupnost, preglednost i iskoristivost dostupnih podataka te na postupak njihovog prikupljanja i evidentiranja?
7. U dijelu provedbe Plana razvoja s kojim ste upoznati, koje izazove smatrate najznačajnijima? Na koji način se na njih odgovorilo i koliko su ti odgovori bili učinkoviti?
8. Koje trendove i okolnosti bi trebalo uzeti u obzir pri provedbi Plana razvoja do kraja provedbenog razdoblja? Jesu li neki od njih toliko značajni da bi trebalo razmotriti reviziju nekih dijelova Plana razvoja? Ako da, koji su to dijelovi?
9. Je li iz Plana razvoja izostavljeno nešto što je po Vašem mišljenju izuzetno važno za ostvarivanje njegovih ciljeva? Ako da, što?
10. Što biste izdvojili kao posebnost načina na koji se koncipira, provodi, prati i vrednuje razvoj u Vašoj županiji, za razliku od drugih županija u vašoj NUTS regiji?

Popis predstavnika s kojima se planiraju provesti intervjui

U suradnji s Upravnim odjelom za gospodarstvo i europske poslove Varaždinske županije, prvih pet sudionika intervjua će biti odabrano sukladno sljedećim kriterijima:

- Sudjelovanje u provedbi Plana razvoja/Provedbenog programa

- Iskustvo u provedbi i/ili praćenju u sva tri prioriteta, povezano s različitim posebnim ciljevima tako da svi budu pokriveni neposrednim ili posrednim iskustvom sudionika
- Dostupnost za sudjelovanje u intervjuu u predviđenim terminima.

Prijedlog osoba za intervju:

- Predstavnici Upravnih odjela županije (3-4 osobe)
- Predstavnici razvojne agencije (1-2 osobe)
- Predstavnici JLS (2-3 osobe)
- Predstavnici ustanova (1-2 osobe)

Do pet dodatnih sudionika intervju bit će izabrano u suradnji s UO za gospodarstvo i europske poslove Varaždinske županije obzirom na potrebu za dodatnim informacijama, pojašnjenjima ili za detaljnijom razradom pojedinih tema koja će biti identificirana tijekom prvih pet intervju.

Provedba intervju: Provedba online ili uživo planirat će se ovisno o terminima za pojedine intervju i organizacijskim mogućnostima.

Razdoblje provedbe : 23.2.-11.03.2026.

Radionica s ključnim dionicima u fokusnim skupinama - online

- Prijedlog datuma održavanja – *ponedjeljak 9.3. – moguće održavanje objedinjeno u jednom terminu, ili u 2 termina*
- Fokusne skupine okupile bi po 5-6 predstavnika po prioritarnom području, npr.
 - 1. HGK, TZ, UO za gospodarstvo i europske poslove, UO za prosvjetu, kulturu i sport, Fakultet/Sveučilište, JLS koja provodi strateški projekt
 - 2. UO za poljoprivredu i zaštitu okoliša, UO za prostorno uređenje i graditeljstvo, zavod za prostorno uređenje, udruga u području zaštite okoliša, komunalno poduzeće
 - 3. UO za zdravstvo, socijalnu skrb, civilno društvo i hrvatske branitelje, ustanove socijalne skrbi, zdravstvene ustanove, udruga u području socijalne skrbi
- Program od 10-12 sati, ili 13-15 sati
 - Prezentacija nalaza analize u okviru srednjoročnog vrednovanja
 - Rasprava o zaključcima i verifikacija preporuka u suradnji sa sudionicima fokusne skupine/odabranim ključnim dionicima
 - Zaključci radionice

Matrica dizajna vrednovanja

Kriterij	Pitanje	Metode istraživanja i ciljana skupina dionika	Pokazatelji	Izvori podataka
RELEVANTNOST	Jesu li ciljevi utvrđeni u Planu razvoja u skladu sa načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem?	Analiza dokumentacije Definicija „Teorija promjena“ Intervju s upravljačkim strukturama	Vizualni prikaz Teorije promjena	Nalazi analize dokumentacije
	Kako dionici percipiraju važnost posebnih ciljeva i mjera obuhvaćenih Planom razvoja?	Kvalitativna analiza rezultata anketnog ispitivanja, fokusne skupine po prioritetnim područjima Plana razvoja	Ocjene važnosti mjera od strane ključnih dionika	Anketno ispitivanje Izvešće radionice sa fokusnim skupinama po tematskim područjima
	U kojoj mjeri Plan razvoja odgovara na nove potrebe identificirane tijekom provedbe?	Kvalitativna analiza rezultata anketnog ispitivanja korisnika	Identificirane nove potrebe korisnika	Anketno ispitivanje
USKLAĐENOST	Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja usklađeni s aktima strateškog planiranja na nacionalnoj i EU razini?	Analiza dokumentacije Intervjui s upravljačkim strukturama	Usklađenost postojećeg Plana razvoja s novim relevantnim strateškim dokumentima	Analiza relevantnih akata strateškog planiranja, nalazi intervjua
UČINKOVITOST	Koliko je dosadašnja provedba Plana razvoja pridonijela ostvarenju posebnih ciljeva i rezultata?	Analiza dokumentacije Fokusne skupine	Ocjena doprinosa ostvarenja specifičnih/posebnih ciljeva i rezultata	Nalazi analize dokumentacije Izvešće radionice s fokusnim skupinama
	Koje su ključne prepreke ili olakšavajući čimbenici u ostvarivanju planiranih ciljeva do sada?	Anketno ispitivanje Fokusne skupine	Identificirane ključne prepreke za ostvarenje ciljeva i olakšavajući čimbenici za ostvarenje ciljeva	Anketno ispitivanje Izvešće radionice s fokusnim skupinama
	Jesu li sustavi za praćenje i vrednovanje odgovarajući za pravovremeno i pouzdano informiranje o napretku?	Intervjui s upravljačkim strukturama	Ocjena adekvatnosti sustava za praćenje i vrednovanje	Nalazi intervjua

Kriterij	Pitanje	Metode istraživanja i ciljana skupina dionika	Pokazatelji	Izvori podataka
DJELOTVORNOST	Jesu li mjere u okviru posebnih ciljeva provedene na troškovno učinkovit način?	Analiza proračuna i izvješća o provedbi Plana razvoja	Ocjena realizacije proračuna u odnosu na planirane posebne ciljeve i mjere	Analizi proračuna i godišnjih izvješća o provedbi Plana razvoja
	Koliko su alocirani resursi za provedbu Plana razvoja doprinijeli ekonomičnosti i pravovremenom postizanju ishoda i rezultata?	Kvantitativna analiza proračuna i godišnjih izvješća	Ocjena realizacije proračuna u odnosu na planirane ishode i rezultate	Nalazi analize proračuna i godišnjih izvješća
UČINAK	U kolikoj mjeri se mogu očekivati pozitivni učinci ostvarenja očekivanih ishoda Plana razvoja?	Anketno ispitivanje	Ocjena pozitivnih očekivanja dionika	Anketno ispitivanje
ODRŽIVOST	Jesu li mehanizmi i resursi postavljeni Planom razvoja dovoljni za osiguranje kontinuiteta mjera nakon završetka provedbe?	Analiza izvješća o provedbi Intervjui s upravljačkim strukturama Anketno ispitivanje	Ocjena osiguranosti kontinuiteta provedbe mjera i projekata od strateške važnosti	Nalazi analize izvješća o provedbi Izvješće o anketnom ispitivanju
	Postoje li naznake da će ishodi i rezultati Plana razvoja imati trajan pozitivan utjecaj na razvoj županije?	Anketno ispitivanje	Ocjena trajnosti pozitivnog utjecaja ishoda i rezultata na dionike	Nalazi anketnog ispitivanja

Prilog 4. Popis izvora

Zakonska osnova za provedbu vrednovanja uključuje:

- Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 123/17 i 151/22)
- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 147/14, 123/17, 118/18)
- Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/2023)

Dokumenti relevantni za provedbu vrednovanja su:

- Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021. – 2027. godine usvojen na sjednici Županijske skupštine 28. veljače 2023. godine. (Službeni vjesnik Varaždinske županije, broj 16/23)
- Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Varaždinske županije za 2023. godinu²
- Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Varaždinske županije za 2024. godinu³
- Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Varaždinske županije za 2025. godinu⁴

² Godišnja izvješća dostupna su na web stranici Varaždinske županije: <https://www.varazdinska-zupanija.hr/ustroj/upravna-tijela/upravni-odjel-za-gospodarstvo-i-europske-poslove/kategorija/287-regionalni-razvoj.html?start=0>

³ Ibid.

⁴ Ibid.

Prilog 5. Pregled statusa provedbe strateških projekata

Posebni cilj	Strateški projekt	Nositelj	Status provedbe (2023–2025)	Sažetak stanja
PC1	Tehnološki park Varaždin – Techpark 3	Tehnološki park Varaždin	U provedbi	Projekt proširenja tehnološkog parka nastavljen kroz razvoj inovacijskog ekosustava i poduzetničke infrastrukture.
PC2	Kamp i kupalište Cestica	Općina Cestica	U pripremi / odgođeno	Projekt planiran, ali realizacija odgođena zbog nedostatka investitora i financiranja.
PC2	Tematski zabavni park „Banjščina“	Općina Gornji Kneginec	Nije realiziran / odustajanje investitora	Projekt nije realiziran; investitor odustao, a lokalna zajednica nije podržala daljnju realizaciju.
PC2	Aquae lasae – termalna voda – tisućljetni izvor zdravlja	Grad Varaždinske Toplice	U provedbi	Projekti valorizacije arheološkog lokaliteta i termalnog izvora razvijaju se kroz turističku i kulturnu infrastrukturu.
PC2	Rekonstrukcija dvorca i Arboretuma Opeka	Varaždinska županija	U provedbi	Jedan od ključnih projekata županije; obnova dvorca i razvoj posjetiteljskog centra kroz EU fondove su u tijeku.
PC4	Obnova dvorca i parka Šaulovec	Varaždinska županija	U pripremi	Projekt revitalizacije u fazi pripreme dokumentacije i traženja financijskih izvora.
PC4	Sveučilišni kampus Varaždin – FOI faza 2	FOI, Sveučilište u Zagrebu	U provedbi	Projekt proširenja kampusa u realizaciji uz sufinanciranje Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih i vlastitih sredstava.
PC4	Sveučilište Sjever – razvoj infrastrukture	Sveučilište Sjever	U provedbi	Kontinuirana ulaganja u razvoj kampusa i studijskih programa.
PC7	Geotermalni izvor Lunjkovec–Kutnjak	Općina Mali Bukovec / Županija	U pripremi / istražna faza	Provedena istraživanja i dozvole; projekt traži investitora i daljnja ulaganja.
PC7	Zaštita od poplava na slivu Bednje	Hrvatske vode	U provedbi	Projekti regulacije vodotoka i zaštite od poplava u fazi realizacije.
PC7	Zaštita od poplava na slivu Plitvice	Hrvatske vode	U provedbi	Projekti vodnog gospodarstva u provedbi kroz nacionalne programe zaštite od poplava.
PC7 / PC8	Regionalni centar civilne zaštite	Varaždinska županija / MUP	U pripremi / dokumentacija	Izrađena projektna dokumentacija; projekt planiran kao regionalni centar civilne zaštite.
PC9	Integrirani prijevoz putnika – regija sjeverna Hrvatska	HŽ / Varaždinska županija	U provedbi	Razvoj integriranog prijevoza kroz regionalne projekte mobilnosti.
PC9	Zagorska brza cesta (Varaždin-Ivanec-Krapina)	Hrvatske ceste	U provedbi	Projekt je u provedbi, za I. fazu ishođena je građevinska dozvola i gradnja je započela.

Posebni cilj	Strateški projekt	Nositelj	Status provedbe (2023–2025)	Sažetak stanja
PC9	Podravska brza cesta	Hrvatske ceste	U pripremi / djelomična realizacija	Projekt u različitim fazama planiranja i realizacije po dionicama.
PC9	Izmještanje državne ceste D2 (Petrijanec–Sračinec)	Hrvatske ceste	U pripremi	Projekt planiran radi rasterećenja naselja i poboljšanja prometne sigurnosti.
PC9	Modernizacija pruge Čakovec – Varaždin – Zagreb	HŽ infrastruktura	U pripremi / faza planiranja	Projekt modernizacije željezničke infrastrukture planiran na nacionalnoj razini.
PC9	Aglomeracije (Ludbreg, Novi Marof, Ivanec, Lepoglava, Veliki Bukovec)	Varkom d.d.	U provedbi / pripremi po pojedinim projektima	Projekti odvodnje i pročišćavanja u različitim fazama pripreme i realizacije.
PC10	Centralni operacijski blok Opće bolnice Varaždin	Opća bolnica Varaždin	U provedbi	Jedan od ključnih zdravstvenih infrastrukturnih projekata županije.
PC10 / PC2	Specijalna bolnica Varaždinske Toplice – ulaganja	Specijalna bolnica Varaždinske Toplice	U provedbi	Obnova hotela Minerva i razvoj zdravstveno-turističkih kapaciteta kroz NPOO.

Izvor: Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. i godišnja izvješća za 2023., 2024. i 2025.

Prilog 6. Anketni upitnik

Poštovani/e,

Varaždinska županija provodi Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021.–2027. te je, sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22), pokrenula srednjoročno vrednovanje provedbe Plana razvoja za koje je angažiran vanjski stručnjak, Euro ekspertiza j.d.o.o.

Svrha srednjoročnog vrednovanja jest prepoznati čimbenike koji olakšavaju ili otežavaju provedbu Plana razvoja te osigurati donositeljima odluka relevantne informacije za eventualne izmjene i poboljšanja akata strateškog planiranja.

Vaše mišljenje, kao ključnog dionika u procesu izrade i/ili provedbe Plana razvoja, iznimno je važno za kvalitetu vrednovanja. Molimo Vas da iskreno i precizno odgovorite na pitanja u anketi te ocijenite uspješnost ostvarenja rezultata provedbe Plana razvoja Varaždinske županije.

Anketni upitnik je na sljedećoj poveznici: <https://forms.gle/K8X8R8hqVaN81Aod7> i molimo Vas za odgovor do 17.2.2026./produžetak do 20.2.2026.

Anketa je anonimna i traje približno 20 minuta. Rezultati će se koristiti isključivo u svrhu srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja.

Za dodatna pitanja ili pojašnjenja možete se obratiti: Marijana Sumpor, Euro ekspertiza j.d.o.o., e-mail: msumpor@gmail.com

Zahvaljujemo na Vašem vremenu i doprinosu.

Opći podaci

1. Označite vrstu institucije ili organizacije koju predstavljate:
 - Županija
 - Ustanova u županijskom vlasništvu
 - Jedinica lokalne samouprave
 - Ustanova u vlasništvu JLS
 - Trgovačko društvo/poduzeće u vlasništvu Varaždinske županije
 - Organizacija
 - Ostalo
2. Županija/Grad/općina: (padajući izbornik)
3. Sudjelujete li u provedbi Plana razvoja Varaždinske županije?
DA, NE (Molimo, označite odgovor.)
Ako DA, molimo Vas ukratko opišite Vašu ulogu: _____
4. Sudjelujete li u provedbi Provedbenog programa županije/grada/općine?
DA, NE (Molimo, označite odgovor.)
Ako DA, molimo Vas ukratko opišite Vašu ulogu: _____

Proces izrade Plana razvoja – relevantnost, participacija

5. Jeste li bili uključeni u proces izrade Plana razvoja Varaždinske županije? DA, NE (Molimo, označite odgovor.)
6. Jeste li član/ica Partnerskoga vijeća? DA, NE (Molimo, označite odgovor.)

7. Jeste li imali priliku dati doprinos oblikovanju i sadržaju Plana razvoja? DA, NE, DJELOMIČNO (Molimo, označite odgovor.)

Provedba Plana razvoja – učinkovitost, djelotvornost

8. Ocijenite uspješnost ostvarenja rezultata provedbe mjera i projekata u protekle 3 godine u okviru pojedinog posebnog cilja (PC): *(1-neuspješno, 2-malo uspješno, 3-umjereno uspješno, 4-vrlo uspješno, 5- iznimno uspješno)*

PC 1. Pametan i održiv gospodarski rast

PC 2. Razvoj funkcionalne i održive turističke regije

PC 3. Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja - kultura dostupna svima

PC 4. Unaprjeđenje i modernizacija sustava odgoja i obrazovanja

PC 5. Učinkovito upravljanje razvojem

PC 6. Razvoj i povećanje poljoprivredne proizvodnje

PC 7. Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena

PC 8. Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

PC 9. Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava

PC 10. Razvoj modernog zdravstvenog sustava i promicanje zdravog života

PC 11. Promicanje socijalnog blagostanja (i dostojanstvenog starenja)

PC 12. Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji

9. Označite koji razvojni dionici najviše doprinose ostvarenju posebnog cilja (PC) na području Varaždinske županije: *(Ponuđeni odgovori su tijela i ustanove državne razine, tijela i ustanove županijske razine, tijela i ustanove lokalne razine, privatni sektor, civilno društvo)*

PC 1. Pametan i održiv gospodarski rast

PC 2. Razvoj funkcionalne i održive turističke regije

PC 3. Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja - kultura dostupna svima

PC 4. Unaprjeđenje i modernizacija sustava odgoja i obrazovanja

PC 5. Učinkovito upravljanje razvojem

PC 6. Razvoj i povećanje poljoprivredne proizvodnje

PC 7. Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena

PC 8. Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

PC 9. Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava

PC 10. Razvoj modernog zdravstvenog sustava i promicanje zdravog života

PC 11. Promicanje socijalnog blagostanja (i dostojanstvenog starenja)

PC 12. Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji

10. Provodite li mjere, aktivnosti i/ili projekte temeljem Provedbenog programa koji doprinose ostvarenju posebnih ciljeva Plana razvoja Varaždinske županije?

DA, NE, Nije primjenjivo (Molimo, označite odgovor.)

Ako DA, navedite mjeru/aktivnost/projekt: _____

Označite iz kojeg se izvora financira provedba? Molimo, označite jedan ili više odgovora:

- proračun Županije
- proračun Općine
- proračun Grada
- proračun Državnog tijela

- iz proračuna EU
- iz drugih izvora

Kvaliteta praćenja i izvješćivanja (učinkovitost, djelotvornost)

11. Ocijenite kvalitetu praćenja i izvješćivanja o provedbi Plana razvoja Varaždinske županije za sljedeća pitanja (*ponuđeni su odgovori: DA, NE, PONEKAD, NIJE PRIMJENJIVO*):
- Redovito Vas se izvještava o tijeku provedbe Plana razvoja.
 - Plan razvoja je jasno strukturiran dokument koji omogućuje kvalitetnu provedbu.
 - Plan razvoja pruža odgovarajući srednjoročni okvir za provedbu programa, mjera, aktivnosti i projekata.
 - Informiranje javnosti i vidljivost provedbe mjera, aktivnosti i projekata je odgovarajuće.

Participacija i suradnja s ključnim dionicima

12. Smatrate li da je razvojnim dionicima u županiji osigurana jednakost pristupa u provedbi Plana razvoja, u smislu dionika/partnera u projektima ili krajnjih korisnika? DA, NE, PONEKAD, NIJE PRIMJENJIVO
13. Sudjelujete li u radu Partnerskog vijeća? DA, NE, Nije primjenjivo (Molimo, označite odgovor.)
Ako DA, na koji način bi unaprijedili rad Partnerskog vijeća? Komentar: _____

Prijedlozi za unapređenja Plana razvoja Varaždinske županije

14. Smatrate li da Plan razvoja obuhvaća najvažnije razvojne ciljeve županije? DA, NE, DJELOMIČNO (Molimo, označite odgovor.)
Ako NE ili DJELOMIČNO, molimo komentar/prijedlog: _____
15. Smatrate li da Plan razvoja prepoznaje najvažnije strateške projekte županije? DA, NE, DJELOMIČNO (Molimo, označite odgovor.)
Ako NE ili DJELOMIČNO, molimo komentar/prijedlog: _____
16. Prema Vašem mišljenju, što prilikom izrade nije uzeto u obzir, a sada smatrate važnim za nastavak provedbe Plana? (npr. o novim trendovima, promjenama konteksta, potrebama uočenima tek tijekom provedbe, izmijenjenim prioritetima dionika od početka provedbe i sl.)

Prilog 7. Rezultati anketnog ispitivanja

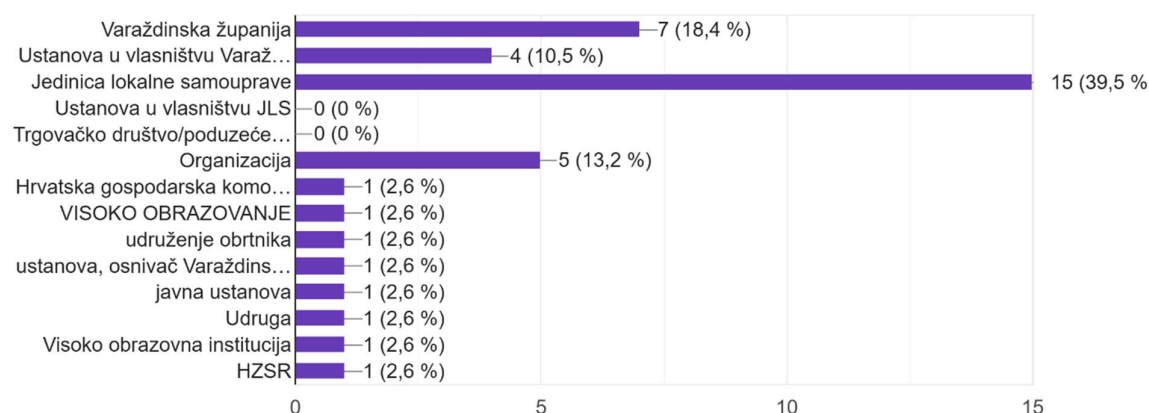
Varaždinska županija provodi Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021.–2027. te je, sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22), pokrenula srednjoročno vrednovanje provedbe Plana razvoja za koje je angažiran vanjski stručnjak, Euro ekspertiza j.d.o.o. Svrha srednjoročnog vrednovanja jest prepoznati čimbenike koji olakšavaju ili otežavaju provedbu Plana te osigurati donositeljima odluka relevantne informacije za eventualne izmjene i poboljšanja akata strateškog planiranja.

Vaše mišljenje, kao ključnog dionika u procesu izrade i/ili provedbe Plana razvoja, iznimno je važno za kvalitetu vrednovanja. Molimo Vas da iskreno i precizno odgovorite na pitanja u anketi te ocijenite uspješnost ostvarenja rezultata provedbe Plana razvoja Varaždinske županije. Anketa je anonimna i traje približno 20 minuta. Rezultati će se koristiti isključivo u svrhu srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja.

Odgovori:

1. Označite vrstu institucije ili organizacije koju predstavljate:

38 odgovora

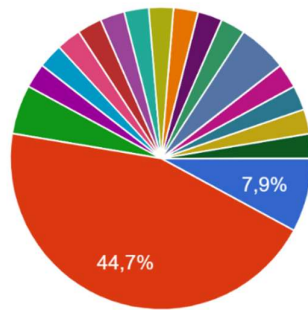

Od ostalih institucija ili organizacija, navedene su sljedeće:

- Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Varaždin
- VISOKO OBRAZOVANJE
- ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE
- Udruženje obrtnika
- Društvo osoba s invaliditetom Varaždin
- HZSR PU VŽ

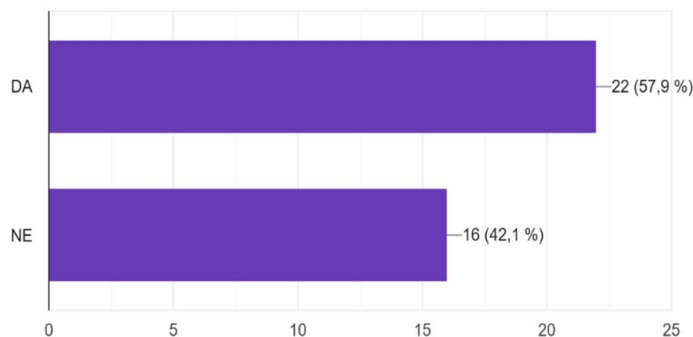
2. Područje djelovanja institucije ili organizacije

38 odgovora

3. Sudjelujete li u provedbi Plana razvoja Varaždinske županije?

38 odgovora

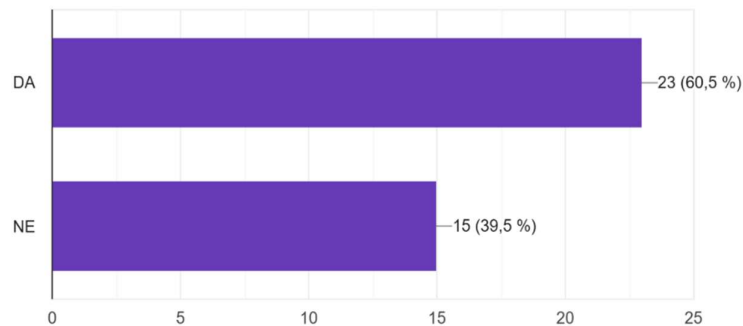
Uloge u provedbi Plana razvoja su:

- Provedba projekata iz Plana razvoja
- Pročelnik nadležnog upravnog odjela koji koordinira provedbu
- Sudjelovanje u kreiranju gospodarskih politika i mjera s ciljem povećanja konkurentnosti varaždinskog gospodarstva i pružanje podrške poduzećima u izlasku na strana tržišta te jačanju izvoza.
- Općina Ljubešćica, kao jedinica lokalne samouprave na području Varaždinske županije, svoje razvojne aktivnosti planira i provodi u skladu s Planom razvoja Varaždinske županije 2021.–2027., čime osigurava vertikalnu usklađenost strateškog planiranja na lokalnoj i regionalnoj razini.

- Lokalni koordinator
- Provedba projekta
- Projekt - ulaganje u visoko obrazovanje
- Kroz planiranje u sadržaja u Prostornom planu Varaždinske županije.
- Posrednu, putem vlastitih investicija.
- Član Radne skupine
- Provedba projekata koji su u skladu s mjerama Plana razvoja
- Kreiranje sadržaja u turizmu
- Projekt – Tematski zabavni park na lokaciji „Banjščina“
- Osiguravamo da lokalne aktivnosti budu usklađene s razvojnim planom županije.
- Član Partnerskog vijeća
- Savjetodavno tijelo Županije za područje socijalne skrbi
- Prometna infrastruktura - županijske i lokalne ceste
- Provedba aktivnosti iz područja zaštite prirode
- Razvoj područja teritorijalnog obuhvata Općine Bednja u gospodarskom, turističkom, sportskom i kulturnom aspektu
- Usluge
- Koordinacija aktivnosti u suradnji s regionalnim koordinatorom, priprema izvješća o provedbi iz svog djelokruga rada; izrada akata (npr. o donošenju odluke o izradi Plana razvoja, srednjoročnom vrednovanju, imenovanju članova Partnerskog vijeća, Radne skupine, Tematskih radnih skupina, itd.)

4. Sudjelujete li u provedbi Provedbenog programa županije/grada/općine?

38 odgovora

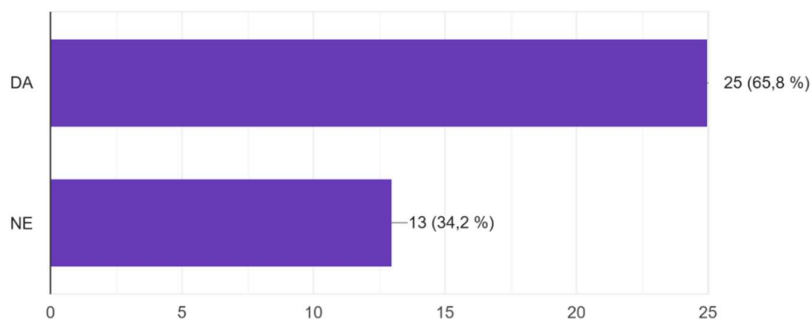
Uloge u provedbi Provedbenog programa županije, općine ili grada:

- Provedba projekata iz Programa
- Pročelnik nadležnog upravnog odjela koji koordinira provedbu
- Organizacija stručnih edukacija koje će rezultirati povećanjem inovativnosti i produktivnosti kod poduzetnika te suradnja s obrazovnim institucijama s ciljem razvoja obrazovnih programa u skladu s potrebama tržišta rada.
- Općina Ljubešćica, kao jedinica lokalne samouprave na području Varaždinske županije, svoje razvojne aktivnosti planira i provodi u skladu s Provedbenim programom Varaždinske županije 2021.–2025., čime osigurava vertikalnu usklađenost strateškog planiranja na lokalnoj i regionalnoj razini.

- Općina je obvezna donijeti provedbeni program za mandat čelnika.
- Lokalni koordinator
- Provedba projekata
- Lokalni koordinator
- Općina provodi Provedbeni program Općine Breznica za razdoblje od 2025. do 2029. godine.
- Kao nositelj.
- Doprinos izradi Provedbenog plana u smislu davanja prijedloga koncepta, vizije, itd.
- Realizacija sadržaja u turizmu
- Izvršno tijelo
- Izrada izvješća i praćenje
- Općina provodi konkretne projekte i aktivnosti u svojem Provedbenom programu, osigurava sredstva u proračunu za provedbu aktivnosti iz Provedbenog programa. Surađuje sa županijom i državnim tijelima kada se projekti financiraju iz zajedničkih ili EU izvora.
- Član povjerenstva za izradu programa
- Prometna infrastruktura - županijske i lokalne ceste
- Provedba aktivnosti iz područja zaštite prirode
- Aktivni sudionik
- Priprema izvješća o provedbi iz svog djelokruga rada; osiguranje vidljivosti i transparentnosti tog akta objavom na mrežnoj stranici Varaždinske županije

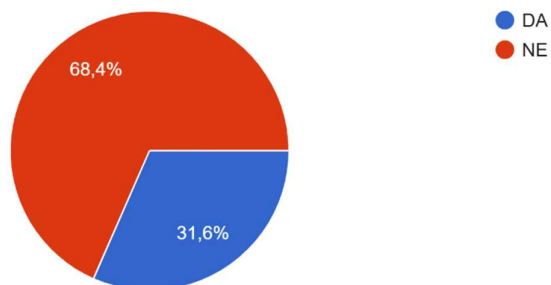
5. Jeste li bili uključeni u proces izrade Plana razvoja Varaždinske županije?

38 odgovora

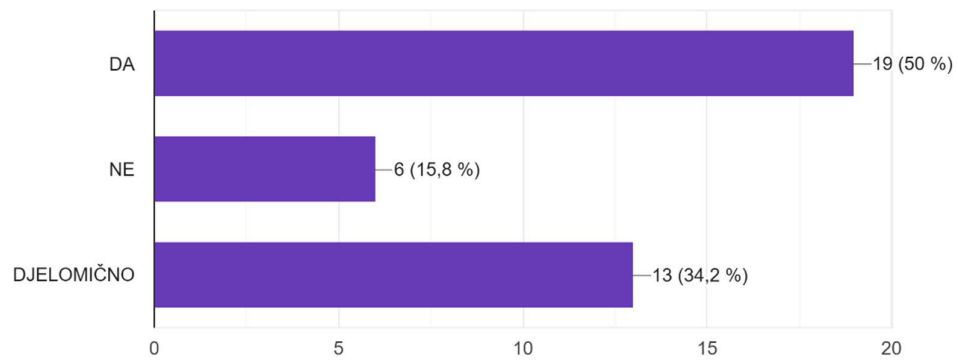
6. Jeste li član/ica Partnerskoga vijeća?

38 odgovora

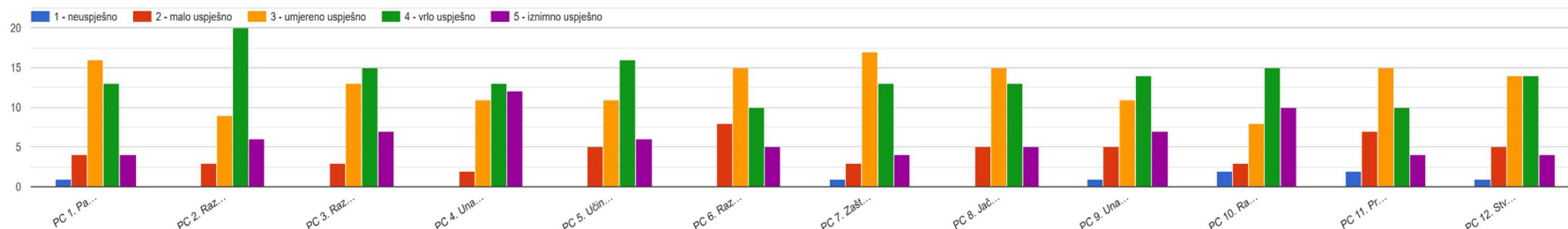

7. Jeste li imali priliku dati doprinos oblikovanju i sadržaju Plana razvoja?

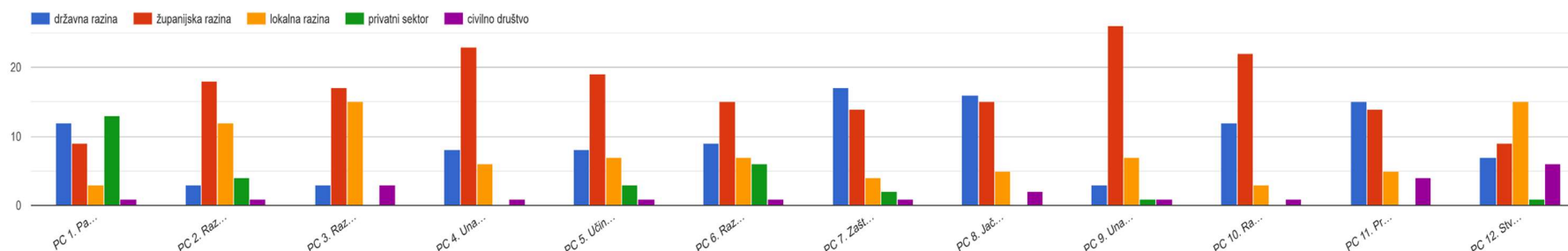
38 odgovora

8. Ocijenite uspješnost ostvarenja rezultata provedbe mjera i projekata u protekle tri godine u okviru pojedinog posebnog cilja:

9. Označite koji razvojni dionici najviše doprinose ostvarenju pojedinog posebnog cilja:

PC1 pametan i održiv gospodarski rast
PC2 Razvoj funkcionalne i održive turističke regije

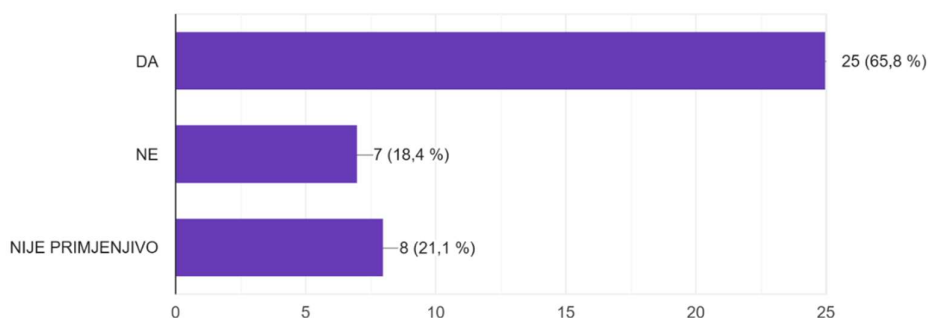
PC3 Razvoj i povećanje dostupnosti kulture i kulturno-umjetničkih sadržaja - kultura dostupna svima
PC4 Unaprjeđenje i modernizacija sustava odgoja i obrazovanja
PC5 Učinkovito upravljanje razvojem
PC6 Razvoj i povećanje poljoprivredne proizvodnje

PC7 Zaštita prirode i okoliša te smanjenje utjecaja klimatskih promjena
PC8 Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i povećanje sigurnosti stanovništva

PC9 Unaprjeđenje osnovne regionalne i lokalne infrastrukture te organizacije prometnih sustava
PC10 Razvoj modernog zdravstvenog sustava i promicanje zdravog života
PC11 Promicanje socijalnog blagostanja (i dostojanstvenog starenja)
PC12 Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, mlade i obitelji

10. Plan razvoja županije provodi se putem četverogodišnjih provedbenih programa na temelju kojih se provode mjere, aktivnosti i projekti. Provodite li mjere, aktivnosti i/ili projekte temeljem provedbenog programa Županije ili JLS?

38 odgovora

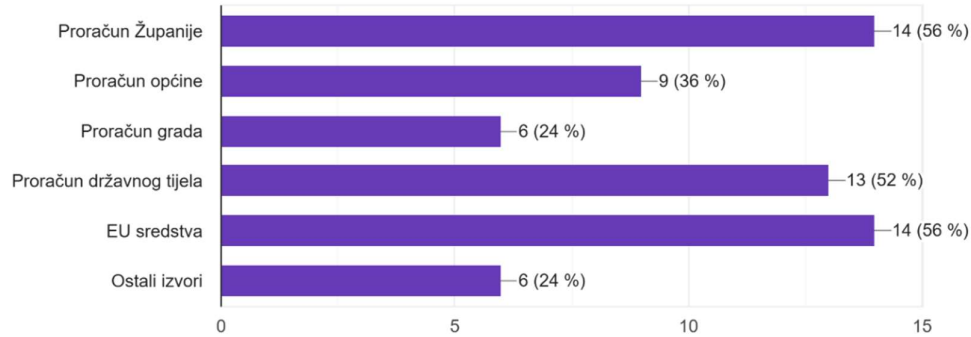
Provode se sljedeće mjere/aktivnosti/projekti:

- Prezencijski centar Gomila, Podizanje kvalitete turističkih usluga i povećanje smještajnih kapaciteta, Program razvoja ciklo-turizma na kontinentu, Programi razvoja gospodarstva, Regionalni centar civilne zaštite Varaždinske županije
- Mjera 8.1. Unaprjeđenje sustava civilne zaštite i sustava vatrogastva
- Organizacija stručnih edukacija i koordinacija s obrazovnim institucijama s ciljem razvoja obrazovnih programa u skladu s potrebama tržišta rada.
- Temeljem Provedbenog programa JLS, usklađenom s planom višeg ranga. Npr. izgradnja kanalizacijske mreže na području općine Ljubešćica te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.
- Regionalni centar civilne zaštite
- PC4 unaprjeđenje sustava visokog obrazovanja
- Dogradnja dječjeg vrtića
- Mjera: 3.1. Unaprjeđenje funkcionalnosti i održivosti područne (regionalne) samouprave, Ključna aktivnost: 3.1.5. Prostorno uređenje
- Općina provodi mjere iz Provedbenog programa Općine Breznica za razdoblje od 2025. do 2029. godine.
- Lokalni, državni i europski projekti za poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom, prijevoz osoba u invalidskim kolicima, socijalne usluge za osobe s invaliditetom
- Gospodarski razvoj, Odgoj i obrazovanje, Socijalna skrb
- Aktivnosti planirane Proračunom
- Modernizacija sustava odgoja i obrazovanja
- Poboljšanje cestovne infrastrukture
- Aktivnosti vezane uz zaštićena područja i područja ekološke mreže Natura 2000
- Mjera 1.1. – Unaprjeđenje sustava civilne zaštite, Mjera 1.2. – Održavanje i izgradnja prometne infrastrukture te razvoj lokalne prometne mreže, Mjera 1.3. – Učinkovito gospodarenje otpadom i zaštita okoliša, Mjera 1.4. – Održavanje, rekonstrukcija i izgradnja komunalne infrastrukture, Mjera 1.5. – Poticanje razvoja poljoprivrede, Mjera 1.6. - Unaprjeđenje kvalitete uvjeta za život u naseljima, Mjera 2.1. – Stvaranje preduvjeta za učinkovito upravljanje prostorom, Mjera 2.2. – Poticanje razvoja poduzetništva i turizma, Mjera 2.3. – Učinkovita lokalna uprava, Mjera 2.4. – Unaprjeđenje dostupnosti i stvaranje poticajnog okruženja u odgojno-obrazovnom procesu, Mjera 2.5. – Poticanje razvoja kulture, kulturnih sadržaja i infrastrukture, Mjera 3.1. - Zaustavljanje iseljavanja mladih i obitelji, Mjera 3.2. - Razvoj i jačanje sveobuhvatne socijalne skrbi u zajednici, Mjera 3.3. - Promocija zdravlja i unaprjeđenje

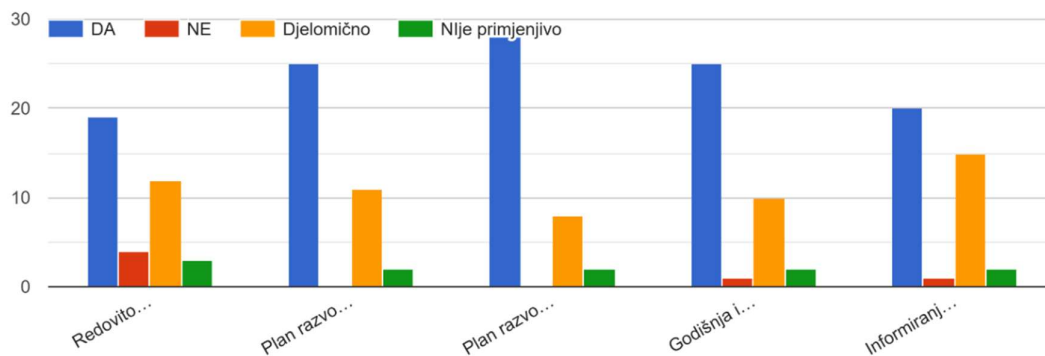
dostupnosti zdravstvenih usluga, Mjera 3.4. - Unaprjeđenje sportske infrastrukture te poticanje sportsko rekreacijskih sadržaja

- Usklađeno i perspektivno tržište rada; Unaprjeđenje turističke infrastrukture; Jačanje turističke prepoznatljivosti; Unaprjeđenje strateškog upravljanja razvojem.

Koji su izvori financiranja?

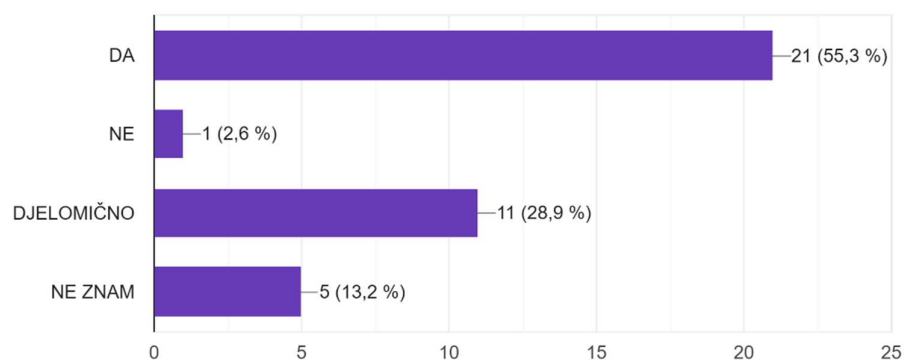
11. Ocijenite kvalitetu praćenja i izvješćivanja:

- Redovito Vas se izvještava o tijeku provedbe Plana razvoja.
- Plan razvoja je jasno strukturiran dokument koji omogućuje kvalitetnu provedbu.
- Plan razvoja pruža odgovarajući srednjoročni okvir za provedbu programa, mjera, aktivnosti i projekata
- Godišnja izvješća o provedbi Plana razvoja su korisna
- Informiranje javnosti i vidljivost provedbe mjera, aktivnosti i projekata je odgovarajuće

12. Smatrate li da je razvojnim dionicima u Varaždinskoj županiji osigurana jednakost pristupa u provedbi Plana razvoja, u smislu dionika/partnera u projektima ili krajnjih korisnika?

38 odgovora

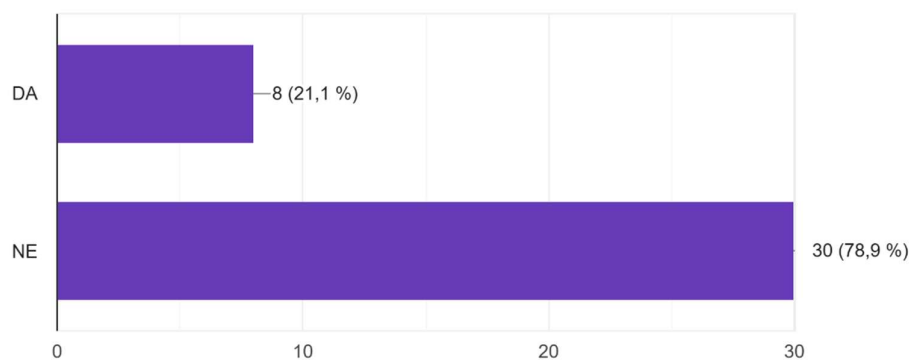

Komentar:

- Potreban je bolji koordinacijski pristup u smislu da dionici/partneri u projektima ili krajnji korisnici budu upoznati na realizaciji koje mjere radi neki drugi dionik/partner na još neki drugi način (ne samo putem godišnjih izvješće o provedbi), kako bi se povećao sinergijski učinak.

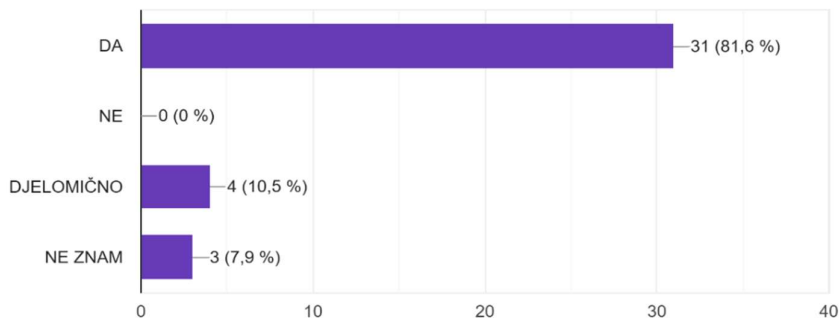
13. Sudjelujete li u radu Partnerskog vijeća?

38 odgovora

14. Smatrate li da Plan razvoja obuhvaća najvažnije razvojne ciljeve županije?

38 odgovora

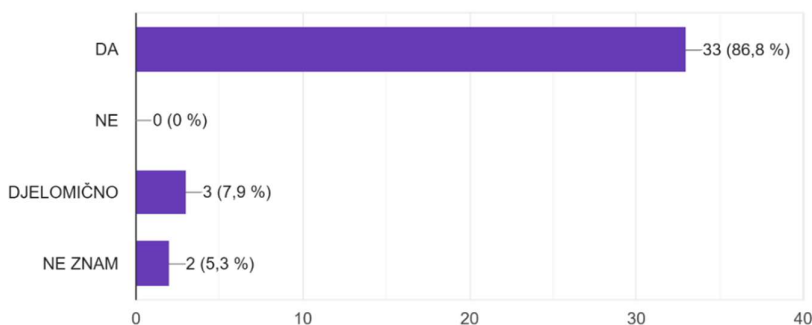

Komentar:

- Ne sadrži/djelomično sadrži ciljeve vezano uz ekološku održivost i očuvanje prirodnih resursa

15. Smatrate li da Plan razvoja prepoznaje najvažnije strateške projekte županije?

38 odgovora

16. Prema Vašem mišljenju, što prilikom izrade nije uzeto u obzir, a sada smatrate važnim za nastavak provedbe Plana? (npr. o novim trendovima, promjenama konteksta, potrebama uočenima tek tijekom provedbe, izmijenjenim prioritetima dionika od početka provedbe i sl.)

- Prometna infrastruktura; Javni prijevoz dostupan svima svakih sat vremena; Energetska neovisnost županije;
- U Varaždinskoj županiji je prerađivačka industrija dominantna gospodarska grana (u 2024. godini je prerađivačka industrija imala udio od 46% u ukupnim prihodima i čak 70% udio u prihodu od izvoza), nužno je uzeti u obzir izazove s kojima se ona susreće u pogledu smanjenja njezine konkurentnosti i donijeti kratkoročne i hitne ciljne mjere kojima će se povećati njezina konkurentnost, povećati investicije i zadržati proizvodnja u Varaždinskoj županiji i RH.
- Potreban je veći stupanj decentralizacije (prema gradovima i općinama) što bi osiguralo kvalitetnije usluge građanima i veću financijsku stabilnost jedinca lokalne samouprave
- Očuvanje prirodnih resursa i egzistencijalnih uvjeta

Prilog 8. Rezultati intervjua s dionicima i predstavnicima upravljačkih struktura

Gospodarstvo (PC1)

Provedba Plana razvoja Varaždinske županije pokazuje pozitivne pomake u jačanju gospodarske aktivnosti, razvoju poduzetništva te unapređenju infrastrukture i kvalitete života stanovništva. Temeljni nositelj gospodarskog razvoja je prerađivačka industrija, koja značajno doprinosi zapošljavanju i izvozu.

Tijekom provedbe Plana razvoja ostvareni su značajni rezultati u području razvoja poduzetničke infrastrukture, poticanja investicija te korištenja sredstava iz nacionalnih i europskih fondova. Istodobno, vidljiv je napredak u jačanju obrazovnog sustava, digitalizaciji javnih usluga te razvoju projekata usmjerenih na energetske učinkovitost i održivi razvoj.

Unatoč pozitivnim trendovima, vrednovanje ukazuje i na određene izazove koji utječu na daljnju provedbu razvojnih ciljeva. Među njima se posebno ističu demografski pad i nedostatak kvalificirane radne snage, potreba za snažnijim ulaganjima u istraživanje i razvoj te daljnja modernizacija industrijskih kapaciteta. Također postoji prostor za dodatno jačanje suradnje između gospodarstva, obrazovnih institucija i istraživačkih organizacija.

Zaključno, provedba Plana razvoja pokazuje pozitivne rezultate u jačanju gospodarske aktivnosti i razvojne infrastrukture. Daljnji razvoj županije ovisit će o sposobnosti *jačanja inovacija, modernizacije industrije, razvoja ljudskog kapitala te učinkovite provedbe razvojnih projekata* u skladu s načelima održivog razvoja.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Provedba Plana razvoja doprinijela je jačanju gospodarske aktivnosti, poduzetništva i razvoju infrastrukture.	Plan razvoja pokazuje pozitivne rezultate u poticanju gospodarskog rasta i unapređenju razvojne infrastrukture.	Nastaviti provedbu razvojnih projekata koji potiču gospodarski rast i unapređenje poslovnog okruženja.
Prerađivačka industrija ima dominantnu ulogu u gospodarstvu županije te značajno doprinosi zapošljavanju i izvozu.	Prerađivačka industrija ostaje ključni pokretač gospodarskog razvoja i konkurentnosti županije.	Poticati modernizaciju proizvodnje, digitalizaciju industrije i razvoj proizvodnje s većom dodanom vrijednošću.
Ostvaren je napredak u razvoju poduzetničke infrastrukture, investicija i korištenju sredstava iz nacionalnih i EU fondova.	Uspješna provedba projekata pokazuje sposobnost županije u korištenju dostupnih razvojnih financijskih instrumenata.	Nastaviti jačati kapacitete za pripremu i provedbu projekata te privlačenje domaćih i stranih investicija.
Vidljiv je napredak u razvoju obrazovnog sustava, digitalizaciji javnih usluga i projektima energetske učinkovitosti.	Integracija obrazovanja, digitalizacije i održivog razvoja doprinosi jačanju ukupne konkurentnosti gospodarstva.	Nastaviti ulaganja u digitalnu infrastrukturu, energetske učinkovitost i razvoj pametnih javnih usluga.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Demografski pad i nedostatak kvalificirane radne snage predstavljaju značajan razvojni izazov.	Nedostatak radne snage može ograničiti daljnji gospodarski rast i razvoj industrije.	Razviti mjere za jačanje tržišta rada, poticanje povratka radne snage te nastaviti s mjerama prilagodbe obrazovanja potrebama gospodarstva.
Potencijal inovacija i istraživanja i razvoja još nije u potpunosti iskorišten.	Inovacijski kapaciteti gospodarstva zahtijevaju dodatno jačanje kako bi se povećala konkurentnost.	Povećati ulaganja u istraživanje i razvoj, poticati suradnju između gospodarstva, znanstvenih institucija i obrazovnog sustava.
Postoji prostor za jačanje suradnje između poduzeća, obrazovnih institucija i istraživačkih organizacija.	Jačanje inovacijskog ekosustava ključno je za dugoročnu transformaciju gospodarstva.	Razvijati inovacijske centre, tehnološke parkove i industrijske klastere.
Sve veći naglasak stavlja se na energetska učinkovitost i održivi razvoj.	Zelena tranzicija postaje važan element gospodarskog razvoja.	Poticati projekte obnovljivih izvora energije, kružnog gospodarstva i održivih industrijskih rješenja.

Turizam (PC2)

Razvoj turizma u Varaždinskoj županiji u velikoj se mjeri temelji na **kulturnoj baštini i prirodnim atrakcijama**, koje čine temelj turističke ponude kontinentalnog dijela Hrvatske. Kulturno-povijesni lokaliteti, manifestacije i interpretacijski sadržaji povezani su s prirodnim resursima te zajedno čine osnovu turističkog identiteta županije.

U okviru Plana razvoja naglašena je važnost **ulaganja u kulturno-turističku infrastrukturu**, uključujući projekte poput obnove Dvorca Opeka i revitalizacije Arboretuma Opeka. Takvi projekti doprinose jačanju turističke prepoznatljivosti Varaždinske županije i razvoju kontinentalnog turizma. Posebno je naglašeno da turizam u županiji ima potencijal za **cjelogodišnji razvoj**, bez izražene sezonalnosti karakteristične za obalna turistička područja.

Istodobno, realizacija pojedinih projekata predviđenih strategijom bila je ograničena **nedostatkom financijskih sredstava ili izostankom investitora**, primjerice u slučaju projekata u Varaždinskim Toplicama, planiranog kampa ili zabavnog parka. Neki projekti su odgođeni ili su u ranoj fazi pripreme.

Važan razvojni trend koji se pojavio nakon pandemije jest **brzi rast privatnog smještaja u kućama za odmor**. Broj takvih objekata značajno se povećao, čime je stvoren novi turistički segment koji nadopunjuje hotelske kapacitete. Ovaj oblik smještaja pokazao se otpornim u kriznim situacijama i privlači goste više platežne moći iz europskih zemalja.

Turistička strategija županije sve više se temelji na konceptu „**destinacije s pričom**“, gdje je naglasak na autentičnom doživljaju lokalne kulture, prirode i gastronomije. U tom kontekstu razvijaju se inicijative koje potiču povezivanje turista s lokalnim proizvođačima i ruralnim gospodarstvima, čime se doprinosi održivom razvoju i jačanju lokalne ekonomije.

Također je istaknuta važnost **suradnje s lokalnim stanovništvom i lokalnim zajednicama**, što doprinosi pozitivnom odnosu prema turizmu i izbjegavanju negativnih posljedica prekomjernog turizma. Turizam

u Varaždinskoj županiji još uvijek se promatra kao dopunska gospodarska djelatnost, što doprinosi održivosti i prihvaćenosti turističkog razvoja.

U organizacijskom smislu važan korak predstavlja **udruživanje manjih turističkih zajednica u veće destinacijske organizacije**, čime se poboljšava koordinacija, promocija i edukacija lokalnih dionika.

U budućnosti se planira daljnji razvoj **kulturno-turističke infrastrukture i interpretacijskih centara**, uključujući projekte vezane uz arheološku i povijesnu baštinu (npr. Gaveznicca, špilja Vindija, arheološki lokaliteti, dvorci i interpretacijski centri). Takvi projekti imaju potencijal dodatno ojačati turističku ponudu županije.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Turistička ponuda Varaždinske županije temelji se na kulturnoj baštini i prirodnim atrakcijama.	Kulturno-turistička infrastruktura predstavlja ključni razvojni resurs kontinentalnog turizma.	Nastaviti ulaganja u obnovu i interpretaciju kulturne i prirodne baštine.
Projekti poput obnove Dvorca Opeka i revitalizacije Arboretuma Opeka važni su za razvoj turističke prepoznatljivosti županije.	Strateška ulaganja u kulturno-turističku infrastrukturu doprinose jačanju regionalne turističke konkurentnosti.	Osigurati stabilne izvore financiranja za realizaciju ključnih infrastrukturnih projekata.
Neki projekti predviđeni strategijom nisu realizirani zbog nedostatka financiranja ili investitora.	Financijska ograničenja i investicijski rizici mogu usporiti provedbu turističkih projekata.	Razvijati modele javno-privatnog partnerstva i aktivnije privlačiti investitore.
Zabilježen je snažan rast privatnog smještaja u kućama za odmor.	Privatni smještaj postaje važan segment turističke ponude i doprinosi povećanju smještajnih kapaciteta.	Razviti strateški okvir za upravljanje i integraciju privatnog smještaja u turističku ponudu.
Turizam u županiji ima potencijal za cjelogodišnje poslovanje.	Kontinentalni turizam može smanjiti sezonalnost i stabilizirati turističke prilive.	Razvijati tematske manifestacije, kulturne događaje i sadržaje izvan glavne sezone.
Turistički razvoj temelji se na autentičnom doživljaju i lokalnoj ponudi.	Koncept „destinacije s pričom“ može povećati atraktivnost županije na međunarodnom tržištu.	Jačati interpretaciju baštine, lokalnu gastronomiju i iskustveni turizam.
Lokalno stanovništvo turizam uglavnom doživljava kao dopunsku djelatnost.	Pozitivan odnos lokalne zajednice doprinosi održivom razvoju turizma.	Nastaviti uključivati lokalne zajednice i proizvođače u razvoj turističkih proizvoda.
Udruživanje turističkih zajednica poboljšava koordinaciju i promociju destinacije.	Institucionalna suradnja povećava učinkovitost upravljanja turizmom.	Nastaviti jačati destinacijski menadžment i edukaciju lokalnih dionika.
Planira se razvoj novih interpretacijskih centara i kulturno-turističkih lokaliteta.	Kulturno-turistički projekti imaju potencijal dodatno povećati atraktivnost županije.	Razvijati integrirane turističke rute koje povezuju

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
		kulturne, prirodne i povijesne lokalitete.

Kultura (PC3)

U okviru izrade Plana razvoja kultura je po prvi put sustavno sagledana kao **samostalno razvojno područje**, a ne isključivo kao dio turizma ili obrazovanja. Proces izrade Plana razvoja uključivao je stručnjake iz sektora kulture koji imaju iskustva u strateškom planiranju, što je omogućilo kvalitetniju analizu stanja i definiranje ciljeva, mjera i aktivnosti.

U procesu izrade Plana razvoja provedena je **analiza stanja u području kulture**, čime je omogućeno jasnije definiranje razvojnih prioriteta i potreba sektora. Posebni ciljevi i mjere definirani u Planu razvoja ocijenjeni su kao odgovarajući i usklađeni s nacionalnim strateškim dokumentima, osobito sa strategijama Ministarstva kulture i medija. Istodobno su prilagođeni lokalnim potrebama i specifičnostima Varaždinske županije.

Strateški pristup planiranju kulture temeljio se na postavljanju **širih razvojnih smjerova**, a ne na detaljnom definiranju pojedinačnih projekata. Na taj način ostavljen je prostor za razvoj i prilagodbu projekata tijekom provedbe plana. Neki projekti, poput obnove pojedinih lokaliteta kulturne baštine i interpretacijskih centara, u trenutku izrade Plana razvoja nisu bili posebno istaknuti kako bi se izbjeglo preuranjeno obvezivanje na projekte čija realizacija još nije bila potpuno definirana.

Jedna od važnih novih inicijativa u sektoru kulture je osnivanje **Centra za upravljanje kulturnom baštinom (CUKUR)**, ustanove čiji je cilj objediniti upravljanje različitim lokalitetima kulturne baštine. Model upravljanja temelji se na primjerima dobre prakse, poput institucije „Tvrđava kulture Šibenik“. Ovakav institucionalni model omogućuje integrirano upravljanje kulturnim lokalitetima, organizaciju kulturnih događanja i razvoj interpretacijskih sadržaja, uz očuvanje autentičnosti kulturne baštine.

Posebno je naglašena potreba da se **kulturna baština valorizira na način koji ne dovodi do njezine banalizacije ili degradacije**, već da se naglasi njezina autentičnost i vrijednost za lokalnu zajednicu. U tom kontekstu kultura se promatra kao važan razvojni resurs koji doprinosi identitetu prostora, društvenoj koheziji i razvoju turizma.

Istodobno je prepoznata snažna **povezanost sektora kulture i turizma**, pri čemu ciljevi i mjere u oba sektora imaju značajna preklapanja. Posebno se naglašava potreba za stavljanjem kulturne baštine u funkciju razvoja, jačanjem lokalne autentičnosti i većim otvaranjem prema međunarodnoj kulturnoj i turističkoj sceni.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Kultura je u Planu razvoja po prvi put prepoznata kao zasebno razvojno područje.	Time je osigurana veća vidljivost i strateški značaj sektora kulture u regionalnom razvoju.	Nastaviti razvijati kulturne politike kao samostalni razvojni sektor, uz koordinaciju s turizmom i obrazovanjem.
Izrada Plana razvoja uključivala je stručnjake iz sektora kulture koji razumiju strateško planiranje.	Sudjelovanje stručnjaka doprinijelo je kvalitetnijem definiranju ciljeva, mjera i aktivnosti.	Nastaviti uključivati stručnjake i dionike sektora kulture u procese strateškog planiranja i provedbe.

Gljučni nalazi	Zaključci	Preporuke
Posebniciljevi i mjere u kulturi usklađeni su s nacionalnim strategijama Ministarstva kulture i medija.	Postoji dobra vertikalna usklađenost između nacionalnih i regionalnih razvojnih politika.	Nastaviti usklađivati regionalne projekte kulture s nacionalnim programima i fondovima financiranja.
Strategija kulture definirana je kroz šire razvojne smjerove, bez detaljnog definiranja svih projekata.	Ovakav pristup omogućuje fleksibilnost i prilagodbu tijekom provedbe Plana razvoja.	Periodično ažurirati popis prioriternih projekata kako bi se odgovorilo na nove razvojne prilike.
Osnovana je nova ustanova – Centar za upravljanje kulturnom baštinom (CUKUR).	Integrirano upravljanje kulturnim lokalitetima može povećati učinkovitost i vidljivost kulturne baštine.	Razvijati institucionalne kapacitete CUKUR-a i osigurati dugoročnu održivost upravljanja kulturnom baštinom.
Kulturna baština ima važnu ulogu u identitetu lokalne zajednice i razvoju turizma.	Postoji snažno preklapanje između sektora kulture i turizma.	Razvijati projekte interpretacije kulturne baštine koji povezuju kulturu, turizam i edukaciju.
Postoji potreba za očuvanjem autentičnosti kulturne baštine i sprječavanjem njezine komercijalne degradacije.	Kulturna baština treba biti valorizirana na održiv i odgovoran način.	Razvijati modele održivog upravljanja kulturnim lokalitetima i interpretacijskim centrima.

Prosvjeta/Obrazovanje (PC4)

Područje obrazovanja predstavlja jedno od ključnih razvojnih područja Varaždinske županije i sektor u kojem se provodi najveći broj projekata financiranih iz županijskog proračuna i vanjskih izvora financiranja. Predstavnici obrazovnog sektora aktivno su sudjelovali u izradi Plana razvoja kroz radne skupine koje su uključivale dionike iz svih razina obrazovnog sustava – od predškolskog odgoja do visokoškolskih institucija. Prioriteti su definirani na temelju analize potreba obrazovnog sustava i strateških ciljeva županije, s naglaskom na dostupnost obrazovanja, razvoj infrastrukture i poticanje izvrsnosti.

Varaždinska županija ističe se po snažnim ulaganjima u obrazovnu infrastrukturu i organizaciju nastave, pri čemu je među prvima u Hrvatskoj osigurala jednosmjensku nastavu u osnovnim školama. U tijeku su značajna ulaganja u rekonstrukciju i dogradnju školskih objekata te povećanje kapaciteta srednjoškolskog obrazovanja i učeničkog smještaja. Poseban naglasak stavljen je na inkluzivnost obrazovanja, uključujući potpunu pokrivenost pomoćnicima u nastavi, programe za učenike s teškoćama u razvoju te integraciju pripadnika romske nacionalne manjine u obrazovni sustav.

Jedna od posebnosti obrazovnog sustava u županiji je dugogodišnji razvoj programa za darovite učenike kroz mrežu Centara izvrsnosti i „Europski talent centar Hrvatske- centri izvrsnosti Varaždinske županije“. Ovaj model prepoznat je i na međunarodnoj razini te predstavlja primjer dobre prakse u radu s darovitom djecom i razvoju talenata. Programi obuhvaćaju i cjeloživotno učenje, razvoj digitalnih vještina te edukaciju nastavnika i odgojitelja.

U području strukovnog obrazovanja naglašena je suradnja s gospodarstvom i institucijama tržišta rada kako bi se upisna politika prilagodila potrebama tržišta rada. Međutim, obrazovni sustav suočava se s

izazovima poput demografskog pada i smanjenja broja učenika, kao i potencijalnog povećanja troškova infrastrukturnih projekata.

U budućem razdoblju ključni izazovi odnose se na prilagodbu obrazovnog sustava demografskim promjenama, razvoj cjeloživotnog učenja i digitalnih kompetencija te daljnje jačanje povezanosti obrazovanja s gospodarstvom i međunarodnim obrazovnim mrežama.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Obrazovanje je jedno od prioriteta područja razvoja županije s najvećim udjelom projekata i proračunskih ulaganja.	Obrazovni sustav predstavlja ključni razvojni sektor Varaždinske županije.	Nastaviti snažna ulaganja u obrazovnu infrastrukturu i kvalitetu obrazovanja.
Županija je među prvima u Hrvatskoj osigurala jednosmjensku nastavu u osnovnim školama.	Dostupnost i kvaliteta obrazovanja postavljeni su kao strateški prioriteti.	Nastaviti modernizaciju školskih objekata i ulaganja u infrastrukturu.
Uspostavljen je razvijen sustav rada s darovitim učenicima kroz Centre izvrsnosti i Europski talent centar.	Programi za darovite učenike predstavljaju primjer dobre prakse na nacionalnoj i međunarodnoj razini.	Daljnje razvijati programe za darovite učenike i međunarodnu suradnju.
Strukovno obrazovanje razvija se u suradnji s gospodarstvom i institucijama tržišta rada.	Postoji dobra povezanost obrazovanja i tržišta rada.	Nastaviti jačati suradnju s gospodarstvom i prilagodbu upisne politike potrebama tržišta rada.
Provode se programi inkluzivnog obrazovanja (pomoćnici u nastavi, romski pomagači, programi za učenike s teškoćama).	Sustav obrazovanja ima snažnu inkluzivnu komponentu.	Nastaviti razvijati programe podrške za ranjive skupine učenika.
Bilježi se pad broja učenika zbog demografskih trendova.	Demografski pad dugoročno utječe na planiranje obrazovne infrastrukture i programa.	Planiranje obrazovne mreže uskladiti s demografskim trendovima.
Razvijaju se programi cjeloživotnog učenja i digitalnih kompetencija.	Cjeloživotno učenje postaje važan element regionalnog razvoja.	Razvijati programe digitalnih vještina i obrazovanja odraslih.

Uloga sveučilišta i fakulteta u provedbi Plana razvoja (PC4)

Visokoškolske institucije imaju značajnu ulogu u provedbi Plana razvoja, osobito u područjima razvoja ljudskog kapitala, inovacija, istraživanja i potpore gospodarstvu. Fakulteti i sveučilišta sudjeluju kroz obrazovanje stručnog kadra, provedbu znanstveno-istraživačkih projekata, sudjelovanje u EU projektima, razvoj tehnoloških i inovacijskih inicijativa te kroz suradnju s gospodarstvom i javnim sektorom.

Suradnja između znanosti, obrazovanja i gospodarstva postoji, ali je u velikoj mjeri projektno orijentirana i često ovisi o pojedinačnim inicijativama institucija, poduzeća ili razvojnih agencija. U pojedinim slučajevima fakulteti sudjeluju u razvoju inovacija, stručnim analizama, transferu znanja i

razvoju novih tehnologija koje su relevantne za regionalno gospodarstvo. Međutim, sustavna institucionalna suradnja između akademskog sektora i gospodarstva još uvijek nije dovoljno razvijena.

Jedan od važnih izazova regionalnog razvoja odnosi se na zadržavanje mladih i visokoobrazovanih stručnjaka u regiji, kao i na privlačenje međunarodnih studenata. Međunarodni studenti mogu doprinijeti internacionalizaciji obrazovanja, jačanju istraživačkih kapaciteta te dugoročno povećanju dostupnosti kvalificirane radne snage. Za privlačenje stranih studenata potrebni su programi na stranim jezicima, snažnija međunarodna promocija studijskih programa, razvoj studentske infrastrukture te jače povezivanje studiranja s mogućnostima zapošljavanja u lokalnom gospodarstvu.

U budućem razvoju Varaždinske županije važno je dodatno ojačati inovacijski ekosustav i sustav transfera znanja, osigurati snažniju povezanost obrazovnog sustava s potrebama gospodarstva te razviti programe koji potiču međunarodnu mobilnost studenata i istraživača.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Sveučilišta i fakulteti sudjeluju u provedbi plana kroz obrazovanje kadrova, istraživačke projekte i sudjelovanje u EU projektima.	Akademski sektor predstavlja važan razvojni resurs za županiju.	Jačati sustavnu suradnju između visokoškolskih institucija i regionalnih razvojnih politika.
Suradnja između znanosti, obrazovanja i gospodarstva postoji, ali je često projektno ograničena.	Potencijal za dugoročnu institucionalnu suradnju još nije u potpunosti iskorišten.	Razvijati trajne platforme suradnje između sveučilišta, poduzeća i javnog sektora (inovacijski centri, klasteri, istraživački projekti).
Fakulteti doprinose razvoju inovacija i transferu znanja u gospodarstvo.	Inovacijski potencijal akademskog sektora može biti snažniji pokretač regionalnog razvoja.	Jačati tehnološke parkove, istraživačko-razvojne centre i programe transfera tehnologije.
Postoji izazov zadržavanja mladih i visokoobrazovanih stručnjaka u regiji.	Odljev mladih predstavlja dugoročni razvojni izazov.	Razvijati programe zapošljavanja mladih stručnjaka, start-up inkubatore i suradnju studenata s lokalnim poduzećima.
Broj stranih studenata u regiji je relativno ograničen.	Internationalizacija visokog obrazovanja može doprinijeti regionalnom razvoju i povećanju dostupnosti kvalificirane radne snage.	Razvijati studijske programe na engleskom jeziku i jačati međunarodnu promociju studijskih programa.
Nedovoljna povezanost studiranja s lokalnim tržištem rada.	Studijski programi trebaju snažnije odgovarati potrebama gospodarstva.	Uvesti više stručnih praksi, dualnih modela obrazovanja i zajedničkih projekata s poduzećima.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Studentska infrastruktura i životni uvjeti utječu na atraktivnost studiranja u regiji.	Kvaliteta studentskog života važna je za privlačenje i zadržavanje studenata.	Ulagati u studentski smještaj, međunarodne programe mobilnosti i studentske inovacijske programe.

Upravljanje temeljem Plana razvoja (PC5)

Nalazi vrednovanja ukazuju da je sustav strateškog planiranja na razini Varaždinske županije u posljednjih dvadesetak godina značajno napredovao. U odnosu na ranija razdoblja, proces izrade Plana razvoja bio je znatno inkluzivniji te je uključivao širi krug dionika, stručnjaka i upravnih odjela. Takav pristup doprinio je kvalitetnijem prepoznavanju razvojnih potreba i definiranju prioritetnih projekata. Posebno se ističe aktivno sudjelovanje stručnjaka iz pojedinih sektora, primjerice kulture i turizma, što je rezultiralo kvalitetno postavljenim razvojnim ciljevima i projektima.

Istodobno, vrednovanje ukazuje da provedba i operativno korištenje Plana razvoja još uvijek nisu u potpunosti integrirani u svakodnevne procese upravljanja. Iako upravni odjeli i ustanove sudjeluju u izvještavanju i provedbi projekata, osjećaj vlasništva nad Planom razvoja nije jednako izražen među svim dionicima. Partnersko vijeće i radne skupine imale su važnu ulogu u fazi izrade dokumenta, ali se njihova aktivnost tijekom provedbe značajno smanjila.

Poseban izazov identificiran je u području praćenja provedbe i korištenja pokazatelja uspješnosti. U početnoj fazi izrade Plana razvoja pokazatelji su često definirani bez detaljne rasprave i metodološke razrade, što je kasnije otežalo njihovo praćenje i interpretaciju. Također je uočena poteškoća u povezivanju mjera iz Plana razvoja s programima i aktivnostima u županijskom proračunu, budući da se određene razvojne mjere provode kroz više upravnih odjela ili različite proračunske programe.

Unatoč tim izazovima, vidljiv je metodološki napredak u sustavu strateškog planiranja i upravljanja. Uvođenje provedbenih programa, veće povezivanje posebnih ciljeva i mjera s proračunom te jačanje zahtjeva za izvještavanjem i praćenjem pokazatelja doprinose profesionalizaciji upravljanja javnim politikama. Također se primjećuje da se Plan razvoja sve češće koristi kao referentni okvir prilikom pripreme i prijave razvojnih projekata.

Vrednovanje također pokazuje da Plan razvoja i dalje predstavlja relevantan okvir za usmjeravanje razvojnih aktivnosti županije te da trenutno ne postoje snažni razlozi za njegove izmjene i dopune. Umjesto toga, preporučuje se usmjeravanje resursa na pripremu novog planskog ciklusa koji će uzeti u obzir dosadašnja iskustva, metodološka poboljšanja i nove razvojne inicijative.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Proces izrade Plana razvoja uključio je širi krug dionika i stručnjaka nego u ranijim strateškim dokumentima.	Sudjelovanje stručnjaka i dionika doprinijelo je kvalitetnijem definiranju razvojnih ciljeva i projekata.	Nastaviti participativni pristup u izradi budućih razvojnih planova i aktivnije uključivati sektorske stručnjake.
Sustav strateškog planiranja u županiji razvija se od ranih 2000-ih i pokazuje značajan institucionalni napredak.	Strateško planiranje postupno se razvija u važan instrument upravljanja javnim politikama.	Nastaviti jačati institucionalne kapacitete za strateško planiranje i upravljanje razvojem.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Provedba Plana razvoja nije u potpunosti integrirana u svakodnevne procese upravljanja.	Plan razvoja još uvijek nije ujednačeno prepoznat kao operativni alat među svim upravnim tijelima.	Jačati svijest o ulozi Plana razvoja kroz redovite rasprave na kolegijima, radionicama i internim sastancima.
Partnersko vijeće i radne skupine bile su aktivne u fazi izrade, ali manje tijekom provedbe.	Uloga tih tijela u praćenju provedbe Plana razvoja ostala je ograničena.	Aktivirati partnersko vijeće i radne skupine u procesu praćenja provedbe i pripreme novih planova.
Pokazatelji uspješnosti često su definirani bez detaljne metodološke razrade.	Praćenje i interpretacija pokazatelja predstavlja izazov u vrednovanju provedbe.	Unaprijediti sustav definiranja i praćenja pokazatelja u budućim planovima razvoja.
Postoje poteškoće u povezivanju mjera iz Plana razvoja s programima i aktivnostima u proračunu.	Povezivanje posebnih ciljeva, mjera i proračunskih aktivnosti još uvijek nije potpuno usklađeno.	Jačati integraciju strateškog planiranja s proračunskim planiranjem i provedbenim programima.
Plan razvoja koristi se kao referentni okvir prilikom prijave projekata i korištenja fondova.	Dokument ima važnu ulogu u usmjeravanju razvojnih projekata i investicija.	Nastaviti koristiti Plan razvoja kao osnovu za pripremu razvojnih projekata i investicijskih inicijativa.
Trenutno ne postoje snažni razlozi za izmjene i dopune postojećeg plana.	Postojeći plan i dalje predstavlja relevantan razvojni okvir.	Fokusirati resurse na pripremu novog planskog ciklusa i unapređenje metodologije planiranja.

Prostorno uređenje (preduvjet za provedbu Plana razvoja je usklađenost s prostornim planovima, PC5)

Prostorno planiranje u Varaždinskoj županiji nalazi se u razdoblju značajne transformacije, prvenstveno zbog digitalizacije prostornih planova i uvođenja planova nove generacije. Novi zakonodavni okvir uvodi nove metode izrade planova i dodatne tematske zahtjeve, što predstavlja značajan organizacijski i stručni izazov za sustav prostornog planiranja. Na području županije pokrenuta je izrada velikog broja lokalnih prostornih planova, dok Zavod za prostorno uređenje pruža stručnu podršku jedinicama lokalne samouprave i sudjeluje u izradi značajnog dijela tih planova.

U provedbi Plana razvoja vidljiva je dobra povezanost strateškog i prostornog planiranja. Nakon donošenja Plana razvoja pokrenute su izmjene i dopune županijskog prostornog plana kako bi se u njega uključile odredbe koje omogućuju provedbu strateških projekata. Time je omogućeno učinkovitije usklađivanje razvojnih prioriteta i prostornog planiranja.

Unatoč tome, provedba prostornog planiranja suočava se s nekoliko ključnih izazova. Najvažniji među njima su nedostatak stručnih kapaciteta, osobito ovlaštenih urbanista i specijaliziranih tvrtki za izradu prostornih planova, te velik broj planova koji se istodobno nalaze u postupku izrade. Dodatno, postojeći sustav pokazatelja za praćenje provedbe prostornog planiranja nije dovoljno razvijen jer ne odražava stvarne učinke planiranja.

Demografski trendovi, posebice smanjenje broja stanovnika i starenje populacije, sve snažnije utječu na prostorni razvoj. Istodobno, pojavljuju se novi izazovi povezani s migracijskim kretanjima i rastom broja stranih radnika, što dodatno uz već postojeće mjere stambenog zbrinjavanja dodatno otvara pitanja dugoročnog planiranja društvene infrastrukture i stanovanja. U budućem razdoblju bit će važno snažnije integrirati klimatske promjene, zelenu infrastrukturu i demografske trendove u sustav prostornog planiranja.

Nalazi	Zaključci	Preporuke
Sustav prostornog planiranja prolazi kroz digitalizaciju i izradu planova nove generacije.	Prostorno planiranje nalazi se u fazi institucionalne i metodološke transformacije.	Nastaviti digitalizaciju i razvoj planova nove generacije uz jačanje institucionalnih kapaciteta.
Velik broj lokalnih prostornih planova istodobno je u postupku izrade.	Istodobna izrada velikog broja planova stvara opterećenje za stručne institucije i sustav planiranja.	Bolje uskladiti dinamiku izrade planova na lokalnoj i regionalnoj razini.
Nedostatak ovlaštenih urbanista i specijaliziranih tvrtki za izradu planova.	Ograničeni stručni kapaciteti predstavljaju jedan od glavnih izazova provedbe.	Jačati stručne kapacitete kroz zapošljavanje, edukaciju i razvoj stručnih urbanističkih usluga.
Strateški projekti iz Plana razvoja integrirani su u županijski prostorni plan.	Postoji dobra povezanost strateškog i prostornog planiranja.	Nastaviti integraciju razvojnih projekata u prostorne planove kako bi se osigurala njihova provedivost.
Postojeći pokazatelji (npr. broj planova) ne mjere kvalitetu prostornog planiranja.	Sustav praćenja provedbe nije dovoljno razvijen.	Razviti pokazatelje koji mjere učinkovitost korištenja prostora i održivost razvoja.
Demografski pad i starenje stanovništva utječu na prostorni razvoj.	Postoji nesklad između demografskih trendova i pritisaka na širenje građevinskih područja.	Prostorne planove uskladiti s demografskim projekcijama i realnim razvojnim potrebama.
Klimatske promjene i zelena infrastruktura postaju važna tema planiranja.	Okolišni aspekti postaju sve važniji u prostornom planiranju.	Razviti smjernice za integraciju zelene infrastrukture i klimatske otpornosti u planove.
Povećava se broj stranih radnika i njihovih obitelji.	Migracijski trendovi otvaraju nova pitanja za planiranje društvene infrastrukture.	U prostornom planiranju predvidjeti potrebe za stanovanjem, vrtićima, školama i drugim sadržajima.

Poljoprivreda (PC6)

Nalazi vrednovanja u području poljoprivrede i zaštite prirode ukazuju na dugogodišnju suradnju institucija uključenih u strateško planiranje na razini Varaždinske županije. Razvojna agencija i sektorski stručnjaci kontinuirano sudjeluju u procesu planiranja i razmjeni informacija, što je omogućilo relativno jasno definiranje razvojnih ciljeva i mjera u području poljoprivrede i upravljanja prirodnim resursima.

Ipak, sektor poljoprivrede suočava se s nizom strukturnih izazova koji ograničavaju mogućnosti značajnijeg napretka. Negativni trendovi u poljoprivrednoj proizvodnji povezani su s demografskim promjenama, nepovoljnom dobnom strukturom poljoprivrednika te slabim interesom mladih generacija za bavljenje poljoprivredom. U mnogim slučajevima poljoprivreda ostaje dopunski izvor prihoda, dok profesionalna proizvodnja zahtijeva dugoročna ulaganja i visoku razinu predanosti.

Istaknuto je i da regionalna razina ima ograničen utjecaj na ključne strukturne probleme poljoprivrede, koji su u velikoj mjeri određeni nacionalnim politikama, tržišnim kretanjima i globalnim gospodarskim okolnostima. U takvom kontekstu uloga županije prvenstveno je usmjerena na ublažavanje negativnih trendova kroz financijske potpore, savjetodavne aktivnosti i promociju lokalnih proizvoda.

Kao pozitivna praksa istaknuta je kontinuirana provedba mjera potpore poljoprivrednicima, koje županija provodi više od desetljeća te koje godišnje koristi značajan broj poljoprivrednih gospodarstava. Također je prepoznata važnost promocije tradicionalnih proizvoda i lokalnih prehrambenih proizvoda kao dijela šireg trenda povratka tradicionalnoj i lokalno proizvedenoj hrani.

Jedan od ključnih strukturnih izazova odnosi se na rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta i složene administrativne procedure povezane s kupnjom i okrupnjavanjem zemljišta. Velik broj malih parcela i ograničena mogućnost konsolidacije zemljišta otežavaju razvoj konkurentne poljoprivredne proizvodnje.

U području zaštite prirode naglašena je potreba dugoročnog planiranja zbog kompleksnosti ekosustava i međusobne povezanosti prirodnih procesa. Također se ističe važnost prilagodbe klimatskim promjenama, posebno u kontekstu degradacije tla, smanjenja sadržaja humusa i povećane osjetljivosti poljoprivredne proizvodnje na ekstremne vremenske uvjete.

Općenito, nalazi vrednovanja ukazuju da postojeći razvojni okvir omogućuje provedbu određenih mjera potpore i projekata, ali da su ključni razvojni izazovi u poljoprivredi dugoročne i strukturne prirode te zahtijevaju koordinirano djelovanje na više razina upravljanja.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Postoji dugogodišnja suradnja između razvojne agencije i sektorskih stručnjaka u području strateškog planiranja.	Kontinuirana institucionalna suradnja omogućila je stabilan okvir za planiranje i provedbu razvojnih mjera.	Nastaviti i dodatno jačati međuinstitucionalnu suradnju u planiranju i provedbi razvojnih politika.
Poljoprivredni sektor suočen je s dugoročnim negativnim trendovima u proizvodnji.	Strukturni problemi poljoprivrede nadilaze mogućnosti djelovanja regionalne razine.	Nastaviti provoditi ciljane potpore poljoprivrednicima i zagovarati promjene na nacionalnoj razini.
Dobna struktura poljoprivrednika izrazito je nepovoljna, a interes mladih za poljoprivredu nizak.	Demografski trendovi predstavljaju jedan od najvećih izazova za održivost poljoprivredne proizvodnje.	Razvijati programe za poticanje mladih poljoprivrednika, edukaciju i generacijsku obnovu sektora.
Poljoprivreda u mnogim slučajevima predstavlja dopunski izvor prihoda, a ne primarnu gospodarsku djelatnost.	Profesionalizacija poljoprivredne proizvodnje zahtijeva dugoročna ulaganja i stabilne politike potpore.	Poticati razvoj tržišno orijentirane i specijalizirane poljoprivredne proizvodnje.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Županija već više od deset godina provodi mjere potpore poljoprivrednicima koje koristi velik broj gospodarstava.	Kontinuirane potpore doprinose stabilnosti sektora i pozitivno su prepoznate među korisnicima.	Nastaviti provedbu postojećih mjera uz njihovo postupno prilagođavanje novim potrebama sektora.
Promocija tradicionalnih i lokalnih proizvoda predstavlja važan razvojni potencijal.	Trend povećanog interesa za lokalnu i tradicionalnu hranu može doprinijeti jačanju lokalne proizvodnje.	Nastaviti razvijati sustave promocije, brendiranja i zaštite tradicionalnih proizvoda.
Klimatske promjene i degradacija tla sve više utječu na poljoprivrednu proizvodnju.	Prilagodba klimatskim promjenama postaje ključan element dugoročnog razvoja poljoprivrede.	Razvijati projekte održivog upravljanja tлом, vodom i prirodnim resursima.
Rascjepkanost zemljišta i administrativne prepreke otežavaju razvoj konkurentne poljoprivrede.	Nedostatak okrupnjavanja zemljišta predstavlja jedan od ključnih strukturnih problema sektora.	Potaknuti inicijative za konsolidaciju zemljišta i pojednostavljenje administrativnih procedura.

Priroda (PC7)

Nalazi vrednovanja u području zaštite prirode ukazuju da su aktivnosti javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode dobro integrirane u pojedine ciljeve i mjere Plana razvoja, osobito u okviru prioriteta **zelene i održive županije** te djelomično u području razvoja održivog turizma i edukacije. U Varaždinskoj županiji upravlja se s velikim brojem zaštićenih područja različitih kategorija, uključujući regionalni park Mura–Drava, područja ekološke mreže Natura 2000 te niz pojedinačnih prirodnih lokaliteta visoke vrijednosti.

U okviru provedbe Plana razvoja značajan dio aktivnosti odnosi se na projekte koji povezuju zaštitu prirode s razvojem održivog turizma i interpretacijom prirodne baštine. Primjeri takvih projekata uključuju razvoj posjetiteljskih centara, interpretacijskih sadržaja te revitalizaciju prirodnih lokaliteta poput Arboretuma Opeka i špilje Vindija. Ovi projekti financiraju se kombinacijom županijskog proračuna, nacionalnih izvora i fondova Europske unije te predstavljaju važan instrument valorizacije prirodne baštine.

Istodobno, sektor zaštite prirode suočava se s određenim izazovima. U strateškom okviru Plana razvoja priroda je uglavnom promatrana kroz prizmu turizma, održivog razvoja i energetske politike, dok su temeljne zaštitarske funkcije prirode manje naglašene. Također je istaknuto da financijski i institucionalni kapaciteti za provedbu mjera zaštite prirode često nisu proporcionalni obvezama koje proizlaze iz nacionalnih i europskih politika, osobito u kontekstu upravljanja ekološkom mrežom Natura 2000.

U posljednjem razdoblju značajno su unaprijeđeni sustavi planiranja i praćenja stanja prirode, osobito kroz donošenje planova upravljanja za zaštićena područja i područja ekološke mreže. Ti planovi predstavljaju detaljne strateške dokumente s desetogodišnjim vremenskim horizontom te omogućuju sustavno praćenje stanja vrsta i staništa.

Dodatni izazovi proizlaze iz konflikata između različitih razvojnih sektora. Aktivnosti poput okrupnjavanja zemljišta, vodnogospodarskih zahvata ili infrastrukturnih projekata mogu biti u koliziji s ciljevima očuvanja prirode. U takvim situacijama sektor zaštite prirode djeluje prvenstveno kroz stručne procjene i davanje uvjeta zaštite prirode, ali konačne odluke često uključuju kompromis između zaštite prirode i razvojnih potreba.

Nalazi također ukazuju na potrebu snažnijeg uključivanja sektora zaštite prirode u politike prilagodbe klimatskim promjenama te na potrebu unapređenja sustava pokazatelja za praćenje stanja prirode u okviru strateških dokumenata.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Varaždinska županija upravlja velikim brojem zaštićenih područja i područja ekološke mreže Natura 2000.	Sustav upravljanja prirodnom baštinom razvijen je i institucionalno uspostavljen.	Nastaviti jačati kapacitete javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima.
Aktivnosti zaštite prirode povezane su s razvojem održivog turizma i interpretacijom prirodne baštine.	Projekti posjetiteljskih centara i interpretacijskih sadržaja doprinose valorizaciji prirodne baštine.	Nastaviti razvijati održive turističke modele koji poštuju ciljeve zaštite prirode.
Značajan dio projekata financira se iz EU fondova i nacionalnih izvora.	Vanjski izvori financiranja ključni su za provedbu projekata zaštite prirode.	Nastaviti aktivno koristiti EU fondove i nacionalne programe za projekte zaštite prirode.
Donošenjem planova upravljanja za zaštićena područja unaprijeđeno je strateško planiranje u sektoru zaštite prirode.	Planovi upravljanja omogućuju sustavno praćenje stanja vrsta i staništa.	Osigurati usklađenost planova upravljanja s razvojnim planovima županije.
U Planu razvoja zaštita prirode često je promatrana kroz turizam ili održivi razvoj.	Temeljne zaštitarske funkcije prirode nisu dovoljno istaknute u strateškom okviru.	Jasnije integrirati zaštitu prirode kao zasebno razvojno područje u budućim planovima.
Postoje konflikti između razvojnih aktivnosti (infrastruktura, poljoprivreda, vodno gospodarstvo) i ciljeva zaštite prirode.	Potrebno je bolje usklađivanje sektorskih politika.	Jačati međusektorsku koordinaciju u planiranju razvojnih projekata.
Klimatske promjene sve više utječu na stanje ekosustava i staništa.	Prilagodba klimatskim promjenama zahtijeva multidisciplinarni pristup.	Uključiti sektor zaštite prirode snažnije u politike klimatske prilagodbe.
Pokazatelji za praćenje stanja prirode u Planu razvoja su ograničeni.	Postojeći sustav pokazatelja ne odražava u potpunosti kompleksnost prirodnih procesa.	Razviti preciznije i prostorno orijentirane pokazatelje za praćenje stanja prirode.

Obnovljivi izvori energije i klimatske promjene (PC7)

Provedba Plana razvoja u području održivih izvora energije i klimatskih promjena pokazuje vidljiv napredak u poticanju energetske učinkovitosti, razvoju obnovljivih izvora energije i uvođenju mjera zelene tranzicije. Plan razvoja usmjeren je na doprinos ciljevima nacionalnih i europskih politika održivog razvoja, uključujući povećanje udjela obnovljivih izvora energije, smanjenje emisija stakleničkih plinova i prilagodbu klimatskim promjenama.

U provedbi su posebno istaknuta ulaganja u energetske obnovu javnih zgrada, razvoj solarnih elektrana i drugih obnovljivih izvora energije, poticanje energetske učinkovitosti u javnom i privatnom sektoru te projekti koji pridonose smanjenju potrošnje energije. Na području županije već se koristi energija iz obnovljivih izvora, osobito hidroenergija i solarna energija, dok postoji potencijal i za geotermalnu energiju, biomasu i biopljin.

Istodobno, vrednovanje provedbe Plana razvoja ukazuje na nekoliko razvojnih izazova. Razvoj obnovljivih izvora energije i klimatskih politika često ovisi o dostupnosti financiranja iz EU fondova i nacionalnih programa. Također postoji potreba za snažnijom integracijom klimatskih ciljeva u prostorno planiranje, prometnu politiku, poljoprivredu i gospodarski razvoj.

Dodatni izazovi odnose se na sporiji razvoj novih energetske projekata, ograničene investicijske kapacitete te potrebu za jačanjem institucionalnih i stručnih kapaciteta za provedbu klimatskih i energetske projekata. U kontekstu klimatskih promjena, županija se suočava s rizicima poput ekstremnih vremenskih događaja, poplava, suša i promjena u poljoprivrednoj proizvodnji, što zahtijeva sustavan pristup prilagodbi klimatskim promjenama.

Ukupno gledano, Plan razvoja postavio je odgovarajući strateški okvir za energetske tranziciju i klimatsku otpornost, no daljnji napredak ovisit će o razvoju inovativnih energetske projekata, jačanju suradnje javnog i privatnog sektora te integriranju klimatskih ciljeva u sve sektorske politike.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
U provedbi Plana razvoja provode se projekti energetske učinkovitosti, osobito u javnim zgradama i infrastrukturi.	Energetska obnova zgrada predstavlja važan doprinos smanjenju potrošnje energije i emisija.	Nastaviti i proširiti programe energetske obnove javnih i privatnih zgrada.
Na području županije prisutni su projekti korištenja obnovljivih izvora energije (solarnih sustava, hidroenergije i dr.).	Postoji dobar potencijal za daljnji razvoj obnovljivih izvora energije.	Potaknuti razvoj novih projekata solarne, geotermalne i bioenergetske proizvodnje.
Razvoj obnovljivih izvora energije uvelike ovisi o dostupnosti EU fondova i nacionalnih potpora.	Financijski okvir predstavlja ključni preduvjet za razvoj energetske projekata.	Jačati kapacitete za pripremu i provedbu energetske projekata financiranih iz EU fondova.
Klimatske promjene predstavljaju rastući rizik za okoliš, infrastrukturu i gospodarstvo.	Potrebna je sustavna prilagodba klimatskim promjenama na regionalnoj razini.	Razviti integrirane strategije prilagodbe klimatskim promjenama i upravljanja rizicima.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Energetska tranzicija povezana je s razvojem drugih sektora (promet, gospodarstvo, poljoprivreda).	Klimatska politika zahtijeva međusektorski pristup.	Jačati integraciju klimatskih ciljeva u prostorno planiranje, promet i gospodarski razvoj.
Postoje razvojni potencijali u području geotermalne energije i novih energetske tehnologije.	Novi energetske projekti mogu doprinijeti energetskej neovisnosti županije.	U budućim planovima razvoja snažnije naglasiti razvoj geotermalne energije i energetske neovisnost.
Institucionalni i stručni kapaciteti za provedbu klimatske projekata još su ograničeni.	Uspješna provedba zahtijeva jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta.	Osigurati dodatnu edukaciju, tehničku podršku i partnerstva s istraživačkim institucijama.

Zaštita okoliša i gospodarenje otpadom (PC7)

Noviji strateški i sektorski dokumenti pokazuju da se sustav zaštite okoliša i gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji razvija u skladu s nacionalnim i europskim politikama kružnog gospodarstva. Usvajanjem **Plana gospodarenja otpadom Varaždinske županije 2024.–2029.** uspostavljen je ažurirani okvir za provedbu mjera smanjenja nastanka otpada, povećanja recikliranja i razvoja infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom.

Navedeni Plan se temelji na načelu hijerarhije gospodarenja otpadom (sprječavanje nastanka otpada, ponovna uporaba, recikliranje, uporaba i zbrinjavanje), što je u skladu s europskim zakonodavstvom i politikama kružnog gospodarstva.

Na nacionalnoj razini vidljiv je napredak u smanjenju rasta količina otpada i povećanju uporabe, ali rezultati još uvijek zaostaju za ciljevima EU. Primjerice, u Hrvatskoj je 2022. godine reciklirano oko **44,7 % otpada**, dok je stopa uporabe iznosila oko **47 %**, što pokazuje napredak, ali i potrebu za dodatnim ulaganjima u infrastrukturu i sustave odvojenog prikupljanja otpada.

Podaci iz europske analize također pokazuju da Hrvatska i dalje ima izazove u dostizanju EU ciljeva recikliranja i smanjenja odlaganja otpada, a postoji i rizik da se ne ostvare ciljevi za recikliranje komunalnog otpada od **55 % do 2025. godine**.

U kontekstu Varaždinske županije ključni izazovi odnose se na razvoj regionalne infrastrukture za obradu otpada, povećanje odvojenog prikupljanja otpada, jačanje suradnje između jedinica lokalne samouprave te razvoj sustava edukacije i prevencije nastanka otpada. Također je potrebno dodatno integrirati zaštitu okoliša u šire razvojne politike, uključujući energetiku, prostorno planiranje i klimatske politike.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Donošenjem Plana gospodarenja otpadom Varaždinske županije 2024.–2029. uspostavljen je novi strateški okvir za upravljanje otpadom.	Postoji jasna strateška osnova za razvoj sustava gospodarenja otpadom na regionalnoj razini.	Nastaviti provedbu mjera iz Plana gospodarenja otpadom Varaždinske županije te osigurati stabilne financijske i institucionalne uvjete za njihovu realizaciju.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Sustav gospodarenja otpadom temelji se na hijerarhiji upravljanja otpadom i principima kružnog gospodarstva.	Politike gospodarenja otpadom usklađene su s EU zakonodavstvom i strategijama održivog razvoja.	Jačati prevenciju nastanka otpada, ponovnu uporabu i recikliranje kroz lokalne programe i edukaciju.
U Hrvatskoj je oko 44–47 % otpada obuhvaćeno recikliranjem i oporabom, što je još ispod EU ciljeva.	Postoji napredak, ali i potreba za dodatnim ulaganjima u infrastrukturu i sustave prikupljanja otpada.	Razvijati infrastrukturu za obradu otpada i povećati kapacitete za recikliranje i oporabu.
Hrvatska je u riziku da ne postigne ciljeve EU za recikliranje komunalnog otpada do 2025. godine.	Potrebno je ubrzati provedbu reformi i projekata gospodarenja otpadom.	Jačati sustav odvojenog prikupljanja otpada i poticati lokalne inicijative za smanjenje otpada.
Provedba sustava ovisi o koordinaciji između županije, jedinica lokalne samouprave i nacionalnih institucija.	Učinkovitost sustava ovisi o institucionalnoj suradnji i dostupnosti financijskih sredstava.	Jačati koordinaciju između lokalne, regionalne i nacionalne razine upravljanja okolišem.
Edukacija i svijest građana o odvojenom prikupljanju otpada i kružnom gospodarstvu još uvijek su nedovoljni.	Promjena ponašanja stanovništva ključna je za uspješnost sustava gospodarenja otpadom.	Razvijati edukativne kampanje, programe prevencije otpada i participativne modele upravljanja okolišem.
Zaštita okoliša često se promatra kroz sektor otpada, dok širi aspekti okolišnih politika ostaju slabije integrirani.	Potrebna je snažnija integracija okolišnih politika u sve sektorske razvojne politike.	U budućim planovima razvoja integrirati zaštitu okoliša s klimatskom politikom, energetikom i prostornim planiranjem.

Civilna zaštita, rizici i katastrofe (PC8)

Provedba Plana razvoja pokazuje određeni napredak u području **upravljanja rizicima od katastrofa, jačanja kapaciteta civilne zaštite i unapređenja sigurnosti stanovništva**. Aktivnosti su prvenstveno usmjerene na jačanje institucionalnih kapaciteta sustava civilne zaštite, modernizaciju infrastrukture i opreme te unapređenje suradnje između različitih žurnih službi.

Posebno važan razvojni projekt u ovom području je **planirana izgradnja regionalnog centra civilne zaštite**, koji je dio nacionalnog koncepta uspostave pet regionalnih centara. Projekt uključuje izgradnju kompleksa od približno **12.000 m²** namijenjenog smještaju i koordinaciji različitih žurnih službi (Gorska služba spašavanja, Crveni križ, hitna medicinska služba i druge službe civilne zaštite). U okviru centra planirani su dodatni sadržaji poput **helidroma, hladnjača, sportske infrastrukture za obuku, smještajnih kapaciteta te prostora za edukaciju i osposobljavanje**. Kapacitet centra uključuje i smještaj za oko **150 osoba u kriznim situacijama ili tijekom obuke**, čime se jača regionalna spremnost na krizne događaje.

Projekt se razvija u suradnji s **Ravnateljstvom civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova**, dok je Varaždinska županija osigurala sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije, čime je

omogućeno kandidiranje projekta za financiranje. Očekuje se da će realizacija centra značajno povećati operativne kapacitete sustava civilne zaštite ne samo u Varaždinskoj nego i u okolnim županijama.

U praksi sustav civilne zaštite u županiji oslanja se na koordinirano djelovanje ključnih institucija: **vatrogastva, hitne medicinske službe, Crvenog križa, Gorske službe spašavanja i drugih operativnih snaga**. Suradnja između županijskih institucija i državnih tijela ocijenjena je kao dobra, što je važan preduvjet za učinkovito upravljanje kriznim situacijama.

Unatoč pozitivnim pomacima, vrednovanje ukazuje na nekoliko razvojnih izazova. Sustav upravljanja rizicima još uvijek je u velikoj mjeri **reaktivan**, a postoji potreba za snažnijim razvojem preventivnih mjera, sustavnim upravljanjem rizicima i dodatnim ulaganjima u infrastrukturu i opremu. Također je potrebno dodatno razvijati **sustave edukacije i osposobljavanja stanovništva i operativnih snaga**, kao i integrirane sustave upravljanja krizama koji uključuju digitalne tehnologije i napredne sustave ranog upozoravanja.

U kontekstu klimatskih promjena i sve učestalijih ekstremnih vremenskih događaja, jačanje otpornosti na katastrofe postaje sve važniji razvojni prioritet. To zahtijeva integraciju politika civilne zaštite s politikama prostornog planiranja, klimatske prilagodbe, upravljanja vodama i zaštite okoliša.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Sustav civilne zaštite u Varaždinskoj županiji temelji se na suradnji vatrogastva, hitne medicinske službe, Crvenog križa, GSS-a i drugih operativnih snaga.	Postoji funkcionalna institucionalna struktura za upravljanje kriznim situacijama.	Nastaviti jačati koordinaciju između operativnih snaga i državnih institucija kroz zajedničke programe obuke i planiranja.
Planirana je izgradnja regionalnog centra civilne zaštite površine oko 12.000 m ² s kapacitetima za smještaj i obuku operativnih snaga.	Projekt predstavlja značajan iskorak u jačanju kapaciteta sustava civilne zaštite na regionalnoj razini.	Osigurati pravovremenu realizaciju projekta i uključiti centar u regionalne i međunarodne mreže upravljanja krizama.
Centar će omogućiti koordinaciju različitih službi (GSS, Crveni križ, hitna medicinska služba, civilna zaštita) te imati heliodrom, smještajne kapacitete i infrastrukturu za obuku.	Integrirana infrastruktura može značajno povećati učinkovitost odgovora na katastrofe i krizne situacije.	Razviti programe zajedničke obuke i simulacija kriznih situacija za sve žurne službe.
Sustav civilne zaštite još uvijek je u velikoj mjeri usmjeren na odgovor na krizne situacije.	Potrebno je jačati preventivni pristup upravljanju rizicima od katastrofa.	Razviti programe procjene i upravljanja rizicima te sustave ranog upozoravanja.
Klimatske promjene povećavaju učestalost ekstremnih vremenskih događaja i prirodnih nepogoda.	Jačanje otpornosti na katastrofe postaje sve važniji razvojni prioritet.	Integrirati upravljanje rizicima u prostorno planiranje, klimatske politike i upravljanje vodama.
Postoji potreba za dodatnim ulaganjima u infrastrukturu, opremu	Dugoročna otpornost ovisi o kontinuiranom jačanju	Planirati dodatna ulaganja u opremu, digitalne sustave

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
i ljudske resurse sustava civilne zaštite.	kapaciteta operativnih službi.	upravljanja krizama i edukaciju stanovništva.
Sustav edukacije i osposobljavanja operativnih snaga i stanovništva još uvijek nije dovoljno razvijen.	Edukacija i pripremljenost ključni su za učinkovito upravljanje krizama.	Razvijati programe edukacije i vježbi civilne zaštite za institucije, škole i lokalne zajednice.

Razvojno upravljanje i infrastruktura jedinica lokalne samouprave (PC5, PC9)

Nalazi prikupljeni kroz razgovore s predstavnicima jedinica lokalne samouprave ukazuju da je Plan razvoja prepoznat kao relevantan okvir za usmjeravanje lokalnih razvojnih projekata, osobito u kontekstu prijava na nacionalne i EU natječaje. Proces izrade Plana razvoja ocijenjen je kao participativan, uz uključivanje gradova i općina kroz tematske radne skupine, partnersko vijeće i javno savjetovanje, pri čemu su lokalne razvojne potrebe u velikoj mjeri uzete u obzir.

U praksi se Plan razvoja koristi prvenstveno kao referentni okvir za usklađivanje projekata s razvojnim ciljevima i za dokazivanje strateške utemeljenosti projekata prilikom prijava na natječaje. Istodobno, lokalni razvoj u velikoj mjeri ovisi o dostupnosti izvora financiranja, zbog čega se prioriteta često prilagođavaju aktualnim natječajima i mogućnostima financiranja, a ne nužno dugoročnim strateškim planovima.

Na razini gradova i općina realiziran je niz projekata u područjima obrazovne infrastrukture, energetske učinkovitosti, javnog prijevoza, kulturne i turističke infrastrukture te razvojnih centara i društvenih sadržaja. Posebno se ističu ulaganja u obnovljive izvore energije, obrazovne objekte, razvoj STEM i obrazovnih centara, javni prijevoz te projekti vezani uz geotermalne potencijale.

Istodobno, identificirani su brojni izazovi koji utječu na provedbu razvojnih projekata. Među njima se ističu ograničeni fiskalni kapaciteti manjih jedinica lokalne samouprave, složene administrativne procedure (npr. imovinsko-pravni odnosi i građevinske dozvole), sporost pojedinih državnih procedura (npr. raspolaganje državnim zemljištem) te nedovoljna koordinacija u planiranju infrastrukturnih projekata na regionalnoj razini.

U području mobilnosti i prometne povezanosti posebno se naglašava potreba za boljim regionalnim prometnim povezivanjem, razvojem integriranog javnog prijevoza te modernizacijom željezničke infrastrukture. Također se ističe potreba za jačanjem decentralizacije i većim prijenosom ovlasti i sredstava na lokalnu razinu, što bi jedinicama lokalne samouprave omogućilo učinkovitiju provedbu razvojnih projekata.

Općenito, nalazi upućuju na to da Plan razvoja predstavlja važan strateški okvir, ali da njegova praktična primjena u velikoj mjeri ovisi o dostupnosti financiranja, institucionalnoj koordinaciji i administrativnim kapacitetima lokalnih jedinica.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Jedinice lokalne samouprave bile su uključene u proces izrade Plana razvoja kroz radne skupine, partnersko vijeće i javno savjetovanje.	Proces izrade plana ocijenjen je kao participativan i inkluzivan.	Nastaviti uključivanje JLS u sve faze strateškog planiranja i vrednovanja.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Plan razvoja koristi se prvenstveno kao okvir za prijavu projekata na nacionalne i EU natječaje.	Strateški dokumenti imaju važnu administrativnu i proceduralnu ulogu u pripremi projekata.	Osigurati da planovi budu dovoljno fleksibilni kako bi omogućili prilagodbu novim izvorima financiranja.
Lokalni razvoj često se prilagođava dostupnim natječajima i financijskim mogućnostima.	Dinamika razvoja na lokalnoj razini uvelike ovisi o dostupnosti vanjskih izvora financiranja.	Povećati dostupnost stabilnih izvora financiranja za lokalne razvojne projekte.
Realizirani su brojni projekti u području obrazovanja, energetike, turizma i društvene infrastrukture.	Lokalni projekti značajno doprinose ostvarivanju razvojnih ciljeva županije.	Nastaviti ulaganja u obrazovnu infrastrukturu, energetska učinkovitost i razvojne centre.
Postoje značajni izazovi u provedbi infrastrukturnih projekata (imovinsko-pravni odnosi, administrativne procedure).	Administrativni procesi često usporavaju provedbu projekata.	Pojednostaviti procedure i ubrzati rješavanje imovinsko-pravnih odnosa.
Prometna povezanost i javni prijevoz predstavljaju važan razvojni izazov, osobito u ruralnim područjima.	Nedostatak integriranog sustava javnog prijevoza ograničava mobilnost stanovništva.	Razvijati integrirani regionalni sustav javnog prijevoza i modernizirati željezničku infrastrukturu.
Manje općine imaju ograničene fiskalne kapacitete za financiranje većih projekata.	Financijska ograničenja predstavljaju značajnu prepreku lokalnom razvoju.	Razmotriti mehanizme financijske potpore i jačanje međusobne suradnje JLS.
Pojavljaju se novi razvojni potencijali poput geotermalne energije i obnovljivih izvora energije.	Energetska tranzicija može postati važan razvojni smjer županije.	U budućim planovima razvoja snažnije naglasiti energetska neovisnost i razvoj obnovljivih izvora energije.
Decentralizacija i jačanje ovlasti lokalne razine prepoznati su kao važan razvojni faktor.	Veći stupanj decentralizacije mogao bi povećati učinkovitost lokalnog upravljanja.	Razmotriti prijenos određenih ovlasti i resursa na lokalnu razinu.

Promet, mobilnost i lokalna infrastruktura (PC9)

U okviru vrednovanja provedbe Plana razvoja, mjere u području razvoja prometa, mobilnosti i lokalne infrastrukture ostvarile su **umjerenu do relativno visoku razinu provedbe**, osobito u segmentima modernizacije prometne infrastrukture, poboljšanja lokalne cestovne mreže te razvoja komunalne i javne infrastrukture. Tijekom provedbe Plana razvoja realizirani su brojni projekti obnove i rekonstrukcije županijskih i lokalnih prometnica, ulaganja u sigurnost prometa te modernizaciju infrastrukture u urbanim i ruralnim područjima.

Napredak je vidljiv i u području razvoja održivih oblika mobilnosti, uključujući razvoj biciklističke infrastrukture, unaprjeđenje javnog prijevoza te projekte usmjerene na povećanje dostupnosti prometnih usluga stanovništvu. U pojedinim projektima prometna infrastruktura integrirana je s

razvojem turizma, zaštite okoliša i regionalne mobilnosti, čime se doprinosi širem teritorijalnom razvoju.

Istodobno, provedba mjera suočava se s određenim izazovima. Najvažniji izazovi odnose se na ograničene financijske kapacitete za realizaciju većih infrastrukturnih projekata, složene administrativne procedure u pripremi i provedbi projekata te značajnu ovisnost o nacionalnim investicijskim programima i sredstvima iz fondova Europske unije. Nadalje, disperziranost naselja i demografske promjene utječu na organizaciju javnog prijevoza i učinkovitost prometnih sustava.

U području lokalne infrastrukture vidljiv je napredak u modernizaciji komunalne infrastrukture, javnih objekata i javnih prostora, no pojedina ruralna područja i dalje zahtijevaju dodatna ulaganja kako bi se osigurala jednaka dostupnost infrastrukture i javnih usluga. Također se ističe potreba za daljnjom integracijom prometnog planiranja s ciljevima održivog razvoja, zaštite okoliša i klimatske tranzicije.

Općenito, nalazi vrednovanja ukazuju da su mjere razvoja prometa, mobilnosti i lokalne infrastrukture postavile dobar razvojni okvir i ostvarile vidljive rezultate, ali da daljnji napredak ovisi o dostupnosti financijskih sredstava, jačanju institucionalnih kapaciteta za provedbu projekata te integriranom pristupu planiranju infrastrukture.

Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Realizirani su brojni projekti obnove i modernizacije cestovne infrastrukture.	Ulaganja u prometnu infrastrukturu doprinose boljoj teritorijalnoj povezanosti i sigurnosti prometa.	Nastaviti ulaganja u modernizaciju i održavanje županijskih i lokalnih prometnica.
Vidljiv je napredak u razvoju biciklističke infrastrukture i održivih oblika mobilnosti.	Održiva mobilnost postupno postaje važan element prometnog razvoja županije.	Razvijati integrirane sustave održive mobilnosti i poticati alternativne oblike prijevoza.
Pojedina područja županije i dalje imaju slabiju prometnu dostupnost.	Postoje teritorijalne razlike u razini razvijenosti prometne i komunalne infrastrukture.	Prioritetno ulagati u prometnu povezanost ruralnih i slabije razvijenih područja.
Provedba većih infrastrukturnih projekata uvelike ovisi o nacionalnim programima i EU fondovima.	Regionalna razina ima ograničen utjecaj na dinamiku velikih prometnih investicija.	Jačati kapacitete za pripremu projekata i korištenje EU fondova.
Demografske promjene i disperziranost naselja otežavaju organizaciju javnog prijevoza.	Potrebni su fleksibilniji modeli prometnih usluga u ruralnim područjima.	Razvijati prilagodljive modele javnog prijevoza i integrirane prometne sustave.
Lokalna infrastruktura se postupno modernizira, ali postoje potrebe za dodatnim ulaganjima.	Daljnji razvoj infrastrukture važan je za kvalitetu života stanovništva i gospodarski razvoj.	Nastaviti ulaganja u komunalnu, prometnu i javnu infrastrukturu uz integrirani pristup planiranju.
Potrebna je snažnija integracija prometne politike s ciljevima održivog razvoja.	Promet ima važnu ulogu u smanjenju emisija i klimatskoj tranziciji.	Uključiti mjere zelene mobilnosti i energetske učinkovitosti u buduće planove razvoja.

Zdravstvo, socijalna skrb, civilno društvo i branitelji (PC10, PC11, PC12)

Analiza provedbe Plana razvoja u području zdravstva, socijalne skrbi, civilnoga društva i branitelja pokazuje da je Plan razvoja postavljen kao **široki strateški okvir koji obuhvaća različite sektore društvenog razvoja**, uz nastojanje da se prioriteti definiraju u skladu s dostupnim financijskim mogućnostima i očekivanim izvorima financiranja.

U području **zdravstva** provedeni su brojni infrastrukturni i razvojni projekti, uključujući energetska obnova zdravstvenih objekata, modernizaciju opreme, razvoj mobilnih zdravstvenih usluga te jačanje preventivnih programa. Posebno važan projekt je **obnova hotela Minerva u Varaždinskim Toplicama kroz sredstva NPOO-a**, čime se jačaju kapaciteti zdravstvenog turizma i rehabilitacijskih usluga. Istodobno su pokrenute inicijative za razvoj mentalnog zdravlja, modernizaciju stomatološke i ginekološke opreme te nabavu novih vozila i dijagnostičke opreme. Unatoč tome, sustav zdravstva suočava se s izazovima poput **nedostatka zdravstvenog kadra i financijskih ograničenja u zdravstvenom sustavu**, posebno u odnosu na razlike između zdravstvenog i turističkog sektora.

U području **socijalne skrbi** županija razvija širok spektar socijalnih usluga, uključujući pomoć u kući, rad domova za starije osobe, pučku kuhinju te utočište za žene žrtve nasilja. Izrada **Socijalnog plana 2024.–2026.** i strategije za starije osobe do 2030. godine omogućila je preciznije definiranje potreba stanovništva i planiranje budućih usluga. Posebno se naglašava potreba za razvojem usluga za starije osobe, kao i za boljim planiranjem opsega socijalnih usluga na temelju podataka o potrebama korisnika.

U području **civilnoga društva** udruge imaju važnu ulogu u pružanju socijalnih i zdravstvenih usluga koje institucije same ne mogu u potpunosti osigurati. Organizacije civilnog društva aktivne su u područjima pomoći osobama s invaliditetom, ranog razvoja djece, zdravstvene prevencije i pomoći u kući. Županija osigurava značajna sredstva za njihov rad te ih uključuje u razvoj socijalnih politika.

U području **branitelja** naglašena je važna uloga braniteljskih udruga u očuvanju sjećanja na Domovinski rat, pružanju psihosocijalne podrške obiteljima poginulih i nestalih branitelja te u organizaciji komemorativnih aktivnosti i edukativnih programa. Braniteljske udruge također pružaju međusobnu podršku svojim članovima, posebno starijim i zdravstveno ugroženim osobama. Planiraju se i novi projekti, poput izgradnje **braniteljskog i veteranskog centra**.

Ukupno gledano, sustav društvenih usluga u Varaždinskoj županiji pokazuje **dobru razinu institucionalne suradnje između županijskih institucija, zdravstvenih ustanova, socijalnih službi i organizacija civilnog društva**, ali se istodobno suočava s izazovima poput demografskog starenja, nedostatka stručnog kadra i rastućih troškova infrastrukture i usluga.

Područje	Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
Zdravstvo	Provedeni su projekti modernizacije zdravstvene infrastrukture i opreme, uključujući obnovu objekata, nabavu medicinske opreme i razvoj preventivnih programa.	Sustav zdravstva razvija se u smjeru modernizacije i jačanja preventivne medicine.	Nastaviti ulaganja u infrastrukturu, opremu i preventivne programe te razvijati digitalna i mobilna zdravstvena rješenja.
	Projekt obnove hotela Minerva važan je za razvoj zdravstvenog	Zdravstveni turizam predstavlja važan	Nastaviti ulaganja u razvoj zdravstvenog turizma i

Područje	Ključni nalazi	Zaključci	Preporuke
	turizma i rehabilitacijskih usluga.	razvojni potencijal Varaždinskih Toplica i županije.	integraciju zdravstvenih i turističkih usluga.
	Nedostatak zdravstvenog kadra i rast troškova zdravstvenih usluga predstavljaju značajan izazov.	Dugoročna održivost sustava ovisi o dostupnosti stručnog kadra i stabilnom financiranju.	Razviti programe privlačenja i zadržavanja zdravstvenih djelatnika te dodatne modele financiranja zdravstvenih ustanova.
Socijalna skrb	Razvijen je širok spektar socijalnih usluga (pomoć u kući, domovi za starije, pučka kuhinja, utočište za žene žrtve nasilja).	Socijalne usluge imaju važnu ulogu u osiguravanju kvalitete života ranjivih skupina.	Nastaviti razvoj mreže socijalnih usluga, posebno za starije osobe i osobe s invaliditetom.
	Izrađen je Socijalni plan 2024.–2026. i strategija za starije osobe do 2030.	Planiranje socijalnih politika temelji se na analizi potreba stanovništva.	Razvijati sustav prikupljanja podataka o potrebama korisnika kako bi se bolje planirale socijalne usluge.
Civilno društvo	Udruge civilnog društva pružaju važne socijalne i zdravstvene usluge (rana intervencija, pomoć u kući, zdravstvene akcije).	Organizacije civilnog društva važan su partner u provedbi socijalnih politika.	Nastaviti financijsku i institucionalnu potporu organizacijama civilnog društva te jačati njihove kapacitete.
	Javne zdravstvene akcije i projekti prevencije dobro su prihvaćeni među građanima.	Preventivni programi doprinose smanjenju zdravstvenih troškova i povećanju kvalitete života.	Nastaviti razvoj javnozdravstvenih kampanja i preventivnih programa.
Branitelji	Braniteljske udruge pružaju psihosocijalnu podršku članovima i organiziraju aktivnosti očuvanja sjećanja na Domovinski rat.	Udruge imaju važnu ulogu u očuvanju društvene solidarnosti i identiteta zajednice.	Nastaviti institucionalnu potporu braniteljskim udrugama i programima skrbi za braniteljsku populaciju.
	Populacija branitelja i obitelji poginulih branitelja sve je starija i zahtijeva sve više socijalnih i zdravstvenih usluga.	Potrebno je razvijati nove oblike skrbi i podrške braniteljskoj populaciji.	Razvijati programe zdravstvene, socijalne i psihološke podrške braniteljima i njihovim obiteljima.

Prilog 9. Sažetak Socijalno-demografske studije Varaždinske županije (2025.)

Prema Socijalno-demografskoj studiji Varaždinske županije (2025.), Varaždinska županija ima oko 160.264 stanovnika (2021.), što je pad od približno 15.700 stanovnika (-9 %) u odnosu na 2011. Prirodni prirast je dugotrajno negativan: godišnje se rađa oko 1.300–1.500 djece, a umire 2.000–2.400 osoba, pa se broj stanovnika smanjuje i bez migracija. Istodobno raste udio starijih: oko 23 % stanovnika starije je od 65 godina, dok je djece oko 14 %, a radno aktivnih oko 63 % (indeks starosti >160).

Zbog odlaska mlađih radno aktivnih i manjka radne snage povećava se doseljavanje stranih radnika, a gospodarstvo ostaje relativno stabilno uz visoku zaposlenost u industriji i uslugama. Stanovništvo se koncentrira u Varaždinu i prigradskim naseljima, dok ruralna i brdska područja gube stanovnike i bilježe slabiju dostupnost javnih usluga.

Socijalno, raste broj samačkih i staračkih kućanstava te potreba za zdravstvenom i dugotrajnom skrbi. Ključni izazovi su manjak mladih i kvalificirane radne snage, usklađivanje obrazovanja s tržištem rada, razvoj usluga za starije te revitalizacija ruralnih prostora.

Županija prelazi u fazu demografski stare regije: daljnji razvoj ovisit će o privlačenju stanovništva, migracijskoj politici i prilagodbi javnih usluga i gospodarstva novoj dobroj strukturi.

U 2025. godini demografska slika županije može se opisati kao starenje stanovništva uz blagi ukupni pad broja stanovnika, ali bez demografskog kolapsa. Udio starijih prelazi 24 %, dok je djece oko 14 %, pa raste potreba za radnom snagom i socijalnim uslugama. Istodobno se povećava doseljavanje stranih radnika, gospodarstvo ostaje stabilno, a stanovništvo se koncentrira u Varaždinu i prigradskom pojasu dok ruralna područja slabe. Varaždinska županija nema problem naglog iseljavanja nego problem nedostatka mladih generacija – prelazi iz depopulacije u fazu demografske transformacije.

Prilog 10. Matrica srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja Varaždinske županije 2021.-2027. godine

Pitanja za vrednovanje	Kriterij vrednovanja	Ključni nalaz	Ocjena	Preporuka
Jesu li ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s razvojnim potrebama i potencijalima županije?	Relevantnost	Ciljevi su široko definirani i usklađeni s razvojnim potrebama gospodarstva, infrastrukture, društvenih djelatnosti i kvalitete života. Dionici ih smatraju relevantnima za razvoj županije.	Visoka	Zadržati postojeću strukturu ciljeva uz povremeno ažuriranje prioriteta prema novim razvojnim trendovima.
Jesu li ciljevi definirani u skladu s načelima sustava strateškog planiranja?	Relevantnost	Plan razvoja je izrađen u skladu s načelima strateškog planiranja RH, uz participativni pristup i povezivanje razvojnih prioriteta s izvorima financiranja.	Visoka	Nastaviti jačati participativni pristup u budućim ciklusima planiranja.
Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja usklađeni s nacionalnim i EU strateškim dokumentima?	Usklađenost	Ciljevi su usklađeni s Nacionalnom razvojnom strategijom RH, sektorskim strategijama i prioritetima EU (zelena tranzicija, digitalizacija, razvoj ljudskog kapitala).	Visoka	Nastaviti osiguravati usklađenost s novim EU politikama i nacionalnim programima.
U kojoj mjeri Plan razvoja odgovara na nove potrebe identificirane tijekom provedbe?	Relevantnost / Usklađenost	Fleksibilna struktura ciljeva omogućuje uključivanje novih tema poput mentalnog zdravlja, digitalizacije i novih oblika turizma.	Dobra	U budućim planovima razvoja dodatno integrirati nove razvojne teme i sektorske prioritete.
Koliko je provedba Plana doprinijela ostvarenju posebnih ciljeva?	Učinkovitost	Vidljiv je napredak u gospodarskom razvoju, turističkoj infrastrukturi, zdravstvenim projektima i socijalnim uslugama. Dio projekata još je u fazi provedbe.	Umjereno visoka	Nastaviti provedbu ključnih infrastrukturnih i razvojnih projekata.
Koje su ključne prepreke i olakšavajući čimbenici provedbe Plana?	Učinkovitost	Prepreke uključuju nedostatak radne snage, administrativne prepreke i rast troškova projekata. Olakšavajući čimbenici su institucionalna suradnja i iskustvo u EU fondovima.	Umjerena	Zadržati i podizati ljudske kapacitete te planirati i upravljati procesima integracije stranih radnika. Jačati administrativne kapacitete i ubrzati rješavanje imovinsko-pravnih odnosa.

Pitanja za vrednovanje	Kriterij vrednovanja	Ključni nalaz	Ocjena	Preporuka
Jesu li sustavi praćenja i vrednovanja adekvatni?	Učinkovitost	Sustavi praćenja postoje, ali dio pokazatelja nije dovoljno precizan za praćenje stvarnih učinaka razvojnih politika.	Umjerena	Unaprijediti sustav pokazatelja i analitičkih alata za praćenje provedbe.
Jesu li mjere provedene na troškovno učinkovit način?	Djelotvornost	Projekti financirani EU sredstvima pokazali su relativno dobru troškovnu učinkovitost, ali rast troškova infrastrukture smanjuje ekonomičnost pojedinih projekata.	Umjerena	Jačati planiranje troškova i koristiti modele financiranja koji smanjuju rizike rasta troškova.
Jesu li alocirani resursi omogućili pravovremeno postizanje rezultata?	Djelotvornost	Financijski resursi omogućili su provedbu brojnih projekata, ali ovisnost o EU natječajima utječe na dinamiku realizacije.	Umjerena	Diversificirati izvore financiranja i jačati lokalne investicijske kapacitete.
U kojoj mjeri se mogu očekivati pozitivni razvojni učinci Plana razvoja?	Učinak	Očekuju se pozitivni učinci u području gospodarskog razvoja, infrastrukture, turizma i kvalitete života.	Visoka	Nastaviti integrirani pristup razvoju gospodarstva, infrastrukture i društvenih usluga.
Postoje li naznake trajnog pozitivnog utjecaja Plana razvoja?	Učinak	Većina projekata ima dugoročan razvojni učinak (infrastruktura, zdravstvene ustanove, obrazovni projekti).	Visoka	Jačati projekte koji generiraju dugoročne razvojne učinke.
Jesu li mehanizmi i resursi dovoljni za održivost rezultata?	Održivost	Institucionalni kapaciteti su relativno snažni, ali održivost pojedinih projekata ovisi o financijskim resursima i dostupnosti kadrova.	Umjereno visoka	Jačati financijsku i institucionalnu održivost projekata kroz dugoročne programe i partnerstva.